

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025

Radom 2021

Wstęp	3
Podstawy prawne dla konstruowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz odniesienie do dokumentów strategicznych	4
1. Charakterystyka Gminy Miasta Radomia	6
1.1. Struktura demograficzna w mieście	7
1.2. Rynek pracy i bezrobocie	9
1.3. Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	20
1.4. Wsparcie seniorów	29
1.5. Ochrona zdrowia	31
1.6. Edukacja	40
1.7. Kultura	44
1.8. Bezpieczeństwo publiczne	47
1.9. Zasoby mieszkaniowe	52
1.10. Sport i rekreacja	56
2. Diagnoza wybranych problemów społecznych	58
2.1. Bezrobocie	58
2.2. Niepełnosprawność i długotrwała choroba	60
2.3. Rodzina. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	63
2.4. Seniorzy	68
2.5. Uzależnienia. Przemoc	72
3. Prognoza zmian na lata 2021-2025	76
4. Analiza SWOT	78
5. Misja, cele, kierunki działań i wskaźniki ich realizacji	83
6. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe	88
7. Monitoring i ewaluacja strategii	89
8. Wykaz tabel, wykresów i użytych skrótów	90

Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi jeden z dokumentów określających zadania lokalnej polityki społecznej. Miasto Radom od 2005 roku tworzy strategię rozwiązywania problemów społecznych planując szereg działań niezbędnych do poprawy funkcjonowania mieszkańców. Problemy społeczne, będące wynikiem zmian politycznych, gospodarczych i zdrowotnych, które dokonują się w Polsce na przestrzeni ostatnich miesięcy, stawiają potrzebę opracowania nowych spójnych, całościowych, perspektywicznych programów polityki społecznej. Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Strategia jest dokumentem, którego zadaniem jest racjonalizacja działań lokalnej polityki społecznej, zwłaszcza w zakresie rozpoznawania zagrożeń społecznych. Daje możliwość podejmowania działań profilaktycznych dzięki, którym możliwe jest nie tylko minimalizowanie negatywnych skutków występujących problemów społecznych, ale również w miarę możliwości ich rozwiązywanie. Dzięki strategii mamy możliwość wypracowania stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania lokalnej społeczności. Niniejsza strategia została opracowana w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Radomiu. W pracach nad opracowaniem dokumentu uczestniczyli przedstawiciele administracji publicznej, pomocy społecznej, urzędu miasta, urzędu pracy, oświaty, ochrony zdrowia, policji. Podczas opracowywania strategii zwrócono się do instytucji i organizacji działających i zaangażowanych w rozwiązywanie problemów społecznych z prośbą o przedstawienie własnych działań, problemów do realizacji w ramach ww. dokumentu. Każda z instytucji miała możliwość przedstawienia swoich zasobów i projektów, uwzględniających aktualne problemy społeczne, działania profilaktyczne oraz wspierające poszczególne grupy odbiorców. Dokument został poddany konsultacjom społecznym poprzez zamieszczenie projektu Strategii na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu oraz poinformowanie mieszkańców miasta za pośrednictwem mediów o możliwości przekazania uwag dotyczących niniejszego dokumentu. Ponadto strategia została zaopiniowana przez Panią dr Marię Gagacką przedstawiciela Uniwersytetu Humanistyczno-Technologicznego w Radomiu. Podczas przeprowadzania diagnozy sytuacji społecznej na terenie miasta Radomia oparto się na analizie danych ilościowych i jakościowych pozyskanych z ogólnodostępnych baz danych, jak na przykład z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz bezpośrednio od przedstawicieli urzędów i instytucji na poziomie gminy. Z dokonanej diagnozy wynikają problemy, które wskazują kierunki działań mające na celu rozwiązanie problemów mieszkańców miasta. Dokument niniejszej strategii przedstawia problemy społeczne występujące w społeczności miasta Radomia oraz wskazuje kierunki działań, które będą je minimalizować i rozwiązywać w perspektywie do 2025 roku.

Strategia ma umocowanie w dokumentach strategicznych z zakresu polityki społecznej przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym. Dokument umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, ponadto stanowi podstawę do opracowania szczegółowych programów i projektów z zakresu pomocy społecznej. Strategia składa się z siedmiu części. Na wstępie zostały przedstawione podstawy prawne tworzenia dokumentu oraz jego uwarunkowania strategiczne i programowe. Pierwsza część strategii obejmuje podstawowe informacje na temat gminy. Druga natomiast określa diagnozę sytuacji społecznej w gminie, która została przygotowana w oparciu o dane pozyskane z instytucji i organizacji działających w gminie. Diagnoza została przeprowadzona w następujących obszarach: struktura demograficzna

w mieście; rynek pracy i bezrobocie; pomoc społeczna i wspieranie rodziny, wsparcie seniorów, ochrona zdrowia, edukacja, kultura, bezpieczeństwo publiczne, zasoby mieszkaniowe, sport i rekreacja. W trzeciej części strategii zawarto prognozę zmian na lata 2021-2025, natomiast w czwartej określono identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (analiza SWOT). Część piąta i szósta na podstawie wniosków płynących z przeprowadzonej diagnozy oraz przy uwzględnieniu kompetencji samorządu gminy formułuje cele i kierunki działań strategii, wskaźniki oraz sposób jej realizacji, jak również określa ramy finansowe. Ostatnia część dokumentu określa sposób monitorowania i ewaluacji strategii.

Podstawy prawne dla konstruowania Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Radomia na lata 2021-2025 oraz odniesienie do dokumentów strategicznych.

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka” (art. 17 ust. 1 pkt 1). Zgodnie z wymienioną ustawą, do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami” (art. 19 pkt 1). Zgodnie z art. 16b ust. 2 strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - celów strategicznych projektowanych zmian,
 - kierunków niezbędnych działań,
 - sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - wskaźników realizacji działań.

Dodatkowo działania przyjęte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynikają z innych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1372 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 roku, poz. 1876 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2021 roku, poz. 877 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 roku, poz. 2407 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 roku, poz. 573 tj. z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 roku, poz. 821 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”(Dz.U. z 2020 roku, poz.1329 tj.);
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1100 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2020 roku, poz. 685 tj.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2020 roku, poz. 176 tj.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1119 tj.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 roku, poz. 2050 tj.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2020 roku, poz.111 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1249 tj.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. 2020 roku, poz. 1057 tj. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1915 tj.)
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy (Dz.U. z 2020 roku, poz. 611 tj.z późn. zm).

Programy Gminy Miasta Radom:

- Program Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Radomiu na lata 2021-2025.
- Program Wspierania Rodziny dla Miasta Radomia na lata 2021-2023.
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na rok 2021.
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Program współpracy Gminy Miasta Radomia z Organizacjami Pozarządowymi.
- Samorządowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Miasta Radomia.
- Program Oddziaływań psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie dla Gminy Miasta Radomia na lata 2021-2025.
- Lokalny program osłonowy w zakresie dożywiania „Pomoc Gminy Miasta Radomia – posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.
- Radomski Program na rzecz Seniorów - „ Siła w Seniorach" na lata 2018-2023.
- Program „ Opieka Wytchnieniowa".
- Karta Rodzina Plus.
- Radomska Karta Seniora.
- Karta Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Radomia jest spójna z celami lub obszarami priorytetowymi wskazanymi w innych strategicznych dokumentach krajowych i regionalnych:

- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).
- Krajowym Programem Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030” - w trakcie procesu legislacyjnego.
- Krajowym Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
- Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030.
- Strategią Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2014 -2020
- Strategia rozwoju miasta Radomia 2008-2020.
- Radom 2030 - Strategia dalszego rozwoju.
- Programem regionalnym: Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021- 2027.

Ponadto Strategia jest w pełni zgodna z podstawowymi zasadami życia społecznego, a w szczególności zasadą pomocniczości, partycypacji społecznej i współodpowiedzialności. W tym kontekście pomocniczość będzie polegała na podejmowaniu takich działań przez władze lokalne, które będą nie tylko pobudzały, ale również wspomagały i wspierały osoby, rodziny, grupy i społeczności lokalne w sytuacjach, gdy realizacja określonych zadań przekracza ich możliwości i nie są w stanie poradzić sobie z nimi we własnym zakresie. Władze lokalne nie mogą jednak wyręczać obywateli w wykonaniu zadań które, mogą być zrealizowane samodzielnie. Wiąże się to nierozzerwalnie z godnością człowieka, czyli jego prawem do wolnego i świadomego działania – upodmiotowieniem. W tym ujęciu znaczenia nabiera zasada partycypacji społecznej, polegająca na włączaniu obywateli w rozwiązywanie lokalnych problemów, czy też samodzielnym zaspakajaniu istniejących potrzeb. Bardzo istotny staje się aspekt samopomocy, którego idea polega na wyzwalaniu i wykorzystywaniu wewnętrznych zasobów oraz kompetencji osób, grup oraz społeczności lokalnych. Zadaniem sił zewnętrznych winno być zatem wspieranie i wzmacnianie tego potencjału oraz tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi. Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia będą prowadzone w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów (zasoby ludzkie i instytucjonalne) działające na scenie publicznej.

1. Charakterystyka Gminy Miasta Radomia

Radom – miasto na prawach powiatu w centralno-wschodniej Polsce, w województwie mazowieckim, położone nad rzeką Mleczną. Największy ośrodek miejski w widłach Wisły i Pilicy, drugie pod względem wielkości miasto województwa mazowieckiego. Radom jest siedzibą wielu instytucji o regionalnym znaczeniu. Mieszczą się tu min: III Mazowiecki Urząd Skarbowy, Wydział Zamiejscowy Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, Sąd Okręgowy wraz z Prokuraturą Okręgową, Delegatura Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Delegatura Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Delegatura Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegatura Mazowieckiego Centrum Zdrowia Publicznego, Delegatura Narodowego Funduszu Zdrowia Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego w Warszawie. Ponadto ma tu siedzibę Regionalna Dyrekcja Lasów

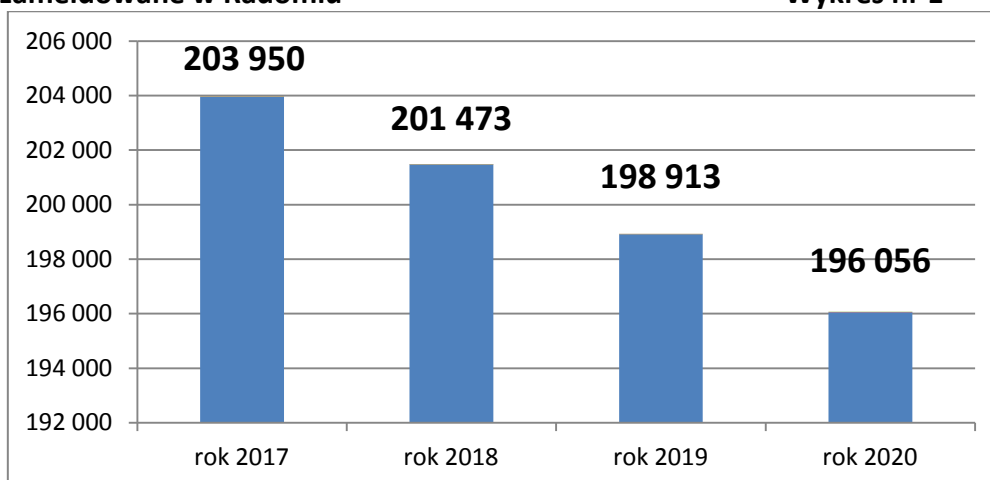
Państwowych, Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej, Delegatura ABW i Mazowiecka Komenda Wojewódzka Policji obejmująca swoim działaniem województwo mazowieckie z wyjątkiem aglomeracji warszawskiej. Ze względu na geograficzne położenie miasta warto zwrócić uwagę na rozwój infrastruktury transportowej i komunikacji pozwalające miastu na korzystanie z potencjału Warszawy.

1.1 Struktura demograficzna w mieście

Odnosząc się do aktualnej sytuacji społecznej miasta należy przedstawić dane demograficzne, które pozwolą –w sposób bardziej realny i odnoszący się do przewidywanej rzeczywistości planować wiele działań w zakresie polityki społecznej. Według danych GUS z 30 czerwca 2020 roku, miasto miało 210 532 mieszkańców, co lokuje je na 14 pozycji w kraju pod względem liczby ludności.

Osoby zameldowane w Radomiu

Wykres nr 1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM Radom

Analiza powyższych danych wskazuje, że na przestrzeni lat 2017-2020 liczba osób zameldowanych w Radomiu nieznacznie, ale zmalała. W stosunku do roku 2018 liczba zameldowanych osób spadła o 2 560 osób, natomiast w odniesieniu do roku 2019 liczba ta w roku 2020 zmniejszyła się o kolejne 2 857 osób.

Struktura wiekowa mieszkańców

Tabela 1

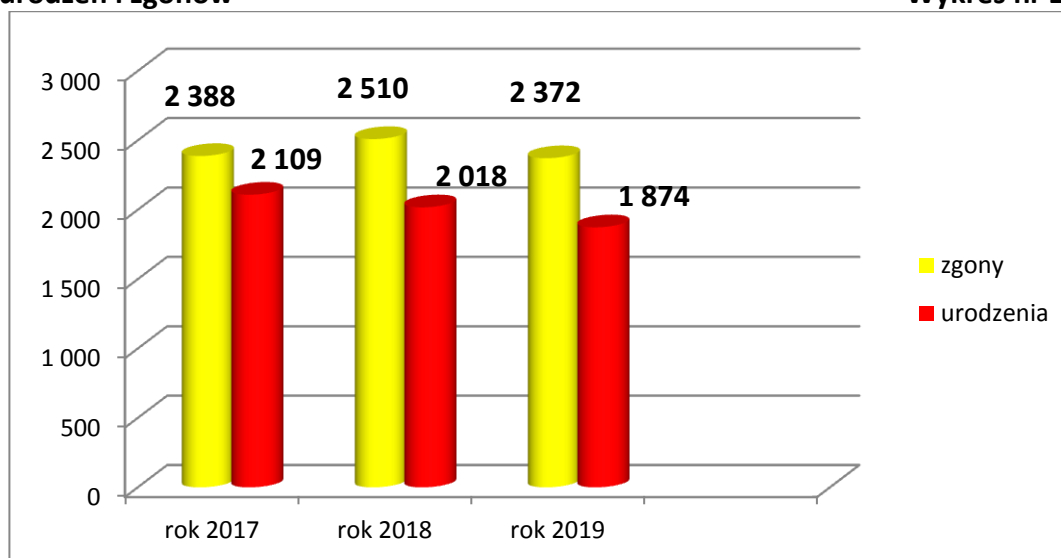
Liczba ludności	2017	2018	2019
Ogółem, w tym :	214.566	213.029	211.371
wiek przedprodukcyjny	30.817	30.827	36.469
wiek produkcyjny	135.623	132.778	124.252
wiek poprodukcyjny	48.126	49.424	50.650

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wielkości liczbowe przedstawione w tabeli nr 1 wskazują, że liczba mieszkańców Radomia w wieku poprodukcyjnym w okresie 2017-2019 systematycznie wzrasta co oznacza, że coraz więcej jest osób podejmujących decyzję o przejściu na emeryturę. Wzrost liczby osób przechodzących na emeryturę może wynikać min. z obniżenia od 1 października 2017 roku wieku uprawniającego do świadczenia emerytalnego. Jest to niepokojące z uwagi na wzrost starszej populacji w mieście. Wzrost osób w wieku poprodukcyjnym w strukturze ludności Radomia, spowodowany jest spadkiem udziału najmłodszych grup wiekowych w strukturze demograficznej społeczeństwa. Powyższe wnioski świadczą o starzeniu się społeczeństwa Radomia, co jest także tendencją charakterystyczną dla całego kraju. Należy pamiętać, że starzenie się populacji ma zasadniczy wpływ na funkcjonowanie naszego społeczeństwa, rodzi bowiem szereg problemów wynikających ze zwiększenia populacji nie aktywnej zawodowo, jak również konieczności zapewnienia tej grupie niezbędnych potrzeb, w sferze nie tylko ekonomicznej, czy zdrowotnej, ale również pobudzania aktywności seniorów.

Liczba urodzeń i zgonów

Wykres nr 2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przyrost naturalny na terenie Gminy Miasta Radomia w latach 2017-2019 kształtował się niekorzystnie przyjmując ujemne wartości, co oznacza przewagę zgonów nad liczbą urodzeń w danym okresie. Mamy tu do czynienia z niepokojącym zjawiskiem demograficznym, a mianowicie brakiem zastępowalności pokoleń. Malejący przyrost naturalny będzie jednym z czynników, który ma istotny wpływ na ewentualny wzrost liczby mieszkańców miasta. Brak prostej zastępowalności pokoleń prowadzi do sytuacji, gdzie kolejne pokolenia nie są w stanie wypracować dochodów, które pokryłyby nie tylko emerytury własnych rodziców, ale również nie są w stanie wygenerować wystarczających środków na zapewnienie komfortu życia w starości na poziomie porównywalnym z poziomem życia wcześniejszych emerytów.

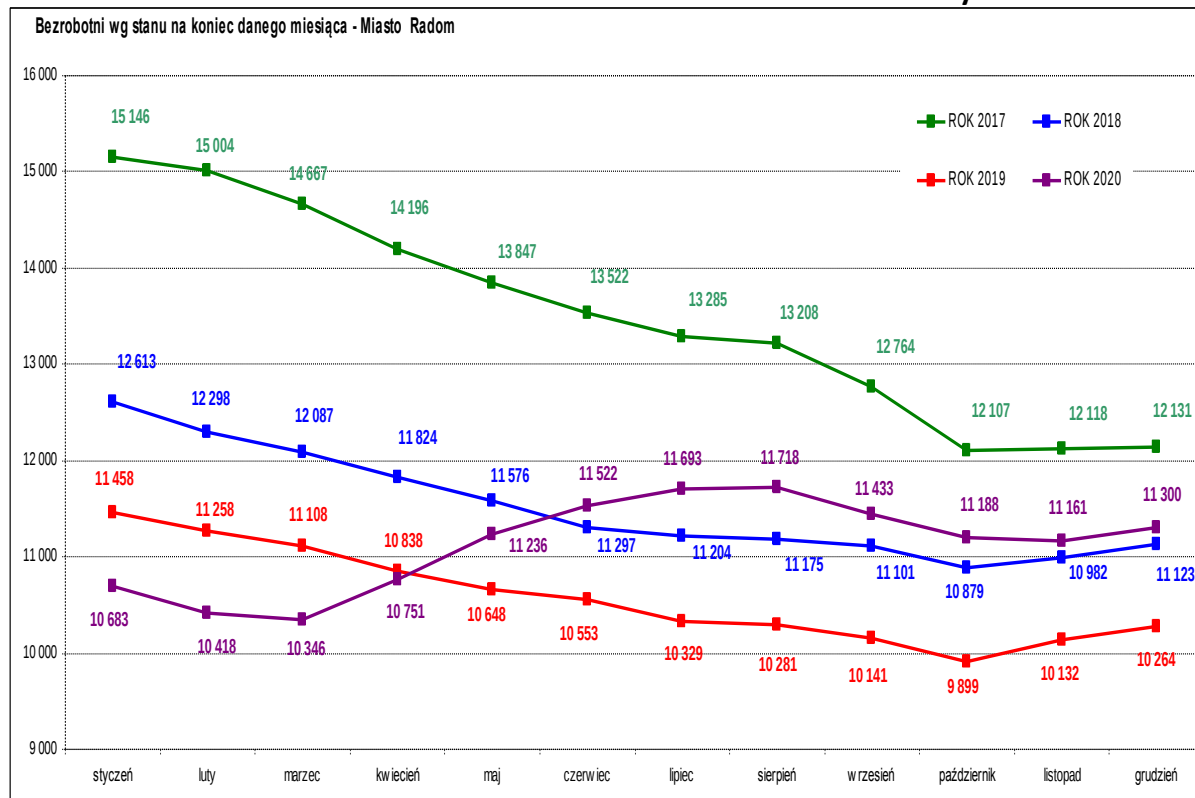
Analizując dane demograficzne miasta Radomia zauważyć można przede wszystkim spadek urodzeń prowadzący w konsekwencji do zachwiania proporcji ludności w wieku produkcyjnym, w stosunku do osób w wieku poprodukcyjnym co będzie miało wpływ na rynek pracy w mieście. Duże znaczenie dla problemów społecznych Radomia może mieć proces zmian demograficznych. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że zmiany w zakresie liczby

ludności Radomia związane są w szczególności z migracją ludności do sąsiadujących miejscowości, czyli obrzeży Radomia, gdzie koncentruje się budownictwo indywidualne. Jednak osoby te nadal korzystają z usług świadczonych przez instytucje znajdujące się w mieście (np. szkoły, zakłady opieki zdrowotnej, domy kultury, ośrodki sportu, itp).

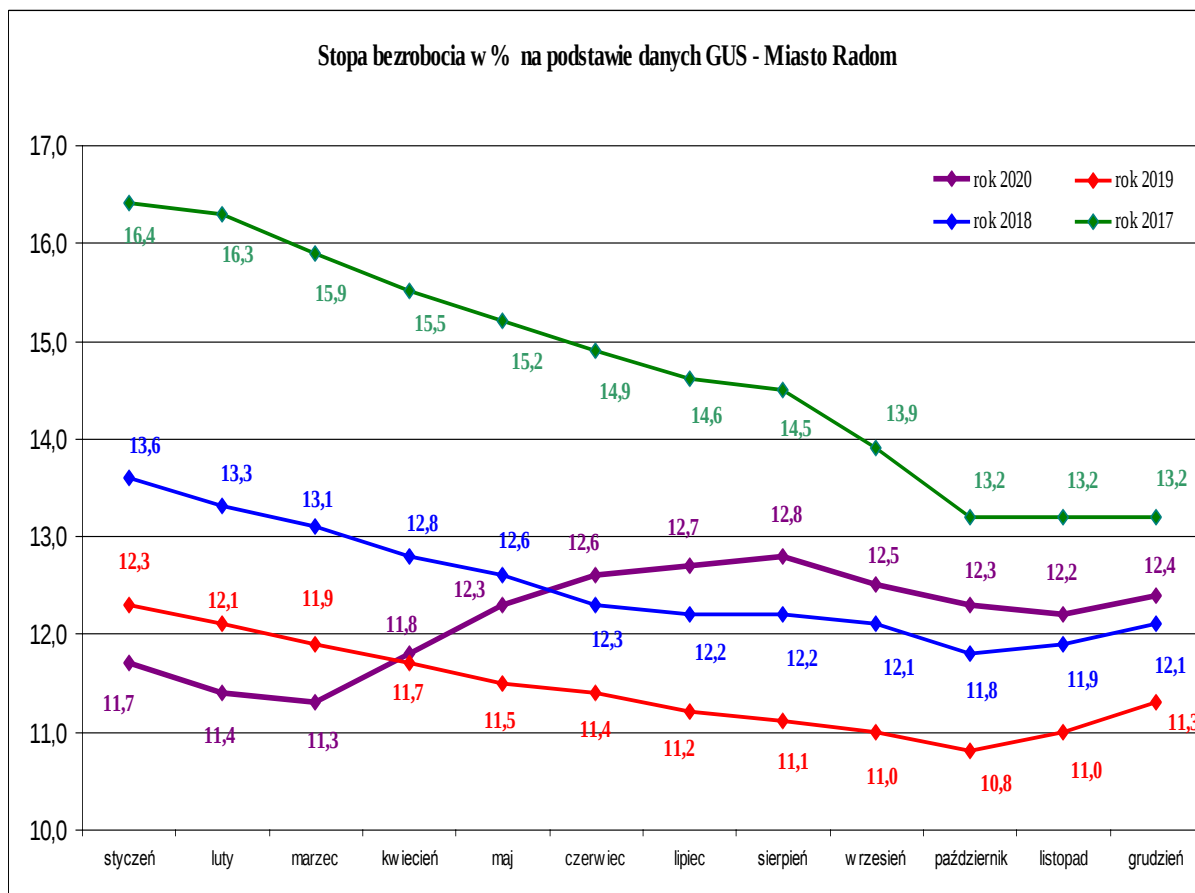
1.2 Rynek pracy i bezrobocie

Bezrobocie jest bardzo złożonym zagadnieniem, analiza ilościowa zawarta w tym dokumencie, nie jest w stanie w pełni oddać skali tego problemu. Sprawami bezrobocia i przeciwdziałaniem tego problemu na terenie Radomia zajmują się: Powiatowy Urząd Pracy i Wojewódzki Urząd Pracy. Analizując stan bezrobocia na koniec lat 2017 - 2020 obserwujemy duże zmiany w poziomie bezrobocia zarówno na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu, jak również wśród rejestrujących się mieszkańców miasta Radomia. W roku 2017 bezrobocie w mieście utrzymywało się na poziomie 12.131 osób. Kolejne dwa lata to spadek zarejestrowanych w PUP osób zamieszkujących teren miasta Radomia. W 2018 roku liczba tych osób zmalała o 1.008, tj. 8,3% w stosunku do roku poprzedniego. W roku 2019 odnotowano kolejny spadek liczby bezrobotnych mieszkańców Radomia. W stosunku do roku poprzedniego obserwujemy regres liczby bezrobotnych o 859 osób, tj. o 7,7% oraz jednocześnie spadek zarejestrowanych o 1.867 osób, tj. o 15,4% w stosunku do końca 2017 roku. Na koniec 2020 roku notujemy niewielki wzrost klientów urzędu pracy, którzy zamieszkują na terenie Radomia. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta wzrosła o 1.036 osób, tj. o 10,1%. W porównaniu do końca 2017 roku nadal jest niższa o 831 osób, tj. o 6,9%.

Wykres nr 3

Wykres nr 4

Jak wynika z wykresu nr 3 w pierwszych miesiącach roku 2020 zauważamy niewielki spadek bezrobocia wśród radomian. Następnie począwszy od kwietnia 2020 roku do końca sierpnia widoczny wzrost poziomu bezrobocia w badanej grupie osób. W kolejnych trzech miesiącach to ponowny niewielki spadek bezrobocia, a w miesiącu grudniu liczba mieszkańców, którzy poszukują pracy za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu ponownie niewiele wzrasta i na koniec roku 2020 wynosi 11.300 osób.

Natomiast wykres nr 4 przedstawia stopę bezrobocia w mieście Radomiu wyliczoną przez Główny Urząd Statystyczny. Jak wynika z przedstawionego wykresu w pierwszych trzech miesiącach 2020 roku stopa bezrobocia na terenie miasta Radomia utrzymywała się na niższym poziomie niż w trzech poprzednich latach. Od miesiąca kwietnia do miesiąca sierpnia obserwujemy wzrost stopy bezrobocia do poziomu 12,8%, a w kolejnych trzech miesiącach ponowny spadek tego wskaźnika. Na koniec grudnia 2020 roku wskaźnik stopy bezrobocia na terenie miasta Radomia wyniósł 12,4% i był wyższy niż stopa bezrobocia na koniec 2018 i 2019 roku oraz niższy niż wskaźnik wyliczony przez GUS dla tego powiatu na koniec 2017 roku.

Tabela nr 2

MIASTO RADOM		2017 ROK		2018 ROK		2019 ROK		2020 ROK	
Informacja o stanie i strukturze bezrobocia		OGÓŁEM	Kobiety	OGÓŁEM	Kobiety	OGÓŁEM	Kobiety	OGÓŁEM	Kobiety
BEZROBOTNI OGÓŁEM (stan na 31 grudnia):		12 131	6 036	11 123	5 542	10 264	5 108	11 300	5 555
STRUKTURA BEZROBOTNYCH									
z prawem do zasiłku dla bezrobotnych:		1 940	1 045	1 933	1 067	1 805	983	1 894	1 021
bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych:		10 191	4 991	9 190	4 475	8 459	4 125	9 406	4 534
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy:		630	359	495	268	506	272	620	358
poprzednio pracujący:		9 860	4 827	9 009	4 422	8 363	4 111	9 187	4 491
dotychczas nie pracujący:		2 271	1 209	2 114	1 120	1 901	997	2 113	1 064
niepełnosprawni:		920	381	868	352	790	332	697	297
osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki:		292	159	234	124	240	138	235	127
cudzoziemcy:		26	15	35	23	37	20	35	19
do 30 roku życia:		2 304	1 292	2 124	1 212	1 950	1 071	2 229	1 225
w tym do 25 roku życia:		971	515	878	472	840	424	953	479
długotrwale bezrobotni:		7 698	3 994	6 684	3 445	5 943	3 094	6 703	3 470
powyżej 50 roku życia:		3 741	1 493	3 344	1 248	3 015	1 141	3 220	1 215
bez kwalifikacji zawodowych:		3 556	1 670	3 385	1 571	2 984	1 364	3 351	1 480
BEZROBOTNI wg	WIEKU								
	15 - 17 lat:								
	18 - 24 lat:	971	515	878	472	840	424	953	479
	25 - 34 lat:	3 073	1 790	2 833	1 683	2 500	1 496	2 747	1 589
	35 - 44 lat:	3 164	1 663	2 925	1 582	2 808	1 508	3 109	1 643
	45 - 54 lat:	2 474	1 247	2 280	1 123	2 114	1 038	2 430	1 197
	55 - 59 lat:	1 626	821	1 384	682	1 288	642	1 265	647
	60 i więcej lat:	823	0	823	0	714	0	796	0
	POZIOMU WYKSZTAŁCENIA								
	wyższe:	2 147	1 399	1 911	1 257	1 805	1 197	2 012	1 334
	policealne i średnie zawodowe:	2 552	1 368	2 297	1 226	2 065	1 095	2 293	1 185
	ogólnokształcące:	1 196	751	1 116	719	1 069	663	1 210	745
	zasadnicze:	2 981	1 190	2 691	1 057	2 508	981	2 675	1 069
	gimnazjalne i poniżej:	3 255	1 328	3 108	1 283	2 817	1 172	3 110	1 222
	STAŻU PRACY								
	do 1 roku:	2 076	1 034	1 912	951	1 780	908	1 998	1 015
	1 - 5 lat:	2 573	1 321	2 416	1 263	2 261	1 169	2 609	1 296
	5 - 10 lat:	1 838	954	1 694	895	1 593	844	1 714	894
	10 - 20 lat:	1 887	996	1 689	862	1 587	799	1 647	839
	20 - 30 lat:	1 178	442	1 038	383	906	331	968	388
	30 i więcej lat:	308	80	260	68	236	60	251	59
	bez stażu:	2 271	1 209	2 114	1 120	1 901	997	2 113	1 064
	CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY								
	do 1 miesiąca:	955	401	946	431	901	359	691	287
	1 - 3 m-cy:	1 825	755	1 766	756	1 649	729	1 428	633
	3 - 6 m-cy:	1 661	820	1 503	755	1 419	695	1 518	732
	6 - 12 m-cy:	1 822	882	1 767	862	1 676	854	2 158	1 025
	12 - 24 m-cy:	1 846	994	1 739	884	1 634	834	2 263	1 142
	pow. 24 m-cy:	4 022	2 184	3 402	1 854	2 985	1 637	3 242	1 736

Analizując strukturę osób bezrobotnych zamieszkałych na terenie miasta Radomia i zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Radomiu warto zwrócić uwagę na osoby nieposiadające prawa do zasiłku. W badanym okresie wskaźnik procentowy tych osób w ogólnej liczbie bezrobotnych utrzymuje się na ponad 80% poziomie. Z tabeli nr 2 wynika, iż niecałe 20 % zarejestrowanych bezrobotnych posiada prawo do świadczenia pieniężnego, czyli zasiłku dla bezrobotnych. Jednakże z danych statystycznych PUP wynika, że ponad 80% bezrobotnych zamieszkałych na terenie miasta Radomia to osoby, które przed rejestracją w PUP były zatrudnione, a zaledwie 20% tej grupy w 2020 roku nabyło prawo do zasiłku dla bezrobotnych. Kolejna grupa, na którą należy zwrócić uwagę to osoby długotrwale bezrobotne. W badanych latach stanowią one ponad 60% ogółu zarejestrowanych z terenu powiatu grodzkiego.

Osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych to kolejne dwie grupy, które stanowią około 30% zarejestrowanych. Zarówno pierwsza jak i druga grupa to bezrobotni, którym ciężko odnaleźć się na rynku pracy, gdyż przedsiębiorcy zazwyczaj poszukują osób młodych i posiadających kwalifikacje zawodowe oraz doświadczenie.

Analizując tabelę nr 3 obrazującą zmiany w poziomie bezrobocia na terenie miasta Radomia zauważamy, że w kolejnych latach począwszy od roku 2017 maleje liczba osób, które status osoby bezrobotnej nabywają po raz pierwszy, lecz rośnie procentowy udział tych osób w ogólnej liczbie rejestrujących się bezrobotnych. Na wysokim poziomie, stanowiącym

ponad 85% zarejestrowanych utrzymuje się udział osób, które do rejestracji w urzędzie zgłaszają się po raz kolejny.

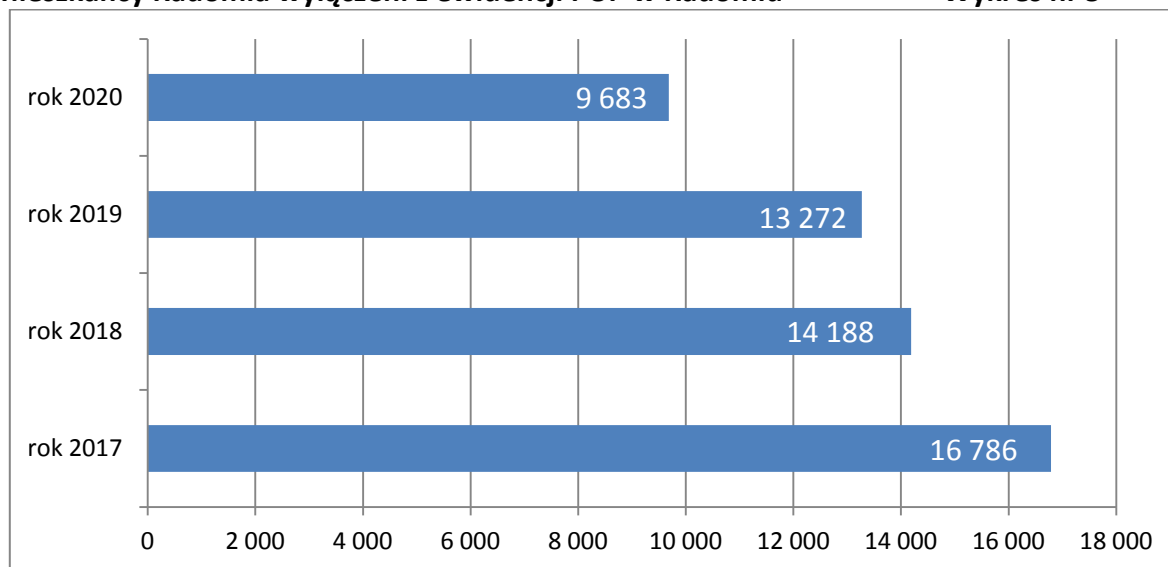
Tabela nr 3

MIASTO RADOM		2017 ROK		2018 ROK		2019 ROK		2020 ROK	
Zmiany w poziomie bezrobocia		OGÓŁEM	Kobiety	OGÓŁEM	Kobiety	OGÓŁEM	Kobiety	OGÓŁEM	Kobiety
BEZROBOTNI NOWOZAREJESTROWANI		14 209	6 109	13 180	5 844	12 413	5 547	10 719	4 898
w tym:		X	X	X	X	X	X	X	X
po raz pierwszy:		1 822	894	1 735	873	1 629	798	1 558	790
po raz kolejny:		12 387	5 215	11 445	4 971	10 784	4 749	9 161	4 108
BEZROBOTNI WYREJESTROWANI		16 786	7 328	14 188	6 338	13 272	5 981	9 683	4 451
w tym z powodu:		X	X	X	X	X	X	X	X
- podjęcia pracy ogółem:		7 775	3 688	6 892	3 364	6 292	3 037	5 810	2 831
pracy niesubsydiowanej:		6 453	3 141	5 770	2 869	5 474	2 671	5 197	2 573
pracy subsydiowanej:		1 322	547	1 122	495	818	366	613	258
w tym:									
pracy interwencyjnej:		82	52	114	72	90	52	47	26
robót publicznych:		1	1	1	0	4	0	0	0
inne (programy specjalne, umowy absolwentkie, zatrudnienie w zakładach pracy chronionej, zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia art. 150f ustawy):		330	132	175	66	53	20	11	1
podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie:		10	4	40	13	23	11	2	1
podjęcia działalności gospodarczej / otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności:		436	153	419	164	338	131	301	115
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego:		419	185	335	164	276	136	216	91
podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r.ż.		44	20	38	16	34	16	36	24
rozpoczęcia stażu:		415	276	388	285	317	206	259	175
w tym w ramach bonu stażowego:		0	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia szkolenia:		273	55	105	7	76	9	70	6
w tym w ramach bonu szkoleniowego:		8	1	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy:		1	0	0	0	0	0	0	0
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych:		311	191	293	184	296	198	231	156

W analizowanym okresie obserwujemy spadek liczby osób, które utraciły status bezrobotnego. W wykresie nr 5 niniejszej diagnozy zobrazowano dane przedstawiające liczbę osób wyrejestrowanych z ewidencji PUP w Radomiu w badanym okresie. W 2020 roku wyłączono z ewidencji o 7103, tj. o 42,3% mniej niż w roku 2017, o 4505 osób, tj. o 26,8% mniej niż w 2018 roku i o 3589 osób, tj. 27,0% mniej niż w roku 2019.

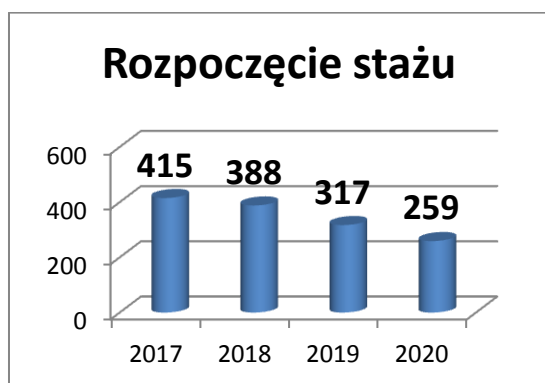
Mieszkańcy Radomia wyłączeni z ewidencji PUP w Radomiu

Wykres nr 5

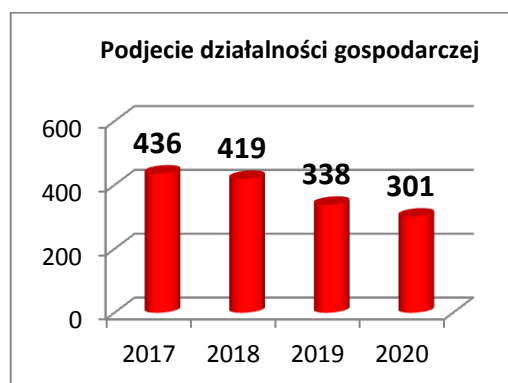

Wartym zauważenia jest fakt, iż w 2020 roku aż 60% wyrejestrowanych bezrobotnych status utraciło z powodu podjęcia pracy. W okresie lat, które analizujemy wskaźnik podjęcia zatrudnienia przez mieszkańców miasta Radomia wzrósł o 13,7% w porównaniu do 2017 roku.

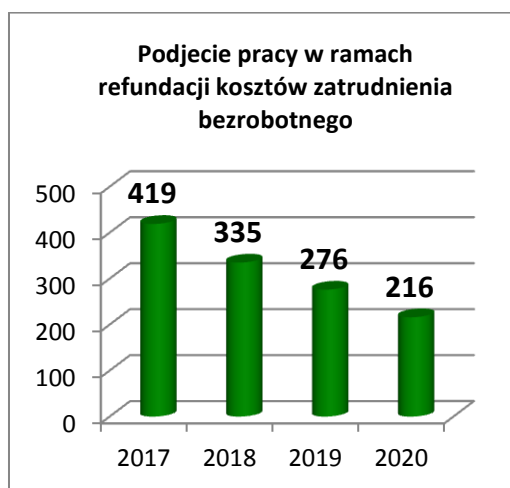
Wykres 6

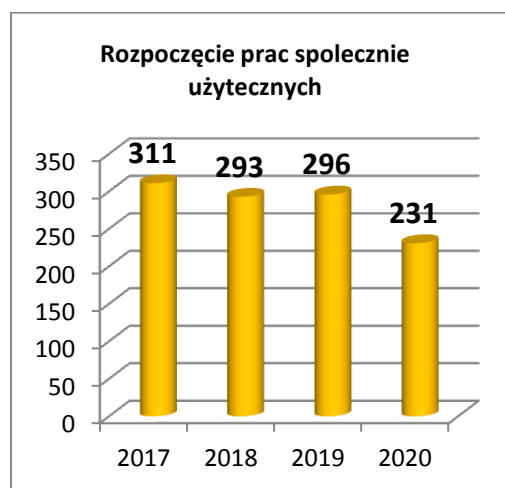
Wykres 7

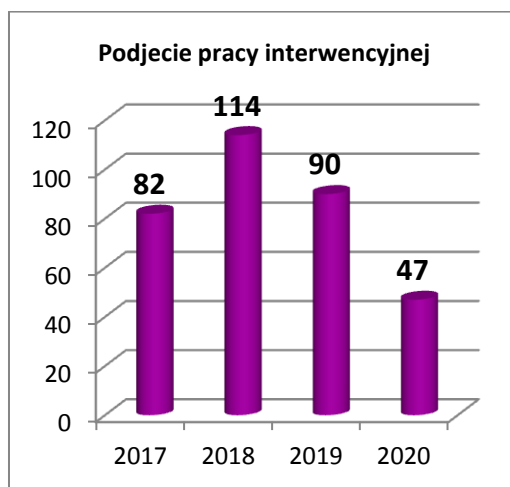
Wykres 8

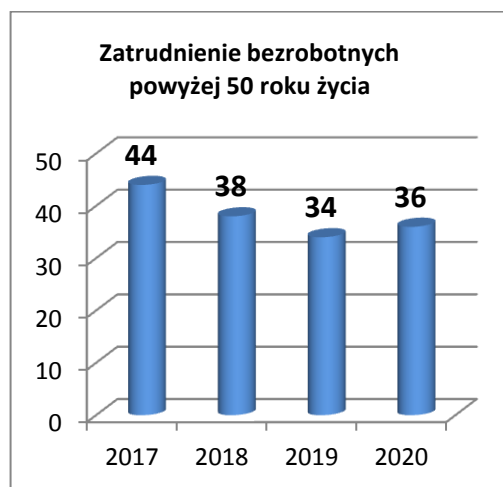
Wykres 9

Wykres 10

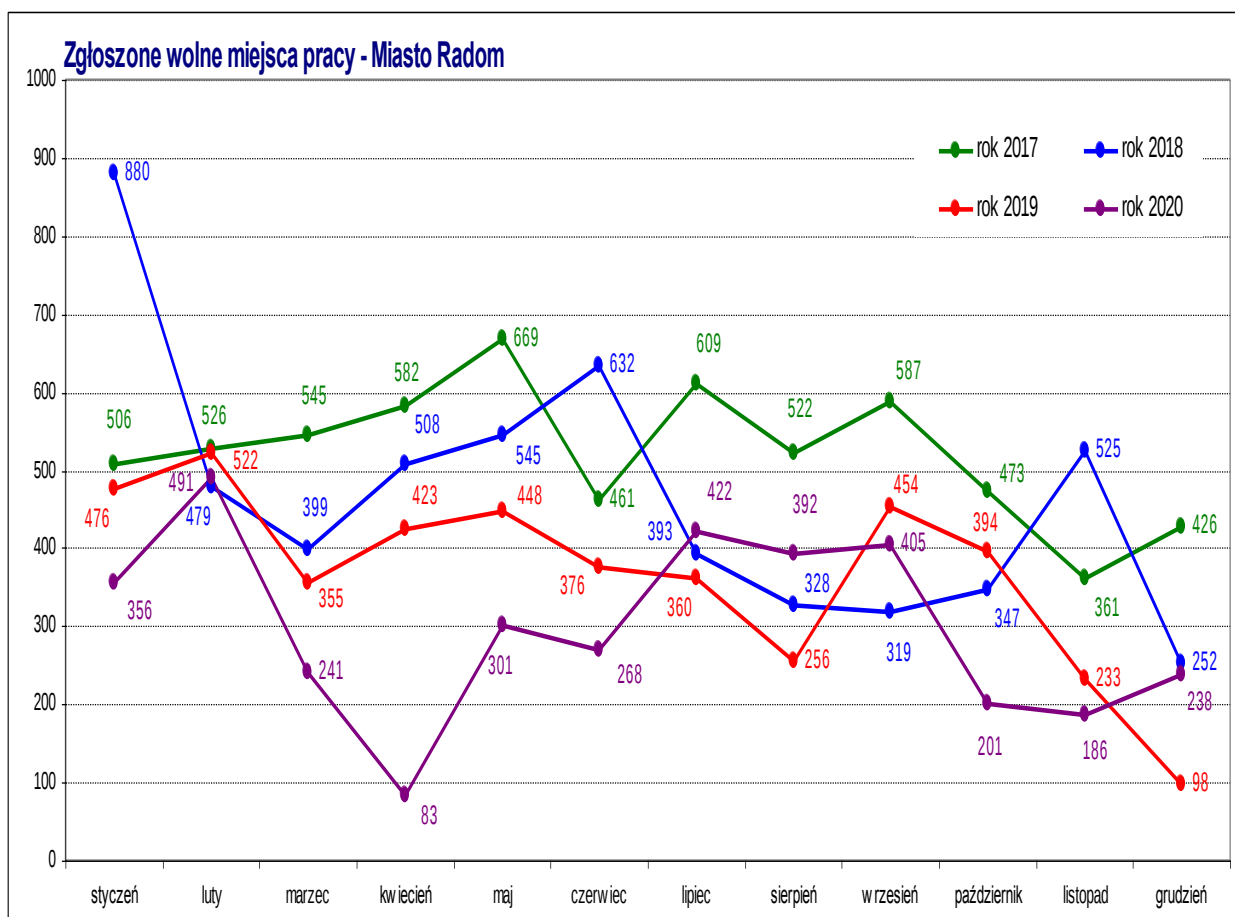
Wykres 11

Realizując zadania wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu oferuje osobom zarejestrowanym jako bezrobotne i pracodawcom, skorzystanie z instrumentów rynku pracy. Mają one na celu ułatwienie funkcjonowania na otwartym rynku pracy. Wykresy nr 6 – 11 przedstawiają liczbę osób bezrobotnych, które skorzystały z pomocy urzędu poprzez podjęcie pracy, podniesienie i nabycie nowych kwalifikacji zawodowych.

Natomiast wykres nr 12 obrazuje zgłoszone miejsca pracy przez przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie miasta Radomia na przestrzeni badanego okresu. Należy pamiętać, że rok 2020 ze względu na pandemię, to okres bardzo trudny zarówno dla przedsiębiorców jak i osób poszukujących pracy, co ma bezpośrednie odzwierciedlenie w liczbach osób aktywizowanych jak również w zgłoszonych wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej.

Wykres nr 12

Projekty realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu w latach 2017-2020.

W ramach swojej działalności Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu realizuje projekty w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Pracy i innych źródeł, które mają na celu wsparcie osób bezrobotnych w podejmowaniu zatrudnienia oraz podnoszenia i nabywania kwalifikacji zawodowych. Rekrutacja uczestników do programów w latach 2017 - 2020 odbywała się w oparciu o przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz założenia i zasady realizacji określone w każdym z programów.

W 2017 r. realizowano następujące projekty:

Projekty współfinansowane z EFS:

1. Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (II)” .

Realizowany w ramach Osi priorytetowej I – Osoby młode na rynku pracy. Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.1 – Wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wartość ogólna projektu 11.194.289,72 PLN – 100% dofinansowania.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, które nie ukończyły 30 roku życia, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w PUP w Radomiu. W ramach projektu przewidziano następujące zadania: staże, jednorazowe środki, szkolenia.

2. Projekt pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (II)” .

Realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020. Osi Priorytetowej VIII – Rozwój Rynku Pracy. Działanie 8.1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP – projekty pozakonkursowe.

Wartość projektu w 2017 roku: 6.986.928,98 PLN – 100% dofinansowania.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i powyżej, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego i m. Radom, zarejestrowanych w PUP w Radomiu, w szczególności bezrobotnych z grup defaworyzowanych tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia, o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiet. W ramach projektu przewidziano następujące zadania: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, szkolenia.

Projekty finansowane ze środków Funduszu Pracy:

1. Program regionalny „MAZOWSZE 2017”

Wartość projektu: 1.900.000,00 PLN

W ramach projektu realizowano: jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Program finansowany jest w całości z Funduszu Pracy w każdym powiecie.

W 2018 r. realizowano następujące projekty:

Projekty współfinansowane z EFS:

1. Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (III)”.

Realizowany w ramach Osi priorytetowej I – Osoby młode na rynku pracy. Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.1 – Wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wartość ogólna projektu 11. 252. 116,72 PLN – 100% dofinansowania.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, które nie ukończyły 30 roku życia, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego i m. Radom, zarejestrowanych w PUP w Radomiu. W ramach projektu przewidziano następujące zadania: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia, bon na zasiedlenie.

2. Projekt pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (II)”.

Realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020. Osi Priorytetowej VIII – Rozwój Rynku Pracy. Działanie 8.1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP – projekty pozakonkursowe.

Wartość projektu w 2018 roku: 8.179.878,90 PLN – 100% dofinansowania.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i powyżej, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w PUP w Radomiu, w szczególności bezrobotnych z grup defaworyzowanych tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia, o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiet. W ramach projektu przewidziano następujące zadania: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Projekty finansowane ze środków Funduszu Pracy:

1. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy (I).

Wartość programu: 650.200,00 PLN

W ramach projektu zrealizowano: jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, staż.

2. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy (II).

Wartość programu: 2.372.100,00 PLN

W ramach projektu zrealizowano: jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

W 2019 r. realizowano następujące projekty:

Projekty współfinansowane z EFS:

1. Projekt pn. „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (III)”.

Realizowany w ramach Osi priorytetowej I – Osoby młode na rynku pracy. Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.1 – Wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wartość ogólna projektu 10. 339. 165,00 PLN – 100% dofinansowania.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, które nie ukończyły 30 roku życia, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w PUP w Radomiu. W ramach projektu przewidziano następujące zadania: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, szkolenia, bon na zasiedlenie.

2. Projekt pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (III)” .

Realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020. Osi Priorytetowej VIII – Rozwój Rynku Pracy. Działanie 8.1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP – projekty pozakonkursowe.

Wartość projektu w 2019 roku: 7.911.663,00 PLN – 100% dofinansowania.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i powyżej, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w PUP w Radomiu, w szczególności bezrobotnych z grup defaworyzowanych tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia, o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiet. W ramach projektu przewidziano następujące zadania: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy.

Projekty finansowane ze środków Funduszu Pracy:

1. Program regionalny „MAZOWSZE 2019”

Wartość projektu: 1.411.200,00 PLN

W ramach projektu zrealizowano: jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja kosztów wyposażenia stanowisk pracy, roboty publiczne, szkolenia. Program skierowany był do osób długotrwale bezrobotnych.

2. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy.

Wartość programu: 1.000.000,00 PLN

W ramach programu zrealizowano: jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności.

W 2020 r. realizowano następujące projekty:

Projekty współfinansowane z EFS:

1. Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

Oś priorytetowa I – Rynek pracy otwarty dla wszystkich. Działanie 1.1 –Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe. Poddziałanie 1.1.1 – Wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wartość ogólna projektu 19. 593. 614,80 PLN – 100% dofinansowania.

Uczestnikami projektu były osoby w wieku 18-29 lat bez pracy, w tym osoby z niepełnosprawnościami, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne. Wszystkie formy wsparcia dla osób, objęte były pośrednictwem pracy lub poradnictwem zawodowym. Każdy z uczestników miał sporządzony indywidualny plan działania. Formy wsparcia, które były w projekcie to: staże, jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności, bony na zasiedlenie, szkolenia, instrumenty dofinansowania dla osób pracujących (STW) (w ramach ustawy o przeciwdziałaniu skutkom Covid-19). Wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie i harmonogramem realizacji projektu (kontynuacja działań będzie się odbywać w 2021 i 2022 r.).

2. Projekt pn. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie radomskim i m. Radom (III)”.

Realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020, Osi Priorytetowej VIII – Rozwój Rynku Pracy. Działanie 8.1 – Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przez PUP – projekty pozakonkursowe.

Wartość projektu w 2020 roku: 14. 276. 739,61 PLN – 100% dofinansowania.

Głównym celem projektu była aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, w wieku 30 lat i więcej, zamieszkałych na terenie powiatu radomskiego, zarejestrowanych w PUP w Radomiu, w szczególności bezrobotnych z grup defaworyzowanych tj. długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50 roku życia, o niskich kwalifikacjach zawodowych, kobiet. W ramach projektu zrealizowano następujące zadania: staże, jednorazowe środki, refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy, instrumenty dofinansowania dla osób pracujących (w ramach ustawy o przeciwdziałaniu skutkom Covid-19).

Projekty finansowane ze środków Funduszu Pracy:

1. Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy:

Wartość programu: 2. 450. 000,00 PLN.

W ramach programu zrealizowano: jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, prace interwencyjne, staże, szkolenia.

Teren powiatu radomskiego i miasto Radom to bez wątpienia region dotknięty wysoką stopą bezrobocia. W oparciu o przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zostały zorganizowane staże i szkolenia, które umożliwiają wejście lub powrót na rynek pracy osobom bez doświadczenia zawodowego bądź poszerzenie już posiadanego doświadczenia, a także nabycie praktycznych umiejętności do wykonywania zawodu. Natomiast przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, przyczynia się do zwiększenia aktywności osób na rynku pracy i pozwala na sprawdzenie ich możliwości jako przyszłych przedsiębiorców. W następnej kolejności wybór instrumentu w postaci prac interwencyjnych ma na celu zachęcenie do zatrudniania osób bezrobotnych poprzez wsparcie w postaci refundowania pracodawcom kosztów zatrudniania nowych pracowników. Działania były poprzedzone dodatkowo usługą pośrednictwa pracy bądź poradnictwa zawodowego, które były odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby osób bezrobotnych. Formy te, należą również do najbardziej efektywnych i cieszących się największym zainteresowaniem zarówno wśród pracodawców jak i wśród osób bezrobotnych oraz przyczyniają się one do aktywnego uczestnictwa bezrobotnych na rynku pracy.

Powyższe programy pokazują szeroką możliwość działań aktywizacyjnych skierowanych dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Radomiu.

1.3 . Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Pomoc społeczna jako element polityki społecznej państwa ma za zadanie wspomagać osoby i rodziny w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie takim sytuacjom, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Adresatami pomocy społecznej są przede wszystkim rodziny i osoby, które nie posiadają wystarczających środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są na podstawie zasad ujętych w odpowiednich ustawach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu swoje zadania realizuje za pośrednictwem odpowiednich działów i komórek organizacyjnych, do których należą m.in.:

Dział Obsługi Mieszkańców

Do jego zadań należy m.in.: przyjmowanie wniosków w zakresie świadczeń realizowanych przez Ośrodek, prowadzenie rejestracji przepływu dokumentów między działami Ośrodka, wydawanie zaświadczeń o korzystaniu ze świadczeń pomocy społecznej, wydawanie druków i raportów ubezpieczonych.

Dział Realizacji Pomocy

Zajmuje się w szczególności wydawaniem decyzji przyznających lub odmawiających świadczenia pomocy społecznej. Ponadto zajmuje się planowaniem budżetu w zakresie realizowanej pomocy, a także podejmuje decyzje w zakresie pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów i słuchaczy zamieszkałych na terenie miasta Radomia.

Dział Dodatków Mieszkaniowych

Zajmuje się m.in.: kompletowaniem i opracowywaniem dokumentacji oraz wydawaniem decyzji dotyczących przyznawania dodatków mieszkaniowych, sporządzaniem bilansu potrzeb środków finansowych na dodatki mieszkaniowe oraz analizą obciążeń mieszkaniowych na terenie Radomia.

Dział Świadczeń Rodzinnych

Do jego podstawowych zadań należy przeprowadzanie postępowań dotyczących świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczenia rodzicielskiego, świadczeń wychowawczych, jednorazowego świadczenia przyznawanego na podstawie Ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", rozpatrywanie wniosków o świadczenie „Dobry start”.

Dział Funduszu Alimentacyjnego

Do jego podstawowych zadań należy rozpatrywanie wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wydawanie decyzji administracyjnych dotyczących świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Ponadto kierowanie wniosków o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego w drodze egzekucji sądowej, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Dział Usług Opiekuńczych i Pomocy Stacjonarnej

Zajmuje się zapewnianiem pomocy domowej w formie usług opiekuńczych osobom potrzebującym wsparcia w zakresie zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej i pielęgnacji, kontaktu z otoczeniem. Ponadto zapewnianiem specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb, wynikających ze schorzeń lub niepełnosprawności; kierowaniem osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej, kierowaniem osób z zaburzeniami psychicznymi do środowiskowych domów samopomocy oraz kierowaniem seniorów do ośrodków wsparcia dziennego.

Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Zajmuje się działaniami, które mają na celu rehabilitację zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami. Zadania są realizowane m.in. poprzez: organizowanie warsztatów terapii zajęciowej, turnusów rehabilitacyjnych oraz zespołów ćwiczeń. Ponadto podejmowane są działania zmierzające do ograniczenia skutków niepełnosprawności i likwidacji barier architektonicznych. Dział realizuje również zadania wchodzące w zakres rehabilitacji zawodowej, której celem jest ułatwienie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego osobom z niepełnosprawnościami poprzez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

Dział Pieczy Zastępczej

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, iż rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju. Ustawa ta reguluje system pomocy dla rodzin przeżywających trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz system ochrony i pomocy dla dzieci. Takie działania wymagają współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Nakłada również na gminę obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Celem wsparcia jest dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych i środowiska rodzinnego, służące harmonijnemu rozwojowi i samodzielności życiowej, zapewniające ochronę praw i wolności oraz dobro rodziny będącej podstawową komórką społeczną. Analizując dane liczbowe należy stwierdzić, że liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i odpłatność za ich pobyt znacznie wzrastają. Aby zapobiec umieszczaniu dzieci poza środowiskiem rodzinnym i dalszemu generowaniu kosztów wprowadzono formę wsparcia dla rodziny biologicznej - asystenta rodziny.

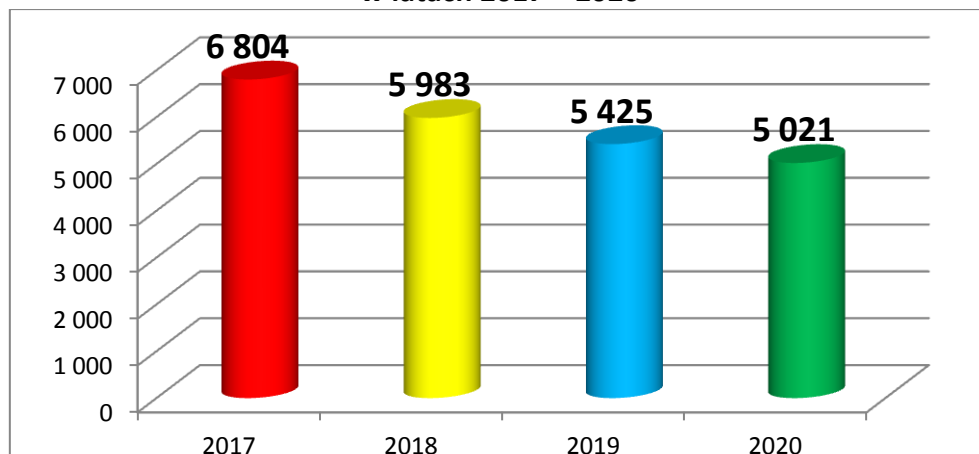
Do podstawowych zadań Działu Pieczy Zastępczej należy udzielanie pomocy w tym pomocy finansowej rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (j.t. Dz.U.z 2020r. poz. 821 z późn.zm.), współpraca z asystentem rodziny, współpraca z usamodzielnymi wychowankami, którzy opuścili pieczę zastępczą, Prowadzenie naboru i organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoleń kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Dział Pracy Socjalnej

Do podstawowych zadań Działu należy m.in.: dokonywanie oceny zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, kompletowanie dokumentów oraz podejmowanie innych niezbędnych czynności związanych ze świadczeniem różnorodnych form pomocy, prowadzenie pracy socjalnej, aktywizowanie społeczności lokalnych w ramach programu Centrum Aktywności Lokalnej, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie działań wolontarystycznych, współpraca z lokalnymi instytucjami i organizacjami, w tym pozarządowymi oraz kościelnymi. W ramach Działu Pracy Socjalnej funkcjonuje 12 Zespołów tj: 10 Zespołów Pracy Socjalnej zlokalizowanych w różnych częściach miasta, tak aby ułatwić mieszkańcom kontakt z pracownikami socjalnymi, Zespół Przeciwdziałania Przemocy oraz Zespół Pomocy Rodzinie i Organizowania Społeczności Lokalnej. Do zadań zatrudnionych w Zespołach Pracy Socjalnej pracowników socjalnych należy m.in. udzielanie pomocy w zaspakajaniu podstawowych potrzeb bytowych, rozwiązywaniu problemów oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom występującym w środowisku lokalnym. Zespół Przeciwdziałania Przemocy udziela szeroko rozumianego wsparcia ofiarom przemocy, natomiast w Zespole Pomocy Rodzinie i Organizowania Społeczności Lokalnej swoje zadania wykonują asystenci rodziny, organizatorzy społeczności lokalnej oraz pracownicy prowadzący min. Klub Integracji Społecznej.

Od kilku lat obserwujemy spadek liczby środowisk, które z powodu trudnej sytuacji materialnej zmuszone są do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (ilustruje to wykres nr 13). Z analizy danych wynika, że liczba klientów od 2017 do 2020 roku cały czas maleje, odnotowano spadek o 1783 środowiska tj. o 26%.

Wykres nr 13
Dynamika spadku liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej
w latach 2017 – 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MOPS Radom

Spadek liczby osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej proporcjonalnie zmniejszył liczbę klientów korzystających z pomocy z określonej przyczyny. Nadal jednak analizując powody ubiegania się o pomoc możemy zauważyć, że rozkład klientów w poszczególnych grupach jest bardzo podobny. Niezmiennie od lat najczęstszymi przyczynami przyznania wsparcia przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej było bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm, ochrona macierzyństwa i bezdomność.

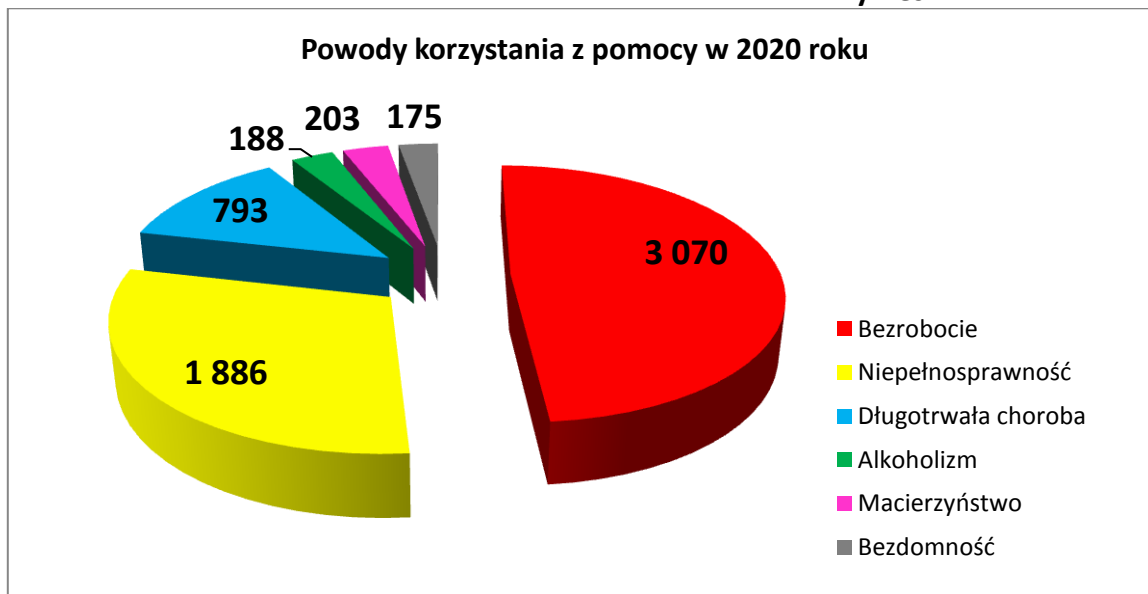
Powody korzystania z pomocy społecznej**Tabela nr 4**

Powody udzielania pomocy i wparcia rodzinom	2017	2018	2019	2020
Bezrobocie	4812	3663	3149	3070
Niepełnosprawność	2804	2387	2220	1886
Długotrwała choroba	1491	1216	1108	793
Alkoholizm	481	336	255	188
Ochrona macierzyństwa	476	282	245	203
Bezdomność	159	220	210	175

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MOPS Radom

Z przedstawionych danych wynika, że bez względu na rok w jakim klienci korzystali z pomocy społecznej, dominującym problemem powodującym zgłaszanie się o pomoc zawsze było bezrobocie. Wskaźnik ten, w pewien sposób odzwierciedla sytuację na radomskim rynku pracy i nadal pomimo jego spadku stanowi dużą stopę bezrobocia. Zauważalne jest jednak, że w systemie pomocy społecznej coraz więcej jest osób, które nie są zainteresowane podjęciem pracy, a bezrobocie jest jedynie pretekstem do ubiegania się o pomoc. Na kolejnym miejscu przyczyn korzystania z pomocy plasuje się problem niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Stosunkowo niewielka jest liczba osób korzystających z pomocy z powodu uzależnienia, nie oznacza to jednak zmniejszenia skali problemu. Osoby uzależnione nie identyfikują się ze swoim problemem i pomimo wskazań od pracownika socjalnego często nie zgadzają się na określenie tego problemu jako powodu korzystania z pomocy. Ochrona macierzyństwa oraz bezdomność to kolejne znaczące przyczyny ubiegania się o pomoc, pozostałe przyczyny znajdujące się w ustawie o pomocy społecznej mają charakter marginalny.

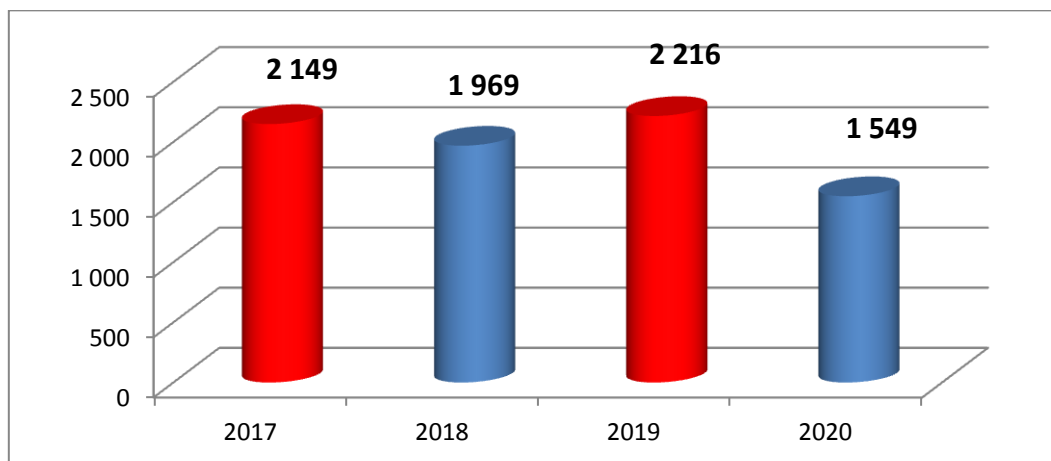
Poniższy wykres w sposób graficzny obrazuje rozkład powodów korzystania z pomocy w roku 2020, można go odnieść przez analogie do lat wcześniejszych.

Wykres nr 14

Podstawową formą wsparcia pozamaterialnego w pomocy społecznej jest praca socjalna. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna kierowana jest do osób i rodzin, bez względu na posiadany przez nich dochód. Udzielając fachowej porady, niosąc pomoc, angażując się w sprawy wychowania dzieci, interweniując w sytuacji konfliktu, podejmując z urzędu szereg interwencji wymagających taktu, odpowiedzialności i kompetencji pracownik socjalny działa w imię dobra nadrzędnego, które jest uznawana za oczywiste i powszechne. Stąd też dążąc do profesjonalizacji wykonywanych zadań z zakresu pracy socjalnej koniecznością staje się wyłączenie pracy socjalnej od postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń. Pozwala to bowiem na bardziej dogłębne rozeznanie sytuacji osób i rodzin, wnikliwe rozeznanie ich potrzeb, zasobów i trudności, poświęcenie większej ilości czasu, a tym samym udzielenie wielopłaszczyznowego wsparcia. Aktualnie rodziny korzystają ze wsparcia Ośrodka poprzez różnego rodzaju działania np. interwencyjne, a także w formie wielowymiarowej pracy socjalnej. W 2020 roku pracownicy socjalni zatrudnieni w Dziale Pracy Socjalnej prowadzili działania z zakresu pracy socjalnej w stosunku do 1.549 rodzin. Dotyczyły one głównie rozwiązywania problemów bezrobocia, uzależnień, problemów opiekuńczo-wychowawczych, zaniedbań w zakresie leczenia, konfliktów rodzinnych oraz przemocy.

Praca socjalna prowadzona w latach 2017- 2020

Wykres 15

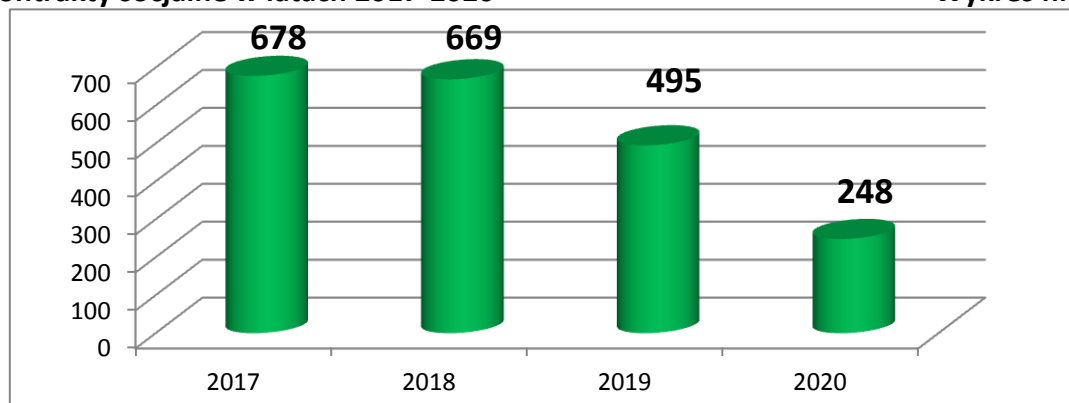

Powyższy wykres wskazuje na spadek środowisk obejmowanych pracą socjalną, jest to w dużej mierze spowodowane sukcesywnym spadkiem liczby klientów obejmowanych pomocą społeczną. W roku 2020 mniejsza liczba środowisk objętych pracą socjalną spowodowana została w dużej mierze pandemią, która w znacznym stopniu ograniczyła kontakty pracowników z klientami. Ze strony klientów również odnotowano mniejsze zainteresowanie tą formą wsparcia, która w dużej mierze ograniczała się do kontaktów telefonicznych. Pomimo tego prowadząc pracę socjalną nadal skuteczne można aktywizować klientów do zmiany. Efektywność pracy socjalnej uzależniona jest od jasno określonych zasad współpracy pracownika socjalnego z klientem, do tego właśnie służy technika zwana kontraktem. Technika ta używana jest zarówno w pracy z indywidualnym przypadkiem jak również w pracy z grupą, czy też rodziną. Jeśli rozumiemy pracę socjalną jako działalność wzmacniającą zdolności ludzkie do twórczego życia, wzbogacenie potencjału rozwojowego i umiejętności rozwiązywania problemów, to technika ta pozwala traktować klienta jako podmiotowego partnera w procesie pracy socjalnej. Istotą kontraktu jest przejęcie odpowiedzialności za

swój los przez klienta. Kontrakt jest partnerskim współdziałaniem pracownika socjalnego i klienta, celem natomiast jest motywowanie i zaktywizowanie klienta do działania. Wykres nr 16 obrazuje dynamikę wykorzystywania narzędzia przez pracowników socjalnych.

Kontrakty socjalne w latach 2017-2020

Wykres nr 16

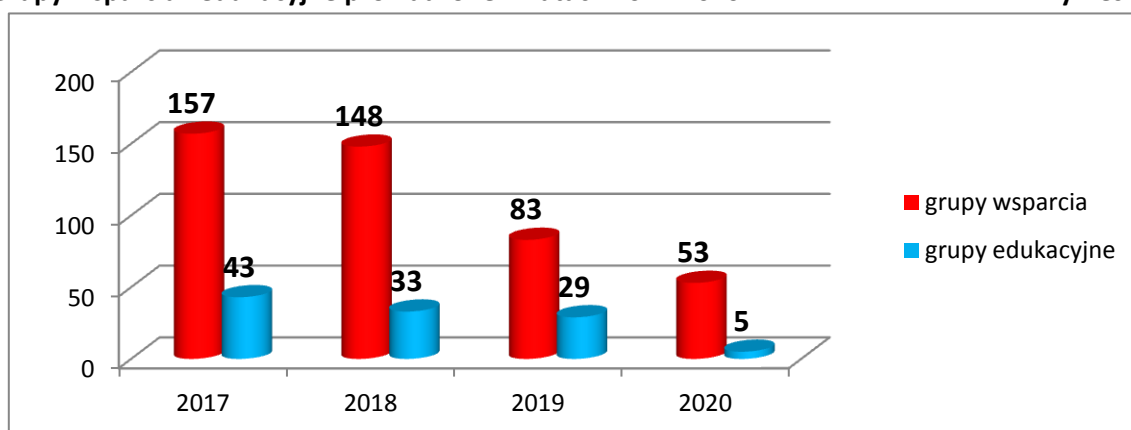

W ciągu ostatnich lat można zaobserwować zmniejszającą się liczbę zawieranych kontraktów, co spowodowane jest nie tylko sukcesywnym spadkiem klientów korzystających z pomocy społecznej, czy pandemią, ale przede wszystkim tym, że coraz częściej są to klienci niezainteresowani wyjściem z systemu pomocy społecznej.

Niezwykle istotnym działaniem pracownika socjalnego z zakresu pracy socjalnej jest prowadzenie różnego rodzaju grup, np. wsparcia, czy grup edukacyjnych. Metoda pracy grupowej polega na spożytkowaniu grupy i stosunków wewnątrzgrupowych dla rozwoju jednostki oraz dopomaganiu grupie w jej rozwoju jako podstawowej komórce społecznej. Rolą pracownika socjalnego jest określenie czy problemy i w jakim zakresie mogą być rozwiązane przy udziale grupy oraz kierowaniu klienta do grup istniejących lub inicjowanie nowych grup dla określonych osób. W ciągu ostatnich lat metoda pracy grupowej cieszyła się dość dużym zainteresowaniem klientów. Niestety pandemia spowodowała konieczność zawieszenia tego rodzaju wsparcia.

Grupy wsparcia i edukacyjne prowadzone w latach 2021-2020

Wykres 17

Należy pamiętać, że istota pracy socjalnej wyraża się w pomocy klientowi, jego ulepszeniu oraz odbudowywaniu naruszonych relacji między nim a środowiskiem. Natomiast celem pracy socjalnej jest usprawnienie społecznego funkcjonowania niezależnie od tego, czy potrzeba takiego ulepszenia jest dostrzegana przez jednostkę, czy też przez ogół społeczeństwa.

A) Asystenci Rodziny

Wsparciem działań pracownika socjalnego w zakresie prowadzonej pracy socjalnej jest asystent rodziny. Praca asystenta koncentruje się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej rodzin, w których są dzieci lub w sytuacji kiedy dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, za jej zgodą lub sądownie. Mając na uwadze szczególny charakter pracy, asystent może mieć pod swoją opieką nie więcej niż 15 rodzin. Doświadczenia lat ubiegłych wskazują jednak, że ilość rodzin z jakimi powinien pracować asystent jest stosunkowo duża. Złożoność problemów z jakimi przychodzi się zmierzyć asystentom, powoduje konieczność poświęcenia rodzinie znacznie większej ilości czasu pracy niż są w stanie poświęcić z uwagi na ilość rodzin z jakimi pracują. Stąd też wskazane byłoby ustawowe zmniejszenie liczby rodzin, z którymi powinien pracować asystent.

Wśród zadań realizowanych przez asystentów rodziny do najważniejszych należą m.in.:

- warsztaty kompetencji wychowawczych, gdzie asystenci kładą nacisk na leczenie, prawidłową pielęgnację, właściwe żywienie, realizowanie przez dzieci obowiązków szkolnego;
- warsztaty z zakresu prowadzenia gospodarstwa domowego z uwzględnieniem edukacji w zakresie właściwego dbania o czystość, porządek w mieszkaniu, przygotowywania posiłków, racjonalnego gospodarowania budżetem domowym;
- warsztaty z zakresu organizacji czasu wolnego, gdzie asystenci kładą nacisk na aktywne formy wypoczynku adekwatne do wieku i rozwoju dzieci;
- edukacja z zakresu właściwej komunikacji w rodzinie, praca nad odbudowaniem zerwanych więzi;
- edukacja w zakresie obowiązujących norm współżycia społecznego;
- edukacja w zakresie najczęściej występujących problemów wychowawczych.

Natomiast głównymi dominującymi problemami w rodzinach objętych wsparciem asystenta są:

- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych,
- nieumiejętność w gospodarowaniu środkami finansowymi,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie i ubóstwo oraz alkoholizm.

Wsparcie asystentów w rodzinach

Tabela nr 5

Liczba	2017	2018	2019	2020
Rodzin	98	94	92	82
Dzieci w rodzinach	230	204	163	156
Asystentów rodziny	6	7	7	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności MOPS Radom

W roku 2017 na jednego asystenta przepadało średnio 16,33 rodziny, stąd też wzrost zatrudnienia w kolejnym roku. Aktualnie na jednego asystenta przypada 11,71 rodziny. Prowadzone działania z zakresu pracy socjalnej pozwalają zauważyć, że rodziny mają coraz większe problemy z należytym sprawowaniem władzy rodzicielskiej i wydolnością wychowawczą. Z powyższej analizy nie wynika bezpośredni wzrost zapotrzebowania na pomoc w formie wsparcia asystenta rodziny jednakże stale wzrastająca liczba dzieci trafiających do pieczy zastępczych powodować będzie wzrost zapotrzebowania na pracę asystenta. Pracownicy socjalni powinni w większym stopniu korzystać z pomocy asystenta rodziny, aby nie dopuścić do sytuacji zabezpieczenia dziecka w pieczy. Ponadto wsparcie asystenta będzie również niezbędne po umieszczeniu dzieci w pieczy, celem wypracowania możliwości powrotu dziecka do rodziny.

B) Przeciwdziałanie Przemocy Rodzinie

W ocenie społeczeństwa dom rodzinny kojarzy się z miłością, czułością, ciepłem, poczuciem bezpieczeństwa. Niejednokrotnie jednak jest on miejscem przepełnionym bólem, cierpieniem, agresją, lękiem, przemocą. Zjawisko istnienia przemocy domowej jest badane już od wielu lat. Jednak nadal zaskakuje i szokuje swoim rozmiarem.

Przemoc w rodzinie zwana również przemocą domową to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób („małżonek, wstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu”, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca”), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Działania z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie podejmuje Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy, ponadto zajmuje się obsługą techniczno – administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia i realizacją Procedury „Niebieskiej Karty”. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” .

C) Środowiskowa praca socjalna - Program Centrum Aktywności Lokalnej

Rok 2020 to dwudziesty rok realizacji na terenie Radomia Programu Centrum Aktywności Lokalnej, który zakłada aktywizację społeczności lokalnych oraz realizację następujących założeń:

- powstanie silnych i zintegrowanych społeczności lokalnych,
- rozwój lokalnej solidarności i tworzenie więzów samopomocy,
- wzmacnianie integracji lokalnych grup obywatelskich ,
- zaktywizowanie lokalnych instytucji samorządowych,
- budowanie tożsamości wspólnot lokalnych.

Najważniejszą cechą Programu jest to, że wszelkie przedsięwzięcia podejmowane przez instytucje pracujące metodą CAL odpowiadają na potrzeby artykułowane przez daną społeczność postrzeganą całościowo i prowadzone są w oparciu o jej zasoby ludzkie

i instytucjonalne, w myśl zasady „pomóżmy ludziom, aby pomogli sobie samym”. Ponadto praca metodą CAL oznacza:

- posiadanie lub stworzenie realnego, fizycznego miejsca, które będzie służyć ożywianiu i integracji społeczności lokalnej /miejszem takim może być siedziba instytucji/,
- tworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku oraz wokół problemów,
- funkcjonowanie na różnych polach, nie zawężając swojej aktywności do jednej grupy celowej /np. niepełnosprawnych, dzieci, czy też emerytów/lub obszaru /np. ekologii, pomocy społecznej czy kultury/,
- inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich,
- promowanie pracy wolontarystycznej i zespołowej,
- inicjowanie lokalnych akcji i wydarzeń,
- działania w oparciu o programy i projekty.

Instytucje pracujące metodami CAL swoje działania prowadzą zgodnie z zasadami tolerancji, poszanowania praw człowieka, solidarności społecznej. Działania te mają służyć aktywizacji, edukacji i rozwojowi środowiska lokalnego. Tworzą płaszczyznę porozumienia i współpracy, dążąc do kształtowania społeczeństwa obywatelskiego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od lipca 2003 roku jest certyfikowanym Ośrodkiem CAL, co oznacza, że pracuje metodami CAL i wypełnia obowiązujące standardy. Wszelkie podejmowane na rzecz społeczności lokalnych działania były prowadzone w oparciu o współpracę z innymi podmiotami, reprezentującymi wszystkie sektory życia społecznego. Realizacja programu Centrum Aktywności Lokalnej to aktywizowanie mieszkańców do działania, włączanie ich w rozwiązywanie lokalnych problemów. Mobilizowanie mieszkańców prowadzone jest przede wszystkim poprzez inicjowanie grup samopomocowych i obywatelskich oraz promowanie działań wolontarystycznych.

Kolejnym etapem rozwoju pracy środowiskowej jest wdrażanie od 2012 roku modelu Organizowania Społeczności Lokalnej. Za obszar realizacji pilotażowych działań wybrano m.in. skupiska bloków socjalnych. Wielość istniejących tam problemów społecznych w postaci bezrobocia, niepełnosprawności, uzależnień, niewydolności opiekuńczo-wychowawczej, sprawia, że obszary te wymagają zintensyfikowanych działań z zakresu aktywizacji społecznej, w tym współpracy wielu instytucji i różnorodnych sektorów. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Radomiu w 2020 roku działało pięciu organizatorów społeczności lokalnej.

D) Program „Wspieraj Seniora”

W październiku 2020 roku uruchomiony został rządowy projekt Solidarnościowy Korpus Wsparcia Seniorów, którego celem było zaopiekowanie się seniorami, którzy nie mają wsparcia ze strony rodziny. Jednym z jego aspektów był program „Wspieraj Seniora” polegający na pomocy starszym, samotnym mieszkańcom miasta w zrobieniu zakupów. Za pomocą infolinii seniorzy łączyli się z konsultantem, który zbierał od nich informacje i dane. Następnie te informacje przekazane były do MOPS. Pracownik Ośrodka kontaktował się z seniorem, weryfikował zgłoszenie i ustalał szczegóły związane z udzieleniem pomocy.

W ramach programu „Wspieraj Seniora” od 23 października 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku przyjęto 127 zgłoszeń o pomoc. Po weryfikacji zgłoszeń przez pracowników Ośrodka do zrobienia zakupów zakwalifikowano 43 osoby. Pozostałe osoby zgłoszone w aplikacji m.in. posiadały rodzinę, która robiła zakupy lub oczekiwali innego rodzaju wsparcia. W sumie pracownicy dla 43 osób zrobili zakupy 118 razy. W realizację programu zaangażowanych było 21 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej działa Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Orzeka o stopniu niepełnosprawności do celów poza rentowych (np.: w celu skorzystania z ulg komunikacyjnych, podatkowych, zatrudnienia, uczestnictwa w terapii zajęciowej, uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego, itp.). Ponadto do zadań Zespołu należy ustalanie uprawnień dzieci do zasiłku pielęgnacyjnego poprzez wydawanie orzeczeń niepełnosprawności.

1.4 Wsparcie seniorów

Gmina Miasta Radomia w ostatnich latach tj. od 2017-2020 roku podejmuje szereg działań dla poprawy funkcjonowania seniorów w mieście. Uchwałą nr 639/2018 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 26 marca 2018 r. przyjęty został Radomski Program na Rzecz Seniorów - „Siła w Seniorach” na lata 2018-2023. Z roku na rok gmina poszerza swoje działania w kierunku seniorów. Przedstawione poniżej działania są propozycją dla seniorów zamieszczone na stronie Urzędu Miasta Radomia. Aktualnie gmina planuje utworzenie Poradni Geriatrycznej przy Radomskim Szpitalu Specjalistycznym. Celem działania poradni będzie kompleksowe podejście do pacjentów w wieku podeszłym, obarczonych chorobami przewlekłymi, wymagających wielokierunkowych działań: lekarskich, pielęgnarskich, rehabilitacyjnych, socjalnych i psychologicznych. Wyjaśnienia udzielane pacjentom i ich opiekunom, szkolenie w postępowaniu w określonych sytuacjach zdrowotnych poprawią komfort życia i bezpieczeństwo chorych oraz dodadzą pewności opiekunom w ich działaniach.

Likwidacja barier architektonicznych

Zarówno w budynkach użyteczności publicznej, jak również w transporcie publicznym dokonywane są sukcesywnie zmiany umożliwiające dostęp nie tylko osobom z niepełnosprawnościami, ale także osobom starszym. Obecnie miejscy przewoźnicy dokonują zakupu wyłącznie niskopodłogowych autobusów. Przy okazji każdej przebudowy ulic, czy chodników uwzględniane są potrzeby osób starszych i niepełnoprawnych. Również w obiektach użyteczności publicznej sukcesywnie likwidowane są bariery architektoniczne. Przykładem może być podjazd, winda, a ostatnio też poręcze przy schodach, które ułatwiają dotarcie do Sali Koncertowej Radomskiej Orkiestry Kameralnej. Każdego roku budowane są podjazdy przy placówkach oświatowych. W pierwszej kolejności są to te budynki, w których w czasie wyborów odbywa się głosowanie.

Zapobieganie zatruciom czadem

Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczności lokalnej oraz mając na względzie jej bezpieczeństwo, podjęte zostały działania, które pozwoliły na zakupienie przez Gminę Miasta Radomia czujników czadu, które nieodpłatnie zostały przekazane seniorom. Przeznaczono je dla mieszkańców Radomia w wieku 65+, którzy w swoich domach i mieszkaniach posiadają piecyki gazowe lub ogrzewają je węglem. Szczególnie w okresie grzewczym istnieje niebezpieczeństwo zatrucia tlenkiem węgla, zwanym niejednokrotnie „cichym zabójcą”.

„Radomska Karta Seniora”

Program Radomska Karta Seniora skierowany jest do mieszkańców Radomia, którzy ukończyli 65 rok życia. Głównym celem programu jest wzmocnienie aktywności społecznej, poprawa jakości życia radomskich seniorów i zachęcenie ich do korzystania z oferty w zakresie kultury i rekreacji. Karty są wydawane na podstawie złożonego wniosku (przy okazaniu dowodu tożsamości). W ramach programu Gmina Miasta Radomia współpracuje z podmiotami, którzy oferują ulgi i preferencje dla seniorów. Program stał się ważnym elementem polityki społecznej na terenie Gminy Miasta Radomia, obserwowane jest ciągłe zainteresowanie nowych partnerów przystąpieniem do programu. Na bieżąco podejmowane są działania w celu rozszerzenia oferty ulg dla radomskich seniorów. Posiadacze Karty Seniora mogą korzystać z ulg w sklepach, punktach usługowych i placówkach kultury. Karty wydawane są od września 2015r.

Imprezy dla seniorów

Radomski Taniec Pod Gwiazdami to wpisany w pejzaż miasta cykl wakacyjnych wieczorków tanecznych, na które chętnie przychodzą zarówno osoby starsze, jak i młodsze. W letnie wieczory seniorzy chętnie spędzają czas przy dźwiękach muzyki – zarówno z lat ich młodości jak i współczesnej. Obchody Międzynarodowego Dnia Seniora – organizowanie wydarzeń kulturalnych dla radomskich seniorów (np. w 2016r. wystawienie spektaklu pt. „Manewry Miłosne” w OKiSz „Ressursa Obywatelska”).

Utworzenie Centrum Aktywności Seniorów

W październiku 2018 roku przy ul. Traugutta 31/33 uruchomiono Centrum Aktywności Seniorów. Osoby starsze mogą tam aktywnie spędzać czas poprzez uczestnictwo w zajęciach muzycznych (chór), teatralnych (kabaret), kulinarnych, a także brać udział w gimnastyce relaksacyjnej i zajęciach sekcji brydżowej. Seniorzy mogą również rozwijać swoje pasje poetyckie. Organizowane są spotkania integracyjne, świąteczne, okolicznościowe jak również cykliczne spotkania z rehabilitantem, które przyczyniają się do polepszenia stanu zdrowia seniorów. Oprócz tego seniorzy mają okazję uczestniczyć w różnych wyjazdach i wycieczkach, które z pewnością uatrakcyjnają „jesień życia”.

Bezpłatne szczepienia przeciwko grypie dla osób 65+

„Stop grypie!” - Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Radomia powyższej 65 roku życia”, którego celem jest zmniejszenie zachorowalności na grypę oraz wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców na temat zagrożeń zdrowia związanych z gripą, potrzeby szczepień przeciwko grypie, zmniejszenia transmisji wirusa w środowisku. Program szczepień realizowany jest przez Radomski Szpital Specjalistyczny. W 2017 roku Radom otrzymał tytuł Samorządowego Lidera w innowacjach w zakresie profilaktyki grypy. Wyróżnienie to zostało przyznane miastu przez Radę Naukową

Ogólnopolskiego Programu Zwalczania Grypy. Eksperci wyróżnili w sumie 33 samorządy z całego kraju. Radom został nagrodzony za stosowanie najwyższych standardów w profilaktyce grypy, polegające na proponowaniu seniorom szczepienie czterowalentnymi szczepionkami przeciw grypie.

Aktualnie podejmowane i realizowane działania na rzecz seniorów przez Gminę Miasta Radomia :

- Pikniki i biesiady, zawody i spotkania integrujące seniorów ze środowiskiem lokalnym, integracja międzypokoleniowa.
- Radomski Taniec pod Gwiazdami.
- Obchody Międzynarodowego Dnia Seniora.
- Propagowanie talentów osób starszych.
- Organizowanie wystaw prac Seniorów.
- Zajęcia w Dziennym Domu „Senior+”.
- Organizacja szkoleń w zakresie pozyskiwania środków na działalność organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze działań na rzecz osób starszych.
- Działalność zespołów muzycznych i chórów skupiających Seniorów.
- Funkcjonowanie Radomskiej Rady Seniorów.
- Organizacja spotkań okolicznościowych z władzami miasta.
- Udział w wykładach Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Organizowanie wycieczek „Spacerkiem po Radomiu” .
- Akcje profilaktyczne – mammografia, pomiary ciśnienia i cukru itp. .
- Piknik Zdrowia – integracja ze środowiskiem lokalnym, kiermasz zdrowej żywności.
- Organizowanie zajęć rehabilitacyjno-usprawniających oraz ruchowych.
- Realizacja akcji „Koperta Życia” .
- Organizowanie prelekcji „Bezpieczny Senior” .
- Rozbudowa monitoringu w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom starszym.

1.5 Ochrona zdrowia

Zgodnie z definicją „zdrowie to nie tylko całkowity brak choroby czy niepełnosprawności, ale także stan pełnego, fizycznego, umysłowego i społecznego dobrostanu związanego ze sprawnością do prowadzenia produktywnego życia społecznego i ekonomicznego”. Dobre zdrowie pozwala nam samodzielnie i prawidłowo funkcjonować zarówno w rodzinie jak i w środowisku społecznym, ułatwia radzenie sobie z trudnymi sytuacjami. Opiekę zdrowotną w Radomiu gwarantuje sieć placówek publicznej i prywatnej służby zdrowia. W Radomiu funkcjonuje Radomska Stacja Pogotowia Ratunkowego oraz 4 duże ośrodki leczenia specjalistycznego:

Mazowiecki Szpital Specjalistyczny Sp. z o.o. ul.J. Aleksandrowicza 5 - świadczący wysoko specjalistyczne usługi medyczne między innymi takie oddziały jak:

- Oddział Chirurgii Dziecięcej
- Oddział Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej z Pododdziałem Otolaryngologii
- Oddział Onkologii Ogólnej
- Oddział Ginekologiczno- Położniczy
- Oddział Neonatologii
- Oddział Neurologiczny z Pododdziałem Udarowym

- Oddział Rehabilitacji Neurologicznej
- Oddział Pulmonologii i Onkologii Pulmonologicznej
- Oddział Rehabilitacji
- Oddział Wewnętrzny I z Pododdziałem Reumatologii
- Oddział Wewnętrzny II i Nadciśnienia Tętniczego
- Oddział Pediatriczny
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Szpitalny Oddział Kliniczny Neurochirurgii
- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
- Oddział Kardiologii, Oddział Intensywnego Nadzoru Kardiologicznego
- Oddział Kardiochirurgii
- Oddział Okulistyki
- Szpitalny Oddział Ratunkowy
- Oddział Hematologii

W ramach szpitala funkcjonują poradnie specjalistyczne:

- Diagnostyka
- Rehabilitacyjna dla dzieci
- Laktacyjna
- Reumatologiczna
- Rehabilitacyjna
- Proktologiczna
- Preluksacyjna
- Otolaryngologiczna
- Patologii noworodków i wcześniaków
- Onkologiczna
- Okulistyczna
- Neurologiczna
- Neurochirurgiczna
- Kardiologiczna dla dzieci
- Kardiologiczna
- Kardiochirurgiczna
- Interdyscyplinarnego leczenia osteoporozy
- Hematologiczna
- Ginekologiczno-położnicza
- Gastroenterologiczna
- Audiologiczna
- Endokrynologiczna
- Diabetologiczna
- Chorób płuc i gruźlicy
- Chirurgii urazowo - ortopedycznej
- Chirurgii ogólnej
- Chirurgii onkologicznej
- Chirurgii dla dzieci
- Alergologiczna dla dzieci

Ponadto szpital dodatkowo:

- Prowadzi laboratorium diagnostyczne

Radomski Szpital Specjalistyczny ul. Lekarska 4 - dysponujący jednym z największych w kraju ośrodkiem dializ oraz oddziałami:

- Oddział rehabilitacji i rehabilitacji neurologicznej
- Zakład Opieki Długoterminowej
- Oddział Urologii
- Oddział Ortopedyczno – Urazowy
- Oddział Zakaźny
- Oddział Neurologiczny i Udarowy
- Oddział Neonatologii
- Oddział Kardiologiczny + OINK
- Oddział Ginekologiczno-Położniczy
- Oddział Dziecięcy
- Oddział Dermatologiczny
- Oddział Chirurgii Szczerkowo-Twarzowej
- Oddział Chirurgii Naczyniowej
- Oddział Chirurgii Ogólnej
- Oddział Chorób Wewnętrznych
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej terapii
- Zakład Rehabilitacji Diennej

W ramach szpitala funkcjonują poradnie specjalistyczne:

- Ginekologiczna dziecięca i dziewczęca
- Ginekologiczno-położnicza konsultacyjna
- Gruźlicy i chorób płuc dla dzieci
- Gruźlicy, chorób płuc i alergii oddechowych
- Proktologiczna
- Chirurgii ogólnej
- Chorób zakaźnych dla dzieci
- Chorób zakaźnych dla dorosłych
- Reumatologiczna i leczenia osteoporozy
- Neurologiczna dla dzieci
- Neurologiczna z pracownią EEG i EMG
- Skórno-wenerologiczna
- Nefrologiczna dla dzieci
- Nefrologiczna
- Chorób naczyń
- Kardiologiczna dla dzieci
- Kardiologiczna z pracownią badań czynnościowych
- Hepatologiczna
- Gastroenterologiczna
- Endokrynologiczna dla dzieci
- Endokrynologiczna dla dorosłych
- Diabetologiczna dla dzieci

- Diabetologiczna dla dorosłych
- Patologii noworodka
- Alergologiczna dla dorosłych i dzieci
- Chirurgii Szczękowo-Twarzowej
- Protetyki Stomatologicznej
- Ortodoncji
- Chirurgii stomatologicznej
- Stomatologiczna
- Otolaryngologiczna dla dzieci
- Otolaryngologiczna dla dorosłych
- Okulistyczna dla dzieci
- Okulistyczna dla dorosłych
- Ortopedyczna
- Neurochirurgiczna
- Urologiczna

Ponadto szpital dodatkowo wykonuje następujące usługi:

- Badania czynnościowe
- Perymetrię komputerową
- Endoskopię
- Audiometrię
- Prowadzi naukę rodzenia
- Fizjoterapię
- Rehabilitację
- Patomorfologię
- Diagnostykę obrazową
- Prowadzi laboratorium diagnostyczne

W ramach szpitala ponadto funkcjonuje:

- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy
- Zakład Opiekuńczo-Lecznicy dla Chorych Mechanicznie Wentylowanych

Radomskie Centrum Onkologii ul. Uniwersytecka 6a - świadczący wysoko specjalistyczne usługi medyczne w zakresie onkologii, prawnie połączone z centrum Gamma Knife w Warszawie, działa w ramach kontraktów podpisanych z NFZ, w tym oddziały:

- Chirurgii onkologicznej
- Onkologii klinicznej
- Radioterapii
- Chemioterapii dziennej
- Anestezjologii i intensywnej terapii

W ramach szpitala funkcjonują poradnie specjalistyczne:

- Onkologiczna
- Chemioterapii
- Chirurgii Onkologicznej
- Poradnia Radioterapii

- Gastroenterologiczna
- Otolaryngologiczna
- Psychologiczna
- Urologiczna
- Ginekologii Onkologicznej
- Profilaktyki Chorób Piersi
- Medycyny Paliatywnej/ leczenia bólu
- Nefrologiczna
- Kardiologiczna z Pracownią Echo

Wojewódzki Zespół Zakładów Psychiatrycznej Opieki Zdrowotnej ul. Krychnowicka 1 - obejmujący swym zasięgiem region radomski i niektóre gminy regionów przyległych. Szpital prowadzi pięć oddziałów psychiatrycznych posiadających łącznie 300 miejsc zapewniających opiekę całodobową osobom z zaburzeniami psychicznymi i realizujących zadania diagnostyczne, lecznicze i rehabilitacyjne. Oprócz tego są również oddziały:

- Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych
- Oddział Leczenia Zaburzeń Nerwicowych, Zaburzeń Osobowości i Odżywiania
- Psychosomatyczny
- Rehabilitacji Neurologicznej
- Terapii Uzależnienia od Alkoholu
- Pododdział Leczenia Zespołów Abstynencyjnych po Środkach Psychoaktywnych

W ramach szpitala funkcjonują poradnie specjalistyczne:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla dorosłych
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym
- Poradnia Neurologiczna
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
- Poradnia Rehabilitacyjna

Pozostałe instytucje na terenie miasta :

- 152 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w tym przychodnie rodzinne, gabinety rehabilitacyjne, gabinety stomatologiczne, gabinety pielęgniarstwa i położnicze, przychodnie medycyny pracy, specjalistyczne ośrodki diagnostyczne, laboratoria analiz medycznych, hospicja, ośrodek readaptacyjny dla osób uzależnionych, itp.
- Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa im. Dr Konrada Vietha, ul. Limanowskiego 42
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Radomiu, ul. Okulickiego 9D
- 83 apteki

Na terenie Radomia funkcjonują 4 hospicja:

- Hospicjum Królowej Apostołów , ul. Wiejska 2,
- Stowarzyszenie im. o. Pio, ul. Limanowskiego 29A
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Hospicjum Domowe i Poradnia Leczenia Bólu, ul. 1905 Roku 20,
- Hospicjum Caritas Diecezji Radomskiej, ul. Kościelna 5.

Na podstawie danych opublikowanych przez Urząd Statystyczny w Warszawie ustalono, że w roku 2019 udzielono 2 298 500 porad w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, w tym :

- 1 093 300 w podstawowej opiece zdrowotnej
- 1 202 500 w opiece specjalistycznej (909 200 porad lekarskich, 269 000 porad stomatologicznych).

Analiza danych w zakresie ochrony zdrowia wskazuje, że mieszkańcy miasta mają szeroki dostęp do lekarzy, w tym wielu specjalistów. Zauważalny jest brak poradni: geriatrycznej, gerontologicznej i psychiatrii dziecięcej. Duża ilość placówek świadczących usługi medyczne nie przekłada się jednak na krótszy termin oczekiwania na wizytę lekarską, na poradę specjalisty niejednokrotnie trzeba czekać kilka miesięcy. Jest to niepokojące ze względu na zmiany demograficzne tj. coraz większy udział osób starszych w społeczeństwie, zwiększającą się liczbę osób niepełnosprawnych oraz pojawiające się nowe problemy zdrowotne mieszkańców Radomia. Podejmowanie skutecznych działań w zakresie ochrony zdrowia jest uzależnione od środków finansowych przeznaczonych na ten cel, co nie zawsze jest możliwe ze strony gminy.

Kwestią powiązaną z ochroną zdrowia jest świadczenie usług opiekuńczych dla dzieci do lat 3. Zgodnie z art. 26 oraz art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 75) „Prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495 oraz z 2020 r. poz.424 i 1086) i wymaga wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych (...). Rejestr prowadzi wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego przy użyciu systemu teleinformatycznego(...)”. Mając powyższe na uwadze w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazie dziennych opiekunów prowadzonym przez Prezydenta Miasta Radomia na podstawie art. 27 ust. 1 oraz art. 36 ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 75) widnieją informacje co do rejestracji publicznych i niepublicznych żłobków/ klubów dziecięcych/dziennych opiekunów. Na podstawie danych zawartych w przedmiotowym rejestrze dokonano analizy żłobków i klubów dziecięcych z podziałem na jednostki publiczne i niepubliczne.

Żłobki/Kluby dziecięce/dzienni opiekunowie prowadzone przez Gminę

W latach 2017 – 2018 (do 31.08.2018r.) Gmina Miasta Radomia prowadziła jeden żłobek: Żłobek „Radomirek” zlokalizowany przy ul. PCK 13 w Radomiu. W dniu 01.09.2018r. Uchwałą nr **719/2018** Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 2 lipca 2018 roku utworzono Miejski Zespół Żłobków „Radomirek” w skład, którego wchodzi Żłobek nr 1 przy ul. PCK 13 w Radomiu oraz Żłobek nr 2 przy ul. Michałowskiej 7 w Radomiu. Żłobek nr 2 przy ul. Michałowskiej 7 w Radomiu został utworzony w ramach Projektu „Mamo, Tato, Wracaj do Pracy!”, który był współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej VIII „Rozwój rynku pracy”, Działania 8.3. „Ułatwienie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3”, Poddziałania 8.3.1. „Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. W ramach ww. projektu, w okresie od 01.09.2018r do 31.08.2019r. wszystkie dzieci, które zostały

zakwalifikowane miały zagwarantowaną bezpłatną opiekę i wyżywienie. Gmina Miasta Radomia w latach 2017-2020 nie prowadziła klubów dziecięcych oraz nie zatrudniała dziennych opiekunów.

Tabela nr 6

Zestawienie ilości miejsc w żłobkach prowadzonych przez Gminę

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
Liczba żłobków	1	2	2	2
Liczba miejsc w żłobku	100	żłobek nr 1 110 miejsc	żłobek nr 1 110 miejsc	żłobek nr 1 110 miejsc
		żłobek nr 2 50 miejsc	żłobek nr 2 50 miejsc	żłobek nr 2 50 miejsc
Liczba dzieci uczęszczających do żłobka	100	żłobek nr 1 110 dzieci	żłobek nr 1 110 dzieci	żłobek nr 1 110 dzieci
		żłobek nr 2 50 dzieci	żłobek nr 2 50 dzieci	żłobek nr 2 50 dzieci

Tabela nr 7

Zestawienie niepublicznych żłobków działających na terenie Gminy

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
Liczba żłobków	11	13	12	11
Liczba miejsc w żłobku	427	516	490	460
Liczba dzieci uczęszczających do żłobka	Brak danych	353	405	315

Tabela nr 8

Zestawienie niepublicznych klubów dziecięcych

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
Liczba klubów dziecięcych	0	4	4	4
Liczba miejsc w klubach dziecięcych	0	106	106	106
Liczba dzieci uczęszczających do klubów dziecięcych	0	0	0	0

Tabela nr 9

Zestawienie dziennych opiekunów zatrudnianych przez niepubliczne podmioty

Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
Liczba dziennych opiekunów	0	2	0	0
Liczba dzieci powierzonych opiece dziennych opiekunów	0	10	0	0

Zgodnie z art. 61 ust. 1-2 z ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 75) wójt, burmistrz lub prezydent miasta może zlecić ww. podmiotom organizację opieki sprawowanej w formie żłobka lub klubu dziecięcego lub przez dziennych opiekunów. Do wyłaniania podmiotów mających organizować przedmiotową opiekę stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Mając powyższe na uwadze Gmina Miasta Radomia udziela dofinansowania w formie dotacji podmiotom prowadzącym żłobki na terenie miasta Radomia poprzez ogłaszanie otwartego konkursu ofert na wspieranie wykonania zadania publicznego polegającego na organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka na terenie miasta Radomia. Zestawienie podmiotów, którym udzielono dofinansowania na organizację opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka na terenie miasta Radomia w latach 2017-2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 10

Zestawienie podmiotów, którym udzielono dofinansowania na organizację opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka.

ROK	Nazwa i adres podmiotu otrzymującego dotację	Przeznaczenie dotacji	Kwota dotacji	Liczba miejsc dofinansowanych
2017	Żłobek i Przedszkole KRASNAL Maria Wójcik ul. Limanowskiego 31	<i>Organizacja opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka na terenie miasta Radomia</i>	780.000 zł	100
	„Kacperek” - Żłobek Ewa Chojnacka ul. Sobieskiego 1/4U		390.000 zł	50
2018	Żłobek i Przedszkole KRASNAL Maria Wójcik ul. Limanowskiego 31	<i>Organizacja opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka na terenie miasta Radomia</i>	780.000 zł	100
	„Kacperek” - Żłobek Ewa Chojnacka ul. Sobieskiego 1/4U		390.000 zł	50
2019	Żłobek i Przedszkole KRASNAL Maria Wójcik ul. Limanowskiego 31	<i>Organizacja opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka na terenie miasta Radomia</i>	780.000 zł	100
	„Kacperek” - Żłobek Ewa Chojnacka ul. Sobieskiego 1/4U		390.000 zł	50
2020	Żłobek i Przedszkole KRASNAL Maria Wójcik ul. Limanowskiego 31	<i>Organizacja opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka na terenie miasta Radomia</i>	780.000 zł	100
	„Kacperek” - Żłobek Ewa Chojnacka ul. Sobieskiego 1/4U		390.000 zł	50

Tabela nr 11

Analiza dostępności miejsc w żłobkach publicznych

Rok	Nazwa żłobka	Liczba miejsc	Liczba wolnych miejsc	Liczba dzieci oczekujących na przyjęcie do żłobka
2017	żłobek „RADOMIREK”	100	0	120
2018	żłobek nr 1	110	0	63
	żłobek nr 2	50	0	59
2019	żłobek nr 1	110	0	73
	żłobek nr 2	50	0	79
2020	żłobek nr 1	110	0	108
	żłobek nr 2	50	0	105

Tabela nr 12

Analiza dostępności miejsc w żłobkach niepublicznych

Rok	Liczba miejsc		
	Żłobki niepubliczne, w tym:	Z dofinansowaniem gminy	Liczba miejsc wolnych
		Bez dofinansowania gminy	
2017	427	150	0
		277	Brak danych
2018	516	150	0
		366	163
2019	490	150	0
		340	85
2020	460	150	0
		310	145

Jak wynika z przeprowadzonych analiz, pomimo wolnych miejsc w żłobkach prywatnych, z roku na rok zwiększa się liczba dzieci oczekujących na przyjęcie do żłobków prowadzonych przez Gminę Miasta Radomia. Należy także zauważyć, iż miejsca w żłobkach, które otrzymały dofinansowanie Gminy Miasta Radomia również są w pełni wykorzystane. Ponadto z informacji przekazywanych przez właścicieli żłobków wynika, że w żłobkach tych jest lista dzieci oczekujących na przyjęcie na miejsca w ramach dofinansowania Gminy Miasta Radomia. Przeprowadzona analiza dowodzi, iż niezaspokojone zapotrzebowanie na miejsca w żłobkach na terenie miasta Radomia jest uzależnione od wysokości opłaty jaką muszą ponieść rodzice za pobyt dziecka w instytucjach opieki nad dziećmi do lat 3. Ze zrozumiałych względów zainteresowaniem cieszą się zatem miejsca, gdzie rodzice nie muszą ponosić wysokich kosztów za pobyt dziecka w żłobku.

Mając powyższe na uwadze, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rodziców w 2022 roku planowane jest otwarcie przez Gminę Miasta Radomia nowego żłobka dysponującego 150 miejscami. Nowa placówka ma powstać w dzielnicy Borki przy ulicy Batalionów Chłopskich.

1.6 Edukacja

Dostęp do edukacji, i to już od okresu przedszkolnego ma istotny wpływ na poziom i jakość życia mieszkańców, a tym samym funkcjonowanie całej sfery społecznej. Można uznać, że na terenie Radomia mamy do czynienia z dobrą dostępnością do infrastruktury placówek edukacyjnych poczynwszy od przedszkola aż po szkoły ponadpodstawowe. Poniżej przedstawiono całościowo analizę placówek przedszkolnych i szkolnych stanowiących zasoby Gminy Miasta Radomia w latach 2017-2020. Z analizy danych wynika, że w mieście w okresie 2017-2020 statystycznie uczęszczała do szkół i przedszkoli podobna liczba dzieci i młodzieży. Zauważyć natomiast można nieznaczny spadek liczby funkcjonujących placówek. Należy jednak pamiętać, że część z tych szkół to likwidowane gimnazja.

Tabela nr 13

Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2017 r.

Typ placówki	Liczba		uwagi
	uczniów	szkół placówek	
Przedszkola	4 226	22	w tym 1 przedszkole w zespole szkolno-przedszkolnym
Szkoły podstawowe	13 909	26	w tym 1 zespół szkolno-przedszkolny i 1 zespół szkół integracyjnych
Gimnazja	5 293	14	w tym 3 gimnazja w zespołach szkół ogólnokształcących i 1 w zespole szkół integracyjnych
Licea ogólnokształcące	4 670	12	w tym 3 zespoły szkół ogólnokształcących
Szkoły zawodowe	6 406	18	wszystkie szkoły wchodzą w skład 9 zespołów szkół zawodowych
Szkoły artystyczne	678	7	wszystkie szkoły wchodzą w skład 2 zespołów szkół artystycznych
Szkoły i placówki specjalne	492	9	w tym 3 zespoły szkół i placówek specjalnych
Szkoły dla dorosłych	674	3	wszystkie szkoły wchodzą w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego
Razem:	36 348	111	

W roku szkolnym 2016/2017 w ewidencji szkół i placówek niepublicznych Gminy Miasta Radomia wpisanych było 75 szkół, w tym:

- 7 szkół podstawowych,
- 14 gimnazjów,
- 7 liceów ogólnokształcących,
- 9 liceów ogólnokształcących dla dorosłych,

- 2 zaoczne licea ogólnokształcące dla dorosłych,
- 2 zaoczne szkoły policealne dla dorosłych,
- 3 szkoły policealne,
- 25 szkół policealnych dla dorosłych,
- 4 technika,
- 2 zasadnicze szkoły zawodowe,
- 19 przedszkoli,
- 5 punktów przedszkolnych.

Ogółem w roku szkolnym 2016/2017 w Radomiu funkcjonowało **99 szkół** i przedszkoli niepublicznych, do których uczęszczało **6 554 uczniów i słuchaczy**.

Tabela nr 14

Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2018 r.

Typ placówki	Liczba		uwagi
	uczniów	szkół placówek	
Przedszkola	5 112	22	w tym 1 przedszkole w zespole szkolno-przedszkolnym
Szkoły podstawowe	15 115	31	w tym 1 zespół szkolno-przedszkolny
Gimnazja	3 584	4	w tym uczniowie klas gimnazjalnych prowadzonych w innych typach szkół
Licea ogólnokształcące	4 749	13	w tym 3 zespoły szkół ogólnokształcących
Szkoły zawodowe	6 447	18	wszystkie szkoły wchodzi w skład 9 zespołów szkół zawodowych
Szkoły artystyczne	846	7	wszystkie szkoły wchodzi w skład 2 zespołów szkół artystycznych
Szkoły i placówki specjalne	581	7	w tym 3 zespoły szkół i placówek specjalnych
Szkoły dla dorosłych	563	2	wszystkie szkoły wchodzi w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego
Razem:	36 997	104	

W ewidencji szkół i placówek niepublicznych Gminy Miasta Radomia w roku szkolnym 2017/2018 wpisanych było 69 szkół, w tym:

- 10 szkół podstawowych,
- 10 gimnazjów,
- 7 liceów ogólnokształcących,
- 9 liceów ogólnokształcących dla dorosłych,
- 2 zaoczne licea ogólnokształcące dla dorosłych,
- 2 zaoczne szkoły policealne dla dorosłych,
- 2 szkoły policealne,

- 22 szkoły policealne dla dorosłych,
- 3 technika,
- 2 szkoły branżowe I stopnia,
- 21 przedszkoli,
- 6 punktów przedszkolnych.

Ogółem w roku szkolnym 2017/2018 w Radomiu funkcjonowało w tym okresie **96** szkół i przedszkoli niepublicznych z ogólną liczbą uczniów i słuchaczy wynoszącą **6 690**.

Tabela nr 15

Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2019 r.

Typ placówki	Liczba		uwagi
	uczniów	szkół placówek	
Przedszkola	5 484	22	w tym 1 przedszkole w zespole szkolno-przedszkolnym
Szkoły podstawowe	16 578	31	w tym 1 zespół szkolno-przedszkolny
Gimnazja	1 693	4	w tym uczniowie klas gimnazjalnych prowadzonych w innych typach szkół
Licea ogólnokształcące	4 494	12	w tym 3 zespoły szkół ogólnokształcących
Szkoły zawodowe	6 572	18	wszystkie szkoły wchodzi w skład 9 zespołów szkół zawodowych
Szkoły artystyczne	1 063	7	wszystkie szkoły wchodzi w skład 2 zespołów szkół artystycznych
Szkoły i placówki specjalne	519	7	w tym 3 zespoły szkół i placówek specjalnych
Szkoły dla dorosłych	496	2	wszystkie szkoły wchodzi w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego
Razem:	36 899	103	

W ewidencji szkół i placówek niepublicznych Gminy Miasta Radomia w roku szkolnym 2018/2019 wpisanych było 57 szkół, w tym:

- 9 szkół podstawowych,
- 5 gimnazjów,
- 7 liceów ogólnokształcących,
- 8 liceów ogólnokształcących dla dorosłych,
- 1 zaoczne liceum ogólnokształcące dla dorosłych,
- 1 zaoczna szkoła policealna dla dorosłych,
- 21 szkół policealnych dla dorosłych,
- 3 technika,

- 2 branżowe szkoły I stopnia,
- 25 przedszkoli,
- 5 punktów przedszkolnych.

Ogółem w roku szkolnym 2018/2019 w Radomiu funkcjonowało **87** przedszkoli i szkół niepublicznych, do których uczęszczało **6 825** uczniów i słuchaczy.

Tabela nr 16

Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2020 r.

Typ placówki	Liczba		uwagi
	uczniów	szkół placówek	
Przedszkola	5 771	25	w tym 4 przedszkola w zespołach szkolno-przedszkolnych
Szkoły podstawowe	16 332	31	w tym 4 zespoły szkolno-przedszkolne
Licea ogólnokształcące	5 788	11	---
Szkoły zawodowe	7 434	16	wszystkie szkoły wchodzą w skład 8 zespołów szkół zawodowych
Szkoły artystyczne	1 060	7	wszystkie szkoły wchodzą w skład 2 zespołów szkół artystycznych
Szkoły i placówki specjalne	515	7	w tym 3 zespoły szkół i placówek specjalnych
Szkoły dla dorosłych	461	2	wszystkie szkoły wchodzą w skład Centrum Kształcenia Ustawicznego
Razem:	37 361	99	

W ewidencji szkół i placówek niepublicznych Gminy Miasta Radomia w roku szkolnym 2019/2020 wpisanych było 38 szkół, w tym:

- 9 szkół podstawowych,
- 6 liceów ogólnokształcących,
- 6 liceów ogólnokształcących dla dorosłych,
- 11 szkół policealnych,
- 3 technika,
- 2 branżowe szkoły I stopnia,
- 1 szkoła specjalna przysposabiająca do pracy,
- 28 przedszkoli,
- 5 punktów przedszkolnych.

Ogółem w roku szkolnym 2019/2020 w Radomiu funkcjonowało **71** szkół i przedszkoli niepublicznych, do których uczęszczało **6 540** uczniów i słuchaczy.

Ponadto Gmina Miasta Radomia prowadzi 3 poradnie psychologiczno pedagogiczne oraz Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną dla Dzieci i Młodzieży

z Autyzmem i z Zaburzeniami ze Spektrum Autyzmu, dwie bursy szkolne, Publiczny Ogródek Jordanowski, Szkolne Schronisko Młodzieżowe oraz Młodzieżowy Dom Kultury.

Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym publiczne poradnie specjalistyczne udzielają dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu, udzielają rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci i młodzieży, a także wspomagają przedszkola, szkoły i placówki w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Bursa zapewnia opiekę i wychowanie uczniom klas VII i VIII szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych dla dzieci młodzieży oraz szkół artystycznych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasta Radomia, w tym uczniom wymagającym stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania, a także słuchaczom kolegiów pracowników służb społecznych w wieku do 24 roku życia.

Publiczny Ogródek Jordanowski to placówka oświatowo-wychowawcza spełniająca zadania edukacyjne, wychowawcze, kulturalne, profilaktyczne, opiekuńcze, prozdrowotne, sportowe i rekreacyjne dla dzieci i młodzieży w wieku od 3 do 18 lat (grupa najmłodsza od 3 do 5 lat – Klub Malucha).

Szkolne Schronisko Młodzieżowe to placówka oświatowo-wychowawcza zapewniająca bazę noclegową dla młodzieży, natomiast Młodzieżowy Dom Kultury jest nieferyjną placówką oświatowo-wychowawczą wychowania pozaszkolnego oferującą dzieciom i młodzieży szeroką gamę zajęć pozaszkolnych.

1.7 Kultura

Gmina Miasta Radomia prowadzi osiem instytucji kultury, dających zatrudnienie na poziomie około 270 etatów. Są to: Miejska Biblioteka Publiczna (siedziba główna i 11 filii), Teatr Powszechny im. J. Kochanowskiego, Radomska Orkiestra Kameralna oraz domy kultury: Miejski Ośrodek Kultury „Amfiteatr” (prowadzący działalność w trzech lokacjach), Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” (prowadzących działalność w dwóch lokacjach), „Łaźnia” Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria (prowadzący działalność w trzech lokacjach), Dom Kultury „Borki” i Dom Kultury „Idalin”.

Dodatkowo gmina prowadzi – na prawach instytucji edukacyjnej – Młodzieżowy Dom Kultury im. H. Stadnickiej.

Powyższe instytucje współpracują z dziesiątkami wykonawców i podwykonawców.

W Radomiu funkcjonują również instytucje kultury Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego: Muzeum Wsi Radomskiej, Muzeum im. J. Malczewskiego i Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia”.

W mieście działają również dwa multikina, należące do prywatnych spółek, Muzeum Katedralne, prowadzone przez Katedrę Radomską oraz prywatne galerie. W ostatnich latach miejskie instytucje kultury wraz z Wydziałem Kultury Urzędu Miejskiego w Radomiu, prowadząc działalność kulturalną, brały czynny udział w rozwiązywaniu problemów

społecznych, przede wszystkim poprzez realizację następujących celów operacyjnych Strategii Miasta Radomia na lata 2008 – 2020:

1. „Wzbogacenie oferty imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym”.
2. „Promocja i rozwój instytucji kultury”.
3. „Rewitalizacja zabytkowych obszarów miasta”.
4. „Opracowanie i rozwijanie bogatego programu zajęć pozalekcyjnych, przede wszystkim na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum”.
5. „Budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie rozwoju sektora pozarządowego zwłaszcza w zakresie merytorycznym (jakości świadczonych usług) oraz technicznym”.

W szczególności rozwinięto działalność w zakresie edukacji kulturalnej, wzmacniając integrację społeczną i zaangażowanie obywatelskie. Przykładem może być tu działalność MOK Amfiteatr, który od 2016 roku postawił na organizację spotkań sąsiedzkich i dzielnicowych pikników, aktywizację lokalnej społeczności (np. poprzez przyznawanie grantów dla pomysłodawców wydarzeń w przestrzeni MOK) i organizację cyklicznych wydarzeń integrujących całe rodziny i pokolenia (np. „Fosa Pełna Kultury”). Przy ul. Daszyńskiego MOK Amfiteatr stworzył też Pracownię Nowych Mediów - jeden z najnowocześniejszych w Polsce ośrodków edukacji kulturalnej w dziedzinie mediów. Z potrzeby tworzenia sieci kultury i budowania silnego środowiska animatorów w regionie, MOK Amfiteatr stworzył program szkoleniowy Rozwój Kadr Kultury powiatu radomskiego, z którego skorzystało 40 animatorów, zorganizował konferencję sieciującą. Z kolei Radomska Orkiestra Kameralna prowadzi comiesięczne koncerty edukacyjne dla dzieci i młodzieży, a od 2018 roku – wakacyjne koncerty w muszli koncertowej dla całych rodzin, promujące muzykę klasyczną.

RKŚTiG Łąźnia organizuje m.in. spotkania edukacyjne nt. sztuk plastycznych oraz muzyczne warsztaty edukacyjne dla najmłodszych, Miejska Biblioteka Publiczna – warsztaty dotyczące literatury, historii, ale też np. ekonomii. Działający w ramach RKŚTiG Łąźnia American Corner Radom organizował warsztaty dedykowane lokalnym organizacjom pozarządowym (dzięki wsparciu finansowemu Ambasady USA w Warszawie) i NGO o zasięgu ogólnopolskim, np. warsztaty z krytycznego myślenia, warsztaty z edukacji medialnej, z dziennikarstwa śledczego. Były też warsztaty promujące działalność pro eko, np. program realizowany we współpracy z Fundacją Gaja oraz Fundacją Nasza Ziemia (np. sadzenie drzewek). Również warsztaty promujące zdrowy tryb życia (np. internetowy cykl spotkań podnoszący świadomość związaną ze zdrowiem fizycznym i psychicznym „Czas na zdrowie”).

Przy miejskich instytucjach kultury działają teatry amatorskie, zespoły muzyczne, większość prowadzi działalność warsztatową dla różnych grup wiekowych. Ważną rolę w procesie integracji społecznej odgrywa również działalność instytucji kultury w zakresie edukacji historycznej – na szczególną uwagę zasługują tutaj organizowane od 2016 roku wydarzenia (koncerty, wystawy, publikacje, filmy, warsztaty, konferencje, biegi, itp.), towarzyszące obchodom „Czerwca 76”, kilkumiesięczne obchody 100-lecia odzyskania niepodległości i powstania Republiki Radomskiej oraz 80 rocznicy wybuchu II Wojny Światowej, ale też 75 rocznica likwidacji radomskiego getta, czy uczczenie Radomian biorących udział w Powstaniu Warszawskim.

W polityce senioralnej prym wiedzie Dom Kultury „Idalin”, który regularnie prowadzi aktywności skierowane do seniorów i gdzie działa Klub Seniora. OKiSz „Resursa Obywatelska” jest miejscem cyklicznych spotkań seniorów Uniwersytetu III Wieku. Z RKŚTiG „Łaźnia” stale współpracuje Stowarzyszenie Miejska Partyzantka Geriatryczna, „Łaźnia” dwukrotnie organizowała też Radomski Taniec pod Gwiazdami. Miejska Biblioteka Publiczna prowadzi akcję dowozu książek do domu, również dla seniorów. Dodać trzeba, że seniorzy tworzą dużą grupę odbiorców kultury w Radomiu i w wielu przypadkach stanowią ponad 50 procent widowni – zwłaszcza na koncertach Radomskiej Orkiestry Kameralnej, koncertach w muszli koncertowej, wydarzeniach kulturalno- historycznych OKiSz Resursa Obywatelska czy „Wiośnie Literackiej”.

Miejskie instytucje kultury stale współpracują z organizacjami, zajmującymi się osobami z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami socjalnymi, są to m.in. PSP 12 Specjalna, PSP 14 Integracyjna, Zespół Szkół Integracyjnych im. Jana Pawła II, Bank Żywności, Areszt Śledczy w Radomiu, Zespół Szkół Specjalnych i Placówek Oświatowych w Radomiu, Stowarzyszenie Twórczości Artystycznej Osób z Zespołem Downa „Opatrzność”, Dom Pomocy Społecznej Weterana Walki i Pracy w Radomiu. Pracownicy instytucji kultury biorą udział w spotkaniach Centrów Aktywności Lokalnej, współorganizują festyny osiedlowe, organizują wystawy, szkolenia, warsztaty, spotkania.

Miejska Biblioteka Publiczna m.in. realizuje usługę „Książka na telefon”; zakupiła wersję 6.0 programu dLibra dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych; współpracowała ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca (możliwość skorzystania w bibliotece lub bezpłatnego wypożyczenia o domu elektronicznego odtwarzacza książek mówionych Czytak Plus i wybranych tytułów) oraz z Fundacją „KLUCZ”, działającą na rzecz edukacji i upowszechniania czytelnictwa osób niewidomych i słabo widzących.

RKŚTiG „Łaźnia” oraz DK „Borki biorą udział w organizacji corocznego Pikniku Zdrowia, w obchodach Światowego Dnia Wiedzy o Autyzmie, Dnia wiedzy o zespole Downa oraz w przebiegu Radomskich Dni Godności. Radomska Orkiestra Kameralna m.in. organizowała koncerty umuzykalniające dla dzieci ze szkół integracyjnych i ośrodków dla dzieci niepełnosprawnych. W 2016 roku w siedzibie ROK powstała platforma dla osób z niepełnosprawnościami. Obecnie praktycznie w każdej imprezie organizowanej w sali koncertowej uczestniczą osoby niepełnosprawne. OKiSz „Resursa Obywatelska” organizowała wystawy twórczości osób niepełnosprawnych (grudzień 2018 i 2019), a w MOK Amfiteatr funkcjonuje Klub Osób Niepełnosprawnych. Ponadto oddział MOK przy ul. Daszyńskiego zyskał podjazd dla wózków, dzięki czemu osoby z dysfunkcją ruchową mają łatwiejszy dostęp do zajęć realizowanych w siedzibie MOK. Należy dodać, że miejskie instytucje kultury biorą czynny udział w jednym z podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych „Programu Rewitalizacji Gminy Miasta Radomia na lata 2014-2023”: „Ożywienie społeczno-gospodarcze Śródmieścia i Miasta Kazimierzowskiego poprzez organizację cyklicznych imprez”. Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, integracyjnych w obszarze rewitalizacji kształtuje się na poziomie tysiąca rocznie, a liczba uczestników tych wydarzeń – na poziomie 200 000 rocznie.

W roku 2020 wszystkie powyższe działania zostały mocno ograniczone w związku z wybuchem pandemii Covid 19. Pandemia stanowi olbrzymie ryzyko dla instytucji kultury, nie tylko bowiem zamyka ich działalność, ale również znacząco uszczupla ich budżety.

Zakładając jednak, że do końca 2021 roku obostrzenia związane z pandemią zostaną zniesione, do 2025 roku przewidywany jest rozwój działalności radomskich instytucji kultury na wyżej wskazanych płaszczyznach. Dodatkowo planowane są działania zwiększające dostępność osób z niepełnosprawnościami do instytucji kultury. W połowie 2021 roku oddana ma być do użytku odrestaurowana Kamienica Deskurów. Działać tu będą organizacje pozarządowe oraz OKiSz „Resursa Obywatelska”. W 2021 roku planowana jest budowa toalet dla niepełnosprawnych w budynku Teatru Powszechnego. W kolejnych latach planowane są remonty wewnątrz RKŚTiG Łaźnia przy ul. Żeromskiego, w siedzibie Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Piłsudskiego, a także w siedzibie MOK przy ul. Daszyńskiego i ul. Parkowej.

1.8 Bezpieczeństwo publiczne

Działania Komendy Miejskiej Policji w Radomiu obejmują różne obszary i są niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa społecznego, a także poprawy bezpieczeństwa na terenie miasta Radomia. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców miasta Radomia i odwiedzających miasto jest niezbędnym elementem składającym się na warunki życia w mieście. Komenda Miejska Policji w Radomiu realizuje zadania określone w podstawowym akcie prawnym jakim jest Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji. Ustawowe zadania realizowane są przez Komendę Miejską Policji w Radomiu, która dysponuje łącznie 700 etatami policyjnymi (według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.), w tym: 15 policjantów kadry kierowniczej, 440 policjantów służby prewencji, 239 służby kryminalnej i 6 policjantów służby wspomagającej. Ponadto jednostka dysponuje 100,66 etatami pracowników cywilnych (według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r.).

Komenda Miejska Policji w Radomiu swoim zasięgiem obejmuje obszar miasta Radom i powiatu radomskiego. W skład struktury wchodzi 8 komisariatów Policji oraz 3 posterunki Policji. Z analizy prowadzonej przez Komendę Miejską Policji w Radomiu zaobserwować można znaczący wzrost liczby interwencji domowych w 2020 roku, co równocześnie przekłada się na wzrost wszczętych przez policjantów procedur „Niebieskich Kart”. Poniższa tabela przedstawia problem w latach 2017-2020.

Tabela nr 17

Dane dotyczące wszczętych przez policję procedur „Niebieska Karta” *

Liczba	2017	2018	2019	2020
wszczętych procedur Niebieska Karta	372	419	475	552
interwencji domowych (ogółem)	4 863	4 351	3 715	5 639
interwencji domowych w tym dotyczących przemocy rodzinie	1 394	1 304	1 241	1 172

*informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w latach 2017-2020 przygotowana przez WP KMP w Radomiu

Z analizy policyjnych statystyk wynika, że odnotowano zwiększoną liczbę zdarzeń drogowych, co zagraża bezpieczeństwu, zarówno przechodniów, jak i użytkowników dróg.

Tabela nr 18

Charakterystyka zdarzeń drogowych zaistniałych w Radomiu*

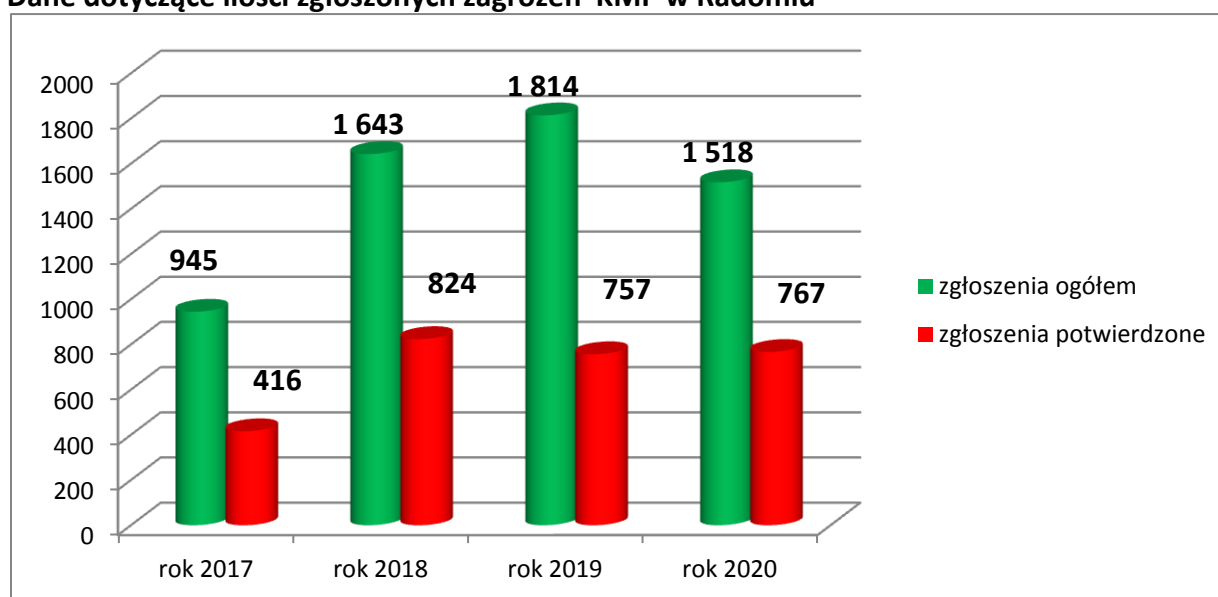
Wyszczególnienie	2017	2018	2019	2020
Zdarzenia drogowe	2777	2881	2696	3341
Wypadek drogowy	265	266	278	327
Kolizja drogowa	2512	2615	2418	3014

*informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie powiatu radomskiego w latach 2017-2020 przygotowana przez WP KMP w Radomiu

Komenda Miejska Policji w Radomiu od ponad 4 lat wykorzystuje Krajową Mapę Zagrożeń Bezpieczeństwa. Narzędzie sprawdza się jako praktyczny komunikator pomiędzy społeczeństwem, a Policją. Do najczęściej zaznaczanych zagrożeń przez mieszkańców naszego regionu należą: przekraczanie dozwolonej prędkości, nieprawidłowe parkowanie oraz spożywanie alkoholu w miejscu niedozwolonym. Niemniej jednak, odnotowujemy również inne zagrożenia, które można wybrać z dostępnych kategorii zgłoszeń. Każde zgłoszenie jest poddawane weryfikacji przez policjantów, a kiedy zostaje potwierdzone funkcjonariusze podejmują odpowiednie czynności celem pociągnięcia do odpowiedzialności prawnej. Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa jest coraz bardziej popularna. Nanoszone zagrożenia są anonimowe, a naniesienie zagrożenia jest proste i intuicyjne. Znacząco wzrasta ilość zgłaszanych zagrożeń na przestrzeni lat. Poniższe tabele przedstawiają dane oraz charakterystykę najczęściej zgłaszanych zagrożeń na terenie działania KMP w Radomiu.

Wykres 18

Dane dotyczące ilości zgłoszonych zagrożeń KMP w Radomiu **

**e-komenda – analiza Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa dla KMP w Radomiu

Tabela 19

Charakterystyka najczęściej zgłaszanych zagrożeń**

Najczęściej zgłaszane zagrożenia	2017	2018	2019	2020
Przekraczanie dozwolonej prędkości	333	277	328	492
Nieprawidłowe parkowanie	226	260	369	318
Spożywanie alkoholu w miejscu niedozwolonym	117	330	458	189

**e-komenda – analiza Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa dla KMP w Radomiu

Działania cykliczne realizowane w latach 2017-2020.

Wydział Ruchu Drogowego KMP W Radomiu prowadzi szereg działań mających na celu poprawę ogólnego stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym niechronionych uczestników ruchu drogowego. Działania te prowadzone są w dwóch obszarach, tj.: kontrolno – prewencyjnym oraz edukacyjno – profilaktycznym.

Działania kontrolno prewencyjne prowadzone przez policjantów WORD KMP Radom bezpośrednio na drogach:

Działania krajowe:

- **Prędkość** – celem działań jest egzekwowanie od kierujących przestrzegania ograniczeń prędkości z wykorzystaniem pomiarów prędkości w sposób statyczny i dynamiczny.
- **Kaskadowy pomiar prędkości** – celem działań jest egzekwowanie od kierujących przestrzegania ograniczeń prędkości.
- **Alkohol i narkotyki** - działania ukierunkowane na przeprowadzenie badań stanu trzeźwości jak największej liczby kierujących pojazdami, a tym samym ujawnienie i eliminowanie z ruchu kierujących pojazdami będących pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu.
- **TRUCK & BUS** – działania zmierzające do ujawnienia i eliminowania nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu osób i rzeczy.
- **Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego** – działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów oraz egzekwowanie stosowania się uczestników ruchu drogowego do przepisów dotyczących relacji kierujący – pieszy oraz kierujący pojazdem silnikowym – rowerzysta.
- **Bezpieczny weekend** – działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa, porządku i płynności ruchu na głównych ciągach komunikacyjnych w okresie tzw. "długich weekendów".
- **Bezpieczne wakacje / ferie** – działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa, porządku i płynności ruchu na głównych ciągach komunikacyjnych w okresie wakacji /ferii.
- **Bezpieczna droga do szkoły** – celem działań jest zapewnienie właściwego nadzoru nad bezpieczeństwem i porządkiem w ruchu drogowym w rejonach szkół oraz drogach prowadzących do szkół.
- **Znicz** - działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa, porządku i płynności ruchu na głównych ciągach komunikacyjnych oraz w okolicach cmentarzy.

- **SMOG** – działania mające na celu wyeliminowanie pojazdów silnikowych, które naruszają wymagania ochrony środowiska.

Działania kontrolno-prewencyjne:

- **BRD LOKALNIE - PRĘDKOŚĆ** – celem działań jest egzekwowanie od kierujących przestrzegania ograniczeń prędkości z wykorzystaniem pomiarów prędkości w sposób statyczny i dynamiczny.
- **GIMBUS** – na terenie miasta Radomia działania polegają na kontroli autobusów przewożących dzieci do szkół.

Wymienione działania prowadzone są przede wszystkim na głównych ciągach komunikacyjnych (drogach krajowych i wojewódzkich) przebiegających przez powiat radomski, chyba, że z charakteru działań wynika inna lokalizacja. Do realizacji założeń kierowane są maksymalne siły policjantów.

Działania edukacyjno – profilaktyczne:

Mają na celu przede wszystkim promowanie bezpiecznych i prawidłowych zachowań na drodze, w szczególności pieszych, a także podnoszą świadomość obywateli podczas korzystania z dróg w kontekście występujących zagrożeń. Działania kierowane są przede wszystkim do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. W ramach działalności edukacyjno – profilaktycznej utrzymywana jest ścisła współpraca z podmiotami, dla których bezpieczeństwo w ruchu drogowym jest również ważne. Współpraca ta realizowana jest między innymi z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego w Radomiu, Miejskim Zarządem Dróg i Komunikacji w Radomiu, oraz portalem motoryzacyjnym radommoto.pl. Z w/w podmiotami realizowana jest szeroko rozumiana profilaktyka edukacyjna. W ramach kampanii „Bezpieczny przejazd – Szlaban na ryzyko!” – policjanci wraz ze Służbą Ochrony Kolei uświadamiali użytkownikom dróg (kierowcom, pieszym, rowerzystom), jak wielkie znaczenie ma zachowanie ostrożności podczas pokonywania przejazdów kolejowych.

Ponadto realizowano również inne działania profilaktyczne, wymienione w Kalendarzu działań profilaktyczno-edukacyjnych koordynowanych przez BRD KGP oraz WRD KMP z/s w Radomiu, tj.

- „Bezpieczna droga do szkoły”,
- „Jednoślądem bezpiecznie do celu”,
- „Na Drodze – Patrz i Słuchaj”,
- „Świeć przykładem”,
- „Dla każdego jest miejsce na drodze”
- „Twoje światła – Nasze bezpieczeństwo”,
- „Bezpieczne Ferie”.

Sporządzano comiesięczną analizę stanu bezpieczeństwa, w której wskazywane są miejsca publiczne i czas, w którym najczęściej dochodzi do popełniania przestępstw i wykroczeń. Analiza sporządzana jest na podstawie informacji przekazywanych z jednostek terenowych, a następnie przekazywana do służb patrolowych i kryminalnych w celu właściwej dyslokacji. Policjanci z Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Radomiu niemal codziennie odwiedzają najmłodszych mieszkańców naszego miasta w przedszkolach. Podczas tych spotkań mundurowi rozmawiają z dziećmi o bezpiecznych zachowaniach na drodze, prawidłowym przechodzeniu przez jezdnię, przypominają również jak istotną rolę odgrywają elementy odblaskowe, a także jak bezpiecznie podróżować samochodem.

W trakcie spotkań mundurowi wyjaśniają, do czego służą numery alarmowe, z których należy korzystać w sytuacji zagrożenia. Tego typu spotkania są również okazją do zapoznania najmłodszych z codziennymi obowiązkami policjantów oraz funkcją, jaką pełni policja w społeczeństwie.

Komenda Miejska Policji w Radomiu co roku w okresie od kwietnia do października prowadzi akcje znakowania rowerów. Procedura polega na wygrawerowaniu specjalnym przyrządem typu „engraver”, oznaczenia oraz wydaniu właścicielowi tzw. „dowodu rejestracyjnego”, jako poświadczenia rejestracji pojazdu w bazie danych Policji. Oznaczenie roweru zostaje naniesione na ramie roweru w widocznym miejscu. Na naniesiony numer zostaje naklejona naklejka z kodem zawierającym numer identyfikacyjny. Podczas znakowania wypełniana jest karta identyfikacyjna, która jest przechowywana w jednostce. Właściciel roweru otrzymuje dowód identyfikacyjny. Znakowanie jest bezpłatne. Aby oznakować rower wystarczy mieć przy sobie dokument tożsamości. Policja będzie dysponować bazą zawierającą dane osób, które zdecydowały się oznakować swoje rowery. Dzięki temu w przypadku ich ewentualnej kradzieży i późniejszego odzyskania, możliwa będzie błyskawiczna identyfikacja właściciela. Rower można było znakować w Komendzie Miejskiej Policji w Radomiu, jak również przy okazji różnego rodzaju festynów, imprez kulturalno - sportowych z udziałem dzieci, młodzieży i dorosłych.

Policjanci Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Radomiu, realizują szereg działań profilaktycznych:

- na co dzień prowadzą spotkania profilaktyczno - edukacyjne dla rodziców, pedagogów, uczniów, podczas których poruszane są aspekty prawne oraz bezpieczeństwo dzieci i młodzieży. W zależności od zaproponowanych zagadnień, tematyka spotkań dostosowywana jest do potrzeb adresatów;
- w ramach prowadzonej na całym Mazowszu kampanii profilaktycznej „Narkotyki i dopalacze zabijają” mającej na celu uświadomienie zagrożeń płynących z używania narkotyków i dopalaczy, spotykają się z nauczycielami i rodzicami. Podczas spotkań pedagodzy i rodzice mogą zapoznać się ze specjalną walizką narkotykową. Policjanci z Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Radomiu spotykają się z rodzicami podczas wywiadówek, a także z nauczycielami i omawiają problematykę narkotykową. Podczas spotkań nauczyciele oraz rodzice zapoznani zostają ze skalą zagrożenia przestępczością narkotykową;
- przeprowadzili szereg szkoleń dotyczących między innymi postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia terrorystycznego na terenie szkół i placówek oświatowych, handlu ludźmi, bezpiecznych zachowań. W trakcie szkoleń wykorzystywano między innymi materiały filmowe opracowane przez Wydział Bezpieczeństwa Urzędu Miejskiego w Lublinie.

Na terenie miasta Radomia realizowane są zadania zawarte w *Procedurach postępowania Policji wobec osób bezdomnych i żebrzących*. Na odprawach do służby patrolowej policjanci zadaniowi kierowani są do kontrolowania miejsc, w których mogą przebywać osoby bezdomne, do przekazywania informacji ośrodkom pomocy społecznej o osobach samotnych, nieporadnych życiowo, narażonych na skutki działania zimy. W celu przeciwdziałania przypadkom zgonów osób bezdomnych, policjanci w trakcie pełnionych

służb patrolowych dokonują kontroli szczególnie takich miejsc jak: dworce PKP i PKS, klatki schodowe, pustostany, rury ciepłownicze, miejsca przy kościołach. W przypadku ujawnienia osób tam przebywających funkcjonariusze informują o zagrożeniach związanych z przebywaniem w takich miejscach. Osoby te informowane są o placówkach, w których mogą uzyskać wsparcie (nocleg, żywność, odzież, pomoc medyczną). Patrole podczas pełnienia służby zwracają szczególną uwagę na osoby nietrzeźwe, przebywające na wolnym powietrzu. Do efektywnego rozpoznawania miejsc gromadzenia się osób bezdomnych wykorzystywane są dane z aplikacji Krajowej Mapy Zagrożeń. W czasie pogarszających się warunków atmosferycznych, corocznie nawiązywana jest współpraca z samorządami oraz instytucjami pomocowymi celem przeprowadzenia analiz miejsc gromadzenia się osób bezdomnych i żebrzących na terenie działania KMP w Radomiu. Aktualny wykaz miejsc przekazywany jest do wszystkich jednostek podległych KMP w Radomiu. W Komisariatach Policji umieszczone zostały informacje o miejscach noclegowych i jadłodajniach dla osób bezdomnych. Opracowano również wkładki do notatników służbowych, które zawierają informację o instytucjach pomocowych – noclegowniach, jadłodajniach wraz z danymi teleadresowymi, godzinami otwarcia oraz warunkami przyjęcia do tych jednostek. Powyższe informacje posiadają także policjanci realizujący swoje zadania na stanowisku kierowania KMP w Radomiu.

Każdego roku odbywa się konkurs, w którym mieszkańcy Radomia i powiatu radomskiego mają możliwość wyłonienia najpopularniejszego dzielnicowego. Celem konkursu jest przybliżenie sylwetek dzielnicowych oraz podniesienie społecznego zaufania do tych funkcjonariuszy. Zainteresowani konkursem mogą głosować na dzielnicowych ze swojego rejonu przy pomocy przygotowanych ankiet.

Policjanci z Komendy Miejskiej Policji w Radomiu zarówno w ferie jak i w wakacji kontrolowali miejsca wypoczynku dzieci i młodzieży. Razem z pracownikami Sanepidu sprawdzali, czy dzieci, które przyjechały na odpoczynek są bezpieczne i czy przebywają w odpowiednich warunkach. Sprawdzany jest stan bezpieczeństwa, warunki sanitarno – higieniczne i właściwie sprawowana opieka nad dziećmi i młodzieżą. Ośrodki są kontrolowane także pod kątem czystości i odpowiedniego wyposażenia. Podczas wizyt przeprowadzano także pogadanki na temat bezpieczeństwa, tłumacząc dzieciom, jak należy zachowywać się w różnych sytuacjach. Omawiane były zasady bezpiecznej zabawy w domu, podczas wypoczynku a także zasady bezpiecznego zachowania się nad wodą i na drodze. W czasie trwania akcji w dyżurach brali udział policjanci Komisariatów Miejskich Policji w Radomiu wraz z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, prawnikami oraz psychologami. Dyżury odbywały się w siedzibie Ośrodka Interwencji Kryzysowej przy ul. Malczewskiego 20b oraz siedzibie MOPS – Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy przy ul. Grabowej 17.

1.9 Zasoby mieszkaniowe

Gmina Miasta Radomia zapewnia lokale wynajmowane w ramach najmu socjalnego, lokale zamienne i tymczasowe pomieszczenia, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe na zasadach przewidzianych w ustawie o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy. Przyznanie mieszkania z zasobów gminy jest uzależnione od dochodów jakimi

dysponują rodziny, kierowane jest do gospodarstw domowych o niskich dochodach. Przepis ten zakreśla zatem granice gospodarowania przez Gminę lokalami wchodzącymi w skład zasobu oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń. Zasady wynajmu lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miasta Radomia uregulowane są w odrębnej uchwale Rady Miejskiej w Radomiu. W szczególności zasób ten służy zaspokajaniu potrzeb osób:

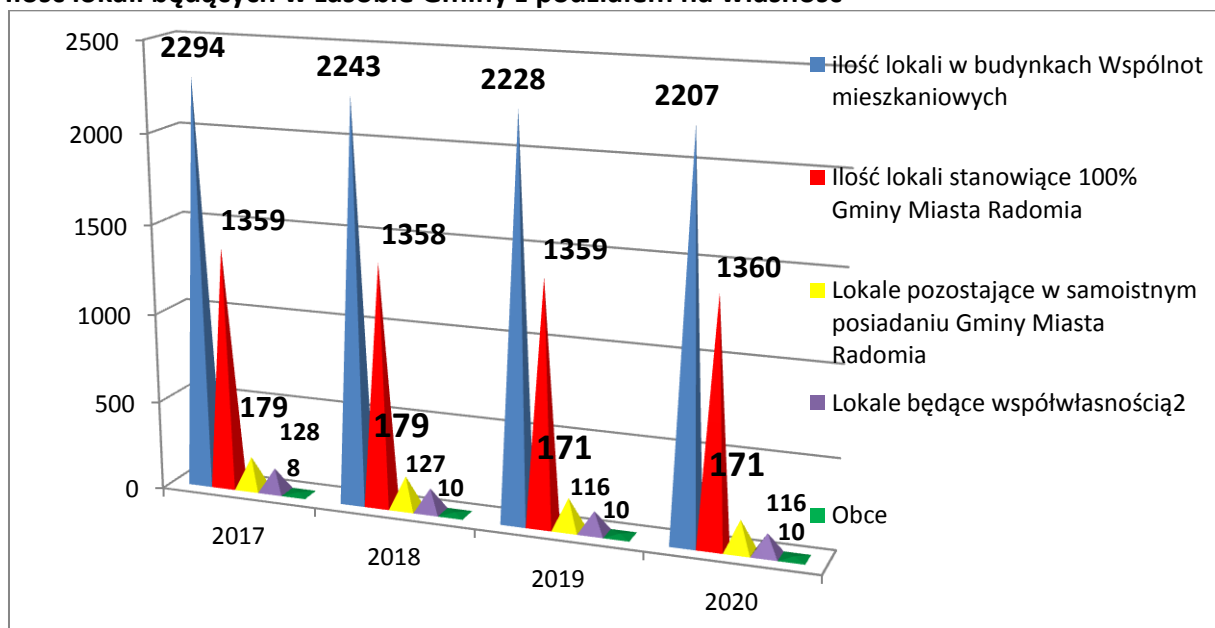
1. o niskich dochodach i trudnych warunkach mieszkaniowych,
2. zamieszkujących w lokalach usytuowanych w budynkach lub ich częściach, objętych ostatecznym nakazem opróżnienia wydanym przez organ nadzoru budowlanego lub w budynkach przeznaczonych do rozbiórki ze względu na planowane inwestycje miejskie,
3. osób, które utraciły mieszkanie na skutek klęski żywiołowej, katastrofy, pożaru i innych zdarzeń losowych, które opuściły dom dziecka, rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka w związku z uzyskaniem pełnoletniości, a nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i nie są w stanie ich zaspokoić we własnym zakresie.

Gmina Miasta Radomia odzyskuje lokale mieszkalne w wyniku naturalnego ruchu ludności. Liczba pozyskiwanych w ten sposób lokali, w ramach istniejącego zasobu mieszkaniowego, nie zabezpiecza zapotrzebowania na realizowanie nałożonego ustawą obowiązku zapewnienia lokali wynajmowanych na zasadach najmu socjalnego lokali zamiennych oraz świadczenia pomocy mieszkaniowej rodzinom o niskich dochodach. Miejski Zarząd Lokalami w Radomiu dysponuje zapleczem budynków i lokali, którymi zarządza dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności.

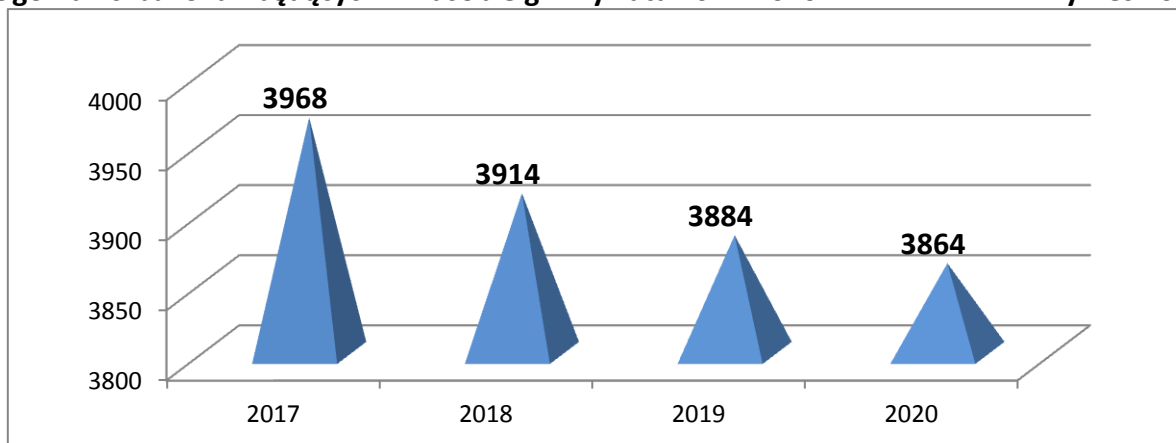
Liczba mieszkań w zasobie miasta jest z każdym rokiem niższa. Wśród głównych przyczyn zmniejszenia zasobów znajdują się: sprzedaż mieszkań najemcom i wyłączenie z eksploatacji ze względu na zły stan techniczny. Gmina Miasta Radomia nie posiada odpowiedniego zabezpieczenia mieszkaniowego. Potwierdzeniem braku dostatecznej liczby mieszkań jest porównanie liczby osób oczekujących na wynajem lokalu z zasobów miasta do liczby wynajętych mieszkań. Wskazuje to również wydłużanie się czasu oczekiwania na wynajem.

Wykres 19

Ilość lokali będących w zasobie Gminy z podziałem na własność

Dane: UM w Radomiu -Wydział Gospodarki Komunalnej i Lokalowej-Referat Gospodarki Lokalowej

Ogólna liczba lokali będących w zasobie gminy lata 2017-2020**Wykres 20**

Dane: UM w Radomiu -Wydział Gospodarki Komunalnej i Lokalowej-Referat Gospodarki Lokalowej

Od kilku lat systematycznie wzrasta liczba orzeczonych eksmisji. Utracie prawa do zajmowanego mieszkania z powodu zadłużenia czynszowego mają zapobiegać dodatki mieszkaniowe wypłacane najemcom na podstawie przepisów ustawy o dodatkach mieszkaniowych. Zadania tej ustawy realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu. W 2020 roku z dodatków mieszkaniowych skorzystało ogółem 2.703 gospodarstwa domowe. W sprawie dodatków mieszkaniowych w 2020 roku wydano łącznie 4.183 decyzje, w tym:

- 3 926 decyzji pozytywnych,
- 257 decyzji negatywnych.

Ogólna kwota wypłaconych w tym okresie dodatków mieszkaniowych wyniosła 5.492.340,00 zł, z czego użytkownikom lokali:

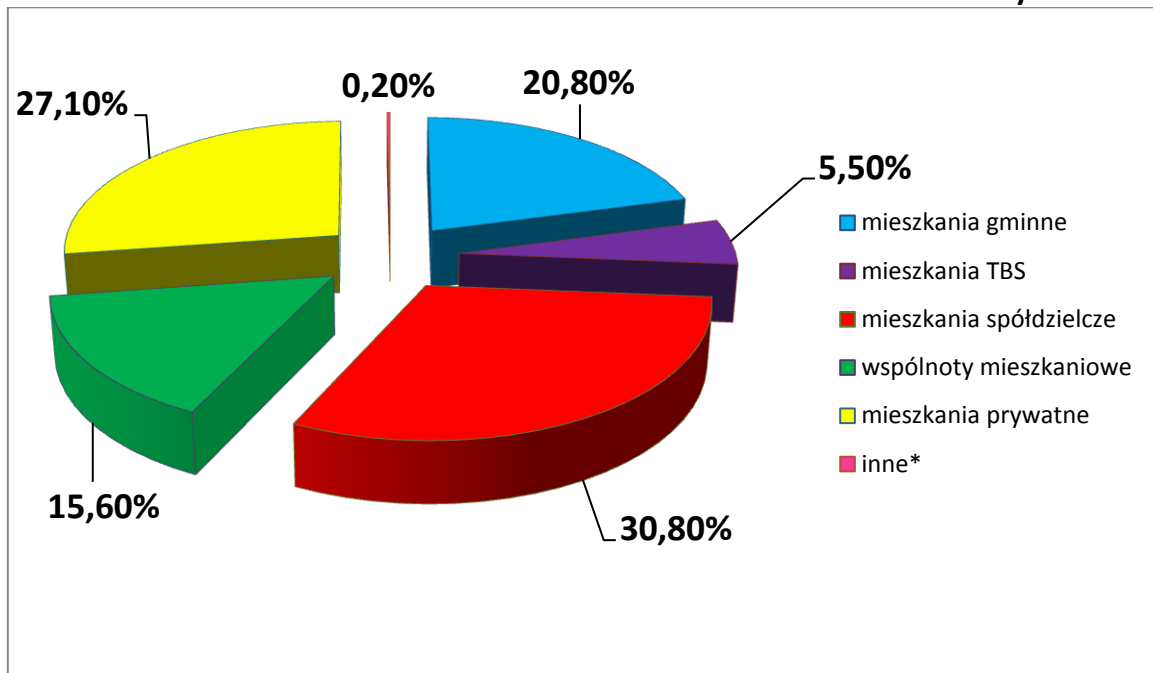
- gminnych wypłacono 5.593 dodatki mieszkaniowe na kwotę 1.144.293,00 zł,
- Towarzystwa Budownictwa Społecznego 1.031 dodatków na kwotę 301.821,00 zł,
- spółdzielczych 8.936 na kwotę 1.690.509,00 zł,
- wspólnot mieszkaniowych 4.647 dodatków na kwotę 855.155,00 zł,
- prywatnych 5.583 dodatki na kwotę 1.488.571,00 zł,
- innych 73 dodatki mieszkaniowe na kwotę 12.031,00 zł.

Przeciętna kwota ze wszystkich 25.863 wypłacanych dodatków mieszkaniowych kształtowała się na poziomie 212 zł i wynosiła dla użytkowników mieszkań:

- gminnych - 205 zł,
- Towarzystwa Budownictwa Społecznego – 293 zł,
- spółdzielczych – 189 zł,
- wspólnot mieszkaniowych – 184 zł,
- prywatnych – 267 zł,
- innych – 165 zł.

**Procentowy udział dodatków mieszkaniowych
wypłacanych użytkownikom lokali w 2020 roku**

Wykres 21

Dane*: Sprawozdanie z działalności MOPS Radom

Miejski Zarząd Lokalami w Radomiu podejmuje działania mające na celu zmniejszenie zadłużenia za wynajem lokali względem gminy. W ramach uprawnień dyrektora Miejskiego Zarządu Lokalami znajdują się możliwości rozłożenia na raty spłaty zadłużenia poprzez realizację podpisanych uгод, bądź zawieranie i realizacja porozumień dotyczących zapłaty czynszu w formie świadczenia rzeczowego.

Podejmowane przez gminę działania w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych są niewystarczające. Oprócz niezbędnych nakładów finansowych na remonty i zwiększenie zasobów, należy kontynuować i poszerzać formy regulowania zadłużeń czynszowych poprzez metody aktywizujące. Inicjowanie i promowanie aktywności mieszkańców lokali na rzecz utrzymywania zastanej jakości mieszkań i budynków, być może pozwoliłoby to na ograniczenie strat i kosztów ponoszonych na remonty i wyposażenie zasobu mieszkaniowego.

Potrzeby w zakresie remontów budynków i lokali będących w zasobie Gminy ustalane są w oparciu o protokoły z dokonanych okresowych przeglądów budowlanych, opinii i ekspertyz rzeczoznawców oraz nakazów instytucji zewnętrznych. Systematyczne szacowanie stopnia zużycia budynku jest jednym z podstawowych elementów zarządzania zasobem mieszkaniowym. Rozeznanie stanu technicznego budynków pozwala na racjonalne planowanie remontów bieżących i kapitalnych. Czynniki mającymi istotny wpływ na stan techniczny budynku są między innymi: wiek budynku, rodzaj zabudowy, rodzaj konstrukcji budynku, rodzaj i stan pokrycia dachowego, sposób podpiwniczenia i izolacji budynku, warunki gruntowe, sposób utrzymania i użytkowania budynku. Część budynków i ich wyposażenia jest w złym stanie technicznym i wymaga remontów, część wyłączona jest z eksploatacji i przeznaczona do wyburzenia. Wdrożenie potrzebnych działań wymaga dużych nakładów finansowych.

1.10 Sport i rekreacja

Na terenie miasta Radomia prowadzą działalność 124 kluby sportowe, w tym 30 to uczniowskie kluby sportowe. Każdego roku na sport przeznaczane jest ok. 1,5 % budżetu miasta Radomia.

W latach 2017 – 2020 roku Gmina Miasta Radomia przeznaczyła na zadania w ramach „wspierania i upowszechniania kultury fizycznej” w formie dotacji udzielanych klubom i stowarzyszeniom sportowym kwotę 12 606 549 zł. W ramach tych środków gmina stwarza warunki do aktywności sportowej skierowanej do najmłodszych mieszkańców miasta poprzez Olimpiadę Przedszkolaków, która organizowana jest w ramach Radomskiej Olimpiady Młodzieży. Łącznie w trakcie roku szkolnego uczestniczy w niej około 10 000 dzieci i młodzieży z radomskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Wyłoniona 400 osobowa reprezentacja szkół rywalizuje w Mazowieckich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej.

W ramach udzielanych dotacji dofinansowywanych jest wiele imprez sportowych rangi mistrzowskiej oraz sportowo – rekreacyjnych wspieranych w formie dotacji dla klubów sportowych. W ramach współorganizacji z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji Sp. z o.o. udzielane jest wsparcie finansowe, a jego wysokość uzależniona jest od rangi organizowanych imprez na terenie Radomia, promujących nasze miasto.

Promowanie aktywności sportowej realizowane jest również poprzez realizowanie programów sportu powszechnego, adresowanego do mieszkańców Radomia m.in. zajęcia nordic walking, aqua aerobik, w których uczestniczy w każdej edycji ponad 1000 osób, w szczególności osoby 55+ i seniorzy. Oprócz tego każdego roku blisko 3 500 dzieci klas 1 – 3 szkół podstawowych uczestniczy w programie Powszechnej Nauki Pływania, na którą każdego roku przeznaczona jest dotacja w wysokości 500 000 zł.

W ramach wspierania działalności klubów sportowych poprzez udzielone dotacje z przeznaczeniem na szkolenie sportowe utalentowanych dzieci i młodzieży, organizację zgrupowań sportowych, w każdym roku przeznacza się kwotę w granicach 2,2 mln zł. Środki te pozwalają tysiącom dzieci i młodzieży rozwijać swoje umiejętności i godnie reprezentować nasze miasto na arenach krajowych i międzynarodowych. Wśród klubów sportowych działających w Radomiu wspierane są również kluby, których głównym celem jest upowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych i niesłyszących.

Poza wsparciem w formie dotacji z przeznaczeniem na działalność skierowaną na upowszechnianie kultury fizycznej wśród tej grupy społecznej, najlepsi zawodnicy mistrzowie Europy i świata otrzymują stypendia sportowe. Stypendia sportowe pobierają również zawodnicy pełnosprawni w takich dyscyplinach jak: lekkoatletyka, zapasy, boks, łucznictwo, pływanie, tenis ziemny, piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka, piłka ręczna, tenis stołowy, judo, strzelectwo, pięciobój nowoczesny. Łącznie w latach 2017 – 2020 przeznaczono na ten cel 25 990 367 zł.

Zasoby miejskie w zakresie obiektów sportowych.

Większość miejskich obiektów sportowych znajduje się przy placówkach oświatowych.

Obiekty sportowe znajdujące się przy szkołach:

- 9 kompleksów boisk „Orlik”
- 25 boisk wielofunkcyjnych z nawierzchnią syntetyczną
- 8 boisk z trawą sztuczną
- 6 boisk z trawą naturalną
- 86 sal sportowych

Ogólnodostępne otwarte siłownie fitness znajdujące się w radomskich parkach:

- Siłownia fitness w Parku Kościuszki
- Siłownia fitness w Parku Gołębiów
- Siłownia fitness w Parku Ustronie
- Siłownia fitness w Parku Stary Ogród
- Siłownia fitness na Osiedlu Planty
- Siłownia fitness w Parku Leśniczówka
- Siłownia fitness w Parku Południe

Obiekty sportowe znajdujące się w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji Sp. z o.o.:

- Stadion lekkoatletyczno – piłkarski im. Marszałka J. Piłsudskiego ul. Narutowicza 9 (boisko główne - trawa naturalna, boisko treningowe - trawa naturalna, bieżnia, sala treningowa do lekkiej atletyki pod trybuną).
- Hala sportowa ul. Narutowicza 9 (nawierzchnia syntetyczna / parkiet).
- Boisko piłkarskie ul. Chałubińskiego (nawierzchnia trawa syntetyczna).
- Boiska treningowe ul. Struga (nawierzchnia trawa naturalna).
- Aquapark Neptun ul. Wyścigowa 49 (basen 6 torowy, 3 baseny rekreacyjne, 2 zjeżdżalnie rurowe).
- Pływalnia Orka ul. Młynarska 17 (basen 6 torowy).
- Pływalnia Delfin ul. Piastowska 17 (basen 6 torowy).
- Korty tenisowe ul. Bulwarowa 19 (8 kortów nawierzchnia mączka ceglana, 3 korty zadane nawierzchnia syntetyczna).
- Lodowisko.
- Sala treningowa do sportów walki ul. Stasieckiego 53 (ring, mata).
- Boisko nawierzchnia trawa syntetyczna ul. Rapackiego.

Obiekty sportowe, których budowa zakończyła się w latach 2017 – 2020:**w 2017 roku:****1. PSP nr 28 ul. Jaracza**

- boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej
- bieżnia o nawierzchni syntetycznej

w 2018 roku:**1. PSP nr 25 ul. Starokrakowska**

- boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej

2. Zespół Szkół Elektronicznych ul. Sadkowska

- boisko o nawierzchni z trawy syntetycznej

w 2019 roku:

1. ul. Ciborowska – boisko piłkarskie o nawierzchni z trawy naturalnej
2. PSP nr 15 ul. Kielecka
 - Hala sportowa

w 2020 roku:

1. PSP nr 17 ul. Czarnoleska 10
 - Boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej.

W zakresie infrastruktury sportowej priorytetowym celem jest ukończenie obiektów Radomskiego Centrum Sportu znajdujących się przy ul. Struga 63 (hala i stadion). Priorytetem powinna być rozbudowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w tym budowa ścieżek rowerowych na terenie miasta Radomia.

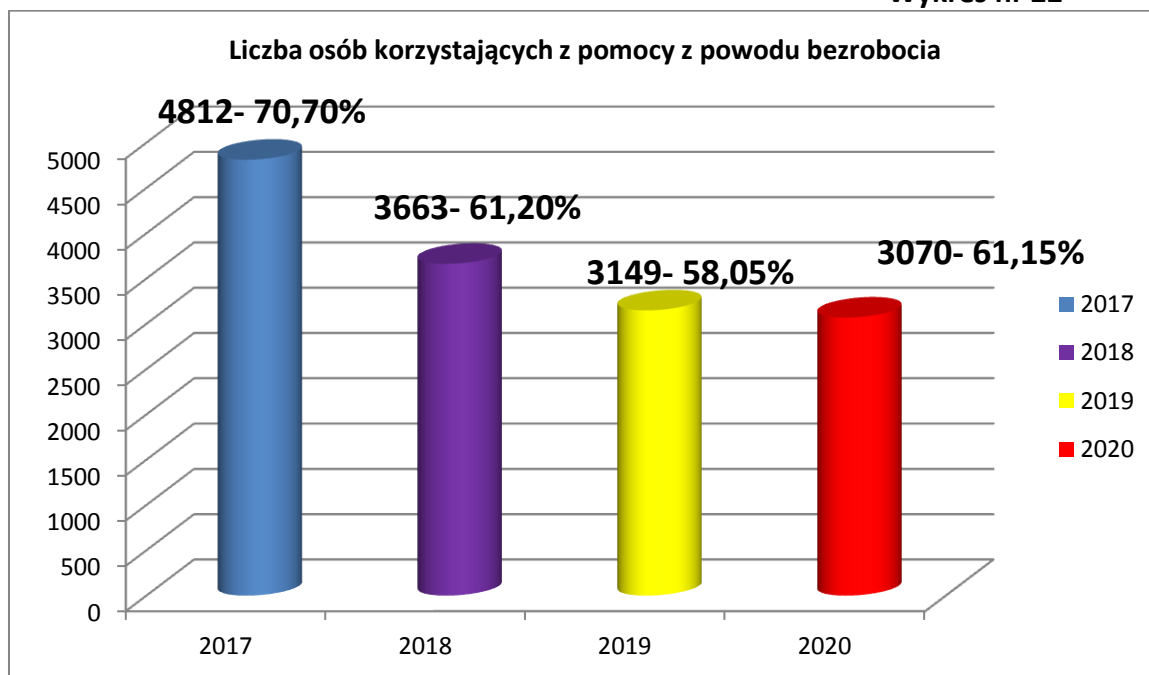
2. Diagnoza wybranych problemów społecznych

Rozdział poświęcony diagnozie sytuacji społecznej mieszkańców miasta Radomia, obejmuje obszary: bezrobocie, niepełnosprawności i długotrwałej choroby, rodziny i problemów opiekuńczo-wychowawczych, seniorów oraz uzależnień. Zagadnienia te są przedmiotem oddziaływań w obszarze polityki społecznej.

2.1. Bezrobocie

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego. Zauważa się istotny aspekt bezrobocia, który ma wpływ na funkcjonowanie gospodarstw domowych. Głównym powodem zgłaszania się po pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej od 2017 roku było bezrobocie i od lat stanowi ponad 50% ogółu korzystających z pomocy.

Wykres nr 22

Dane: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPS Radom

W rozdziale 1.2 aktualnego dokumentu strategii został szeroko przedstawiony problem bezrobocia w mieście. Powiatowy Urząd Pracy w Radomiu obserwuje duże zmiany w poziomie bezrobocia zarówno na terenie działania Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu jak również wśród rejestrujących się mieszkańców miasta Radomia w okresie 2017-2020. W roku 2017 bezrobocie w mieście utrzymywało się na poziomie 12 131 osób, w kolejnych latach odnotowano spadki osób bezrobotnych, a już na koniec roku 2020 liczba mieszkańców, którzy poszukują pracy za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy w Radomiu ponownie niewiele wzrosła i wyniosła 11 300 osób.

Bezrobocie stanowi ogromny problem, od wielu lat podejmowane są różne działania mające na celu zmniejszenie stopy bezrobocia. Realizowany w naszym kraju obecnie system przeciwdziałania bezrobociu opiera się na koncepcji tzw. aktywnej polityki rynku pracy. Ukierunkowanie działań na aktywizację zawodową bezrobotnych ma na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy lub co najmniej utrzymanie stopy bezrobocia na niezmiennym poziomie. Potrzeby i oczekiwania osób bezrobotnych są bardzo różne. Struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych jest bardzo zróżnicowana, a zatem istnieje potrzeba różnorodnych rozwiązań, aby skutecznie aktywizować bezrobotnych klientów.

Na zlecenie PUP przeprowadzone zostało badanie pn. „Funkcjonowanie osób bezrobotnych na radomskim rynku pracy”. Jednym z celów analizy było określenie głównych barier w aktywizacji zawodowej. Badane osoby bezrobotne wśród barier wymieniają:

- brak ofert pracy (w miesiącu maju 2020r. na jedną ofertę pracy przypadało 34 bezrobotnych);
- wysokie koszty zatrudnienia;
- brak praktycznych umiejętności do wykonywania zawodu;
- brak doświadczenia zawodowego;
- brak umiejętności poruszania się na rynku pracy;
- brak środków finansowych na uruchomienie działalności gospodarczej.

Problem rynku pracy, a zwłaszcza jego nierównowagi, czyli bezrobocia, należy do najważniejszych we współczesnym świecie i jednocześnie najtrudniejszych do efektywnego rozwiązania, stąd też jak najbardziej zasadne jest rozwijanie aktywnych form polityki rynku pracy. Radomski Urząd Pracy realizując różnego rodzaju projekty, stara się rozwijać formy aktywizowania osób bezrobotnych do podejmowania działań zmierzających do wejścia na rynek pracy, a tym samym wyjścia z systemu pomocy społecznej. Analizując dotychczas zdobyte doświadczenia w realizacji programów na rzecz aktywizacji zawodowej przez Powiatowy Urząd Pracy wynika, że najbardziej skutecznym i gwarantującym trwałe włączenie i utrzymanie w zatrudnieniu są formy wsparcia, które umożliwiają obniżenie kosztów pracy. Do takich zaliczyć możemy prace interwencyjne, a także staże, które umożliwiają zdobycie doświadczenia zawodowego oraz jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób chętnych do podjęcia samozatrudnienia. Ponadto formy te od wielu lat cieszą się największym zainteresowaniem zarówno wśród osób bezrobotnych jak i pracodawców. Warto podkreślić, że realizacja projektów przyczynia się do zaspokojenia potrzeb uczestników takich jak: nabycie umiejętności poruszania się na rynku pracy, zdobycie doświadczenia zawodowego, zdobycie umiejętności i kompetencji do wykonywania zawodu, podwyższenie kwalifikacji zawodowych, zwiększenie mobilności. Przekłada się to do spełnienia oczekiwań uczestników co powoduje możliwość utrzymania się na rynku pracy.

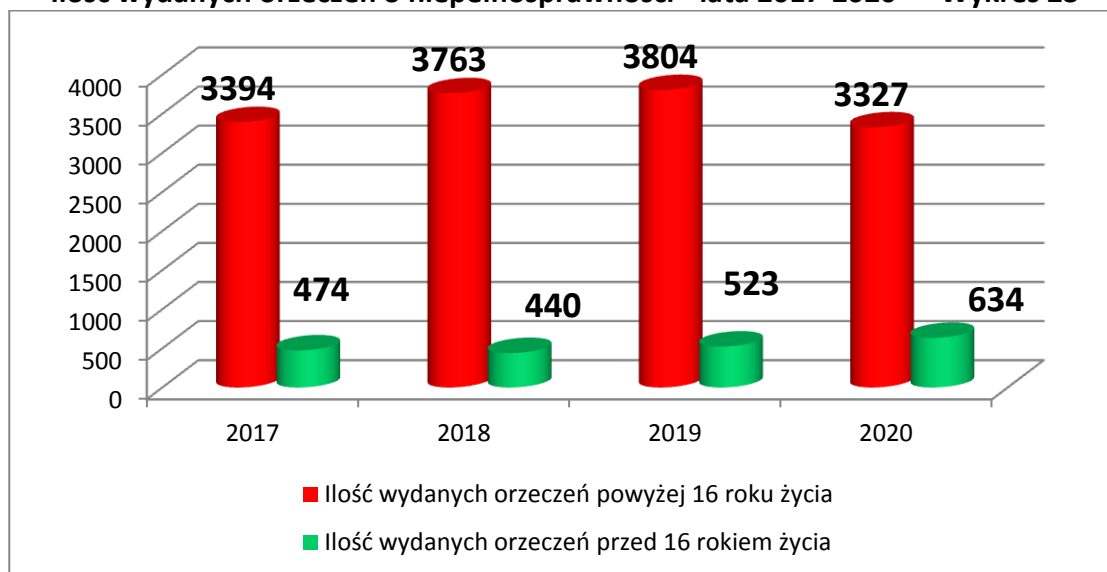
Bezsprzecznie bezrobocie w mieście Radomiu nadal pozostaje jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Problem bezrobocia zazwyczaj występuje z innymi problemami, jak chociażby zaburzone życie rodzinne, uzależnienia, niepełnosprawność czy ubóstwo i będzie miało wpływ na prawidłowe funkcjonowanie jednostki w społeczeństwie. Bezrobocie prowadzi do obniżenia standardu życia, wywołuje poczucie krzywdy, frustracji, sprzyja izolacji społecznej, pogarsza stan zdrowia, co przyczynia się do wzrostu konfliktów społecznych.

2.2 Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Niepełnosprawność i długotrwała choroba to druga dysfunkcja po bezrobociu z powodu której przyznawana jest pomoc i wsparcie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W każdym społeczeństwie istnieje pewien procent osób, które z przyczyn dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku chorób, wypadków, czy też nieprawidłowych warunków życia nie mają pełnej sprawności fizycznej lub psychicznej. Osoby te określa się najczęściej terminem „ludzie niepełnosprawni” rozumiejąc niepełnosprawność jako czasowe lub trwałe obniżenie sprawności psychofizycznych funkcji organizmu. Długotrwała choroba oraz wiążąca się z nią niepełnosprawność są przyczyną trudnej sytuacji życiowej. Problemem osób z niepełnosprawnością są trudności w uczestnictwie w życiu społecznym i zawodowym. W tej grupie osób znajdują się osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, które nie nabyły prawa do świadczeń z ZUS, jak również osoby lub rodziny o niskich świadczeniach z ZUS, które nie są w stanie np. wykupić leków lub zabezpieczyć innych niezbędnych potrzeb życiowych. Gmina Miasta Radomia również szczególnie dba o osoby niepełnosprawne stwarzając coraz lepsze warunki do funkcjonowania poprzez likwidowanie np. barier architektonicznych.

W 2020 roku w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Radomiu zostało złożonych 4.043 wnioski o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, w tym 3.398 wniosków osób powyżej 16 roku życia oraz 645 wniosków poniżej 16 roku życia. Wydanych zostało 3.961 orzeczeń, w tym 3.327 orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia oraz 634 orzeczeń dla osób poniżej 16 roku życia. W 2020 roku zostało wydanych 1.169 legitymacji dla osób niepełnosprawnych.

Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności - lata 2017-2020 Wykres 23

Dane: Opracowanie własne dane z Miejskiego Zespołu Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności

W Radomiu w 2020 roku ze świadczeń z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności skorzystało 1.886 środowisk, co stanowi 37,57 % ogółu korzystających z pomocy, natomiast z powodu długotrwałej choroby skorzystało 793 środowiska co stanowi 15,8% ogółu korzystających z pomocy. Plan wydatków na obsługę zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wynosił 773.976 złotych. Wydatkowano kwotę 765.264,32 złotych, co stanowi 98,87 % planu. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w 2020 roku ze środków PFRON realizował pilotażowy program "Aktywny Samorząd" w ramach którego złożono 274 wnioski na łączną kwotę 1.333.413,28 zł. Wypłacono 264 dofinansowania w kwocie 1.183.649,93 zł (w tym 725.300,09 zł ze środków otrzymanych w 2019 roku) na następujące formy wsparcia:

- pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
- pomoc w naprawie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej,
- pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym,
- pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
- pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
- pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne,
- pomoc w zakupie skutera elektronicznego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
- pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.

Dodatkowo pomoc obejmuje dofinansowanie między innymi do:

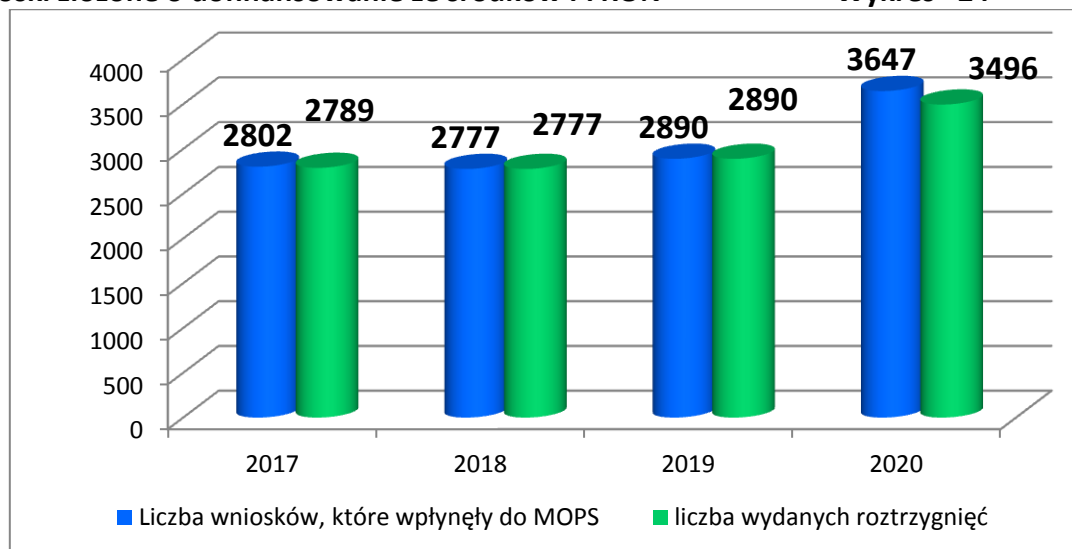
- refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy,
- dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, rolniczej albo działalności w formie spółdzielni socjalnej,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych ,
- dofinansowanie likwidacji barier technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny,
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- realizację pilotażowego programu „Aktywny Samorząd”,
- realizację „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w obszarze G,

- realizację Modułu III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Wykres nr 21 obrazuje rosnące zainteresowanie dofinansowaniem ze środków PFRON w okresie 2017-2020.

Wnioski złożone o dofinansowanie ze środków PFRON

Wykres 24

Dane: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPS Radom

Osoby posiadające orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem do terapii zajęciowej, mogą ubiegać się o rehabilitację w ramach warsztatów terapii zajęciowej w celu zdobycia samodzielności, umiejętności i kwalifikacji umożliwiających w efekcie podjęcie pracy. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty jak np. jednostki samorządu terytorialnego czy zakłady pracy chronionej, posiadające osobowość prawną lub zdolność do czynności prawnych i stanowią część ich struktury organizacyjnej. W 2020 roku na terenie Radomia funkcjonowało 6 warsztatów terapii zajęciowej:

- przy Polskim Stowarzyszeniu Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Radomiu dla 35 osób - utworzony 1.IV.1999r.,
- przy Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom Niewidomym i Niedowidzącym „Nadzieja” dla 40 osób - utworzony 16.XI.1995r.,
- przy Polskim Związku Głuchych dla 30 osób – utworzony 21.XII.2005 r.,
- przy Polskim Związku Niewidomych dla 25 osób - utworzony 1.III.2007r.,
- przy Radomskim Stowarzyszeniu Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „START” dla 40 osób - utworzony 29.XII.2007r.,
- przy Stowarzyszeniu Pomocy Niepełnosprawnym "Do Celu" im. Św. Alberta dla 25 osób - utworzony 17.XII.2014r.

Dodatkowo w Radomiu funkcjonują ośrodki wsparcia dziennego:

- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Dzierzkowskiej 9;
- Środowiskowy Dom Samopomocy przy ul. Sobótki 5;
- Dzienny Dom „Senior +” przy ul. Rwańskiej 7;
- Dzienny Dom Pomocy „Przyjazny Dom” przy ul. Wyścigowej 16.

Dział Usług Opiekuńczych i Pomocy Stacjonarnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, świadczy usługi opiekuńcze. W 2020 roku opieką domową objęto 305 osób, ze środków własnych gminy na usługi opiekuńcze wydatkowano kwotę 3.450.125,95 zł. Dodatkowo w okresie od 1 sierpnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. realizowano usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych, świadczone w ramach lokalnego programu Gminy Miasta Radomia „Opieka wytchnieniowa” edycja 2020. Łącznie opieką wytchnieniową objęto 17 osób. Ze środków własnych gminy na ten cel przeznaczono kwotę 12.653,05 zł, zaś kwota dotacji Wojewody Mazowieckiego wyniosła 51.220,68 zł.

Od 2018 roku Gmina Miasta Radomia realizuje Program „Karta Rodziny Osoby z Niepełnosprawnością”. Program stanowi element polityki społecznej, który poprawi warunki życia rodzinom osoby z niepełnosprawnością, a poprzez wdrożenie systemu ulg, zniżek i preferencji przyczyni się do podniesienia aktywności społecznej. W 2020 roku w ramach Programu "Rodzina Osoby z Niepełnosprawnością" zostało wydanych 1020 kart. Podstawowymi celami programu są:

- wzmocnienie aktywności społecznej i poprawy jakości życia radomskich rodzin z osobą z niepełnosprawnością,
- ułatwienie dostępu do edukacji, sportu, dóbr kultury i usług na terenie miasta Radomia,
- poszerzenia możliwości spędzania wolnego czasu rodzin osoby z niepełnosprawnością,
- potwierdzenia uprawnień do korzystania z ulg, zniżek i preferencji oferowanych przez uczestniczące w Programie podmioty.

Należy zauważyć, że problematyką niepełnosprawności zajmują się głównie organizacje pozarządowe, warsztaty terapii zajęciowej, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze. Działania tych instytucji zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, wspomagania w procesie rehabilitacji, likwidacji barier architektonicznych. Szczególnej uwagi potrzebują osoby niepełnosprawne, które mogłyby podjąć pracę. Potrzebna jest współpraca pomiędzy wszystkimi instytucjami pozarządowymi jak i samorządowymi wpierającymi osoby niepełnosprawne. Niewątpliwie ww. dysfunkcje są problemami społecznymi, które należy rozważać w dalszej perspektywie pomocy i wsparcia.

2.3 Rodzina. Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych

Niewątpliwie pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym żyje i rozwija się człowiek jest rodzina. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest najwartościowszym środowiskiem wychowawczym, które określa i stwarza warunki indywidualnego rozwoju osobowości jednostki. Wiele współczesnych rodzin żyje w izolacji emocjonalnej i społecznej, ogranicza czas dla dziecka, nie wypełnia prawidłowo swych zadań rodzicielskich, powodując tym samym trudności wychowawcze u dzieci i młodzieży. Rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej borykają się z wieloma problemami powodującymi ich dysfunkcjonalność. Większość z nich zmagają się z kilkoma problemami jednocześnie. Problemy zagrażające rodzinom to m.in. ubóstwo, bezrobocie, niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, alkoholizm, narkomania, przemoc domowa, przestępczość. Instytucje wspierające rodzinę starają się łagodzić sytuację osób i rodzin przez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy - praca socjalna wobec indywidualnych osób i rodzin, praca przez grupę, aktywizowanie społeczności lokalnej, promowanie działalności

wolontarystycznej. Ich głównym celem jest pomoc środowiskom wykluczonym społecznie oraz zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, przez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji.

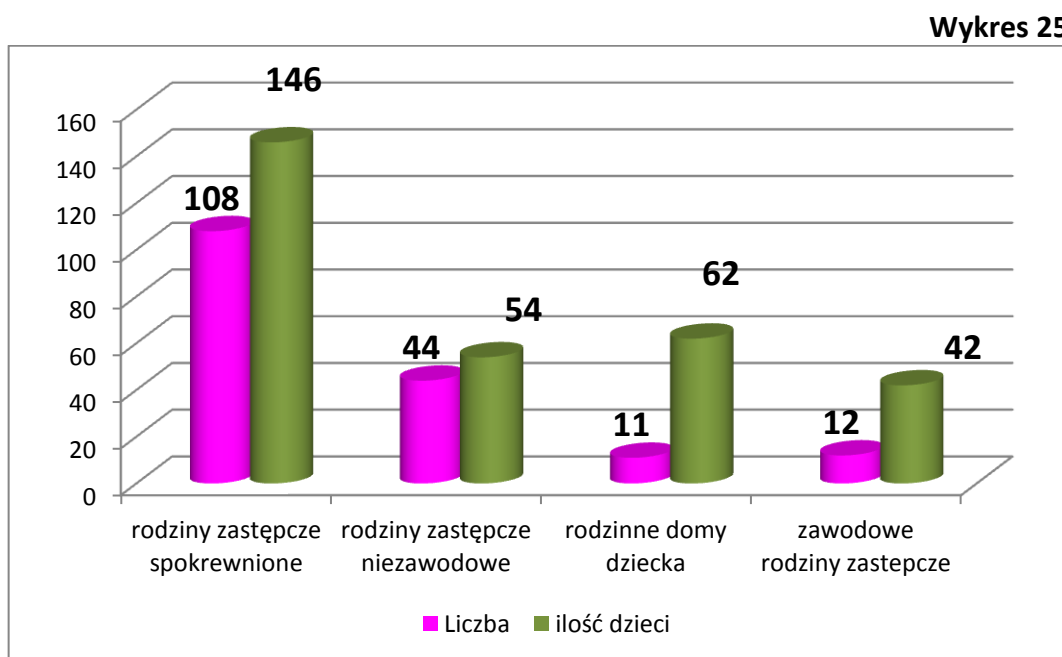
Ponadto osobom i rodzinom należy zapewnić środki na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych lub stworzyć takie warunki, żeby środki te mogły zdobyć we własnym zakresie. Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w stosunku do ubiegłych lat systematycznie spada. W 2020 roku z różnych form świadczeń na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało łącznie 5.021 środowisk, pod tym pojęciem należy rozumieć osoby samotne lub rodziny, tworzące gospodarstwa domowe, w których żyje 8.770 osób, co stanowi około 4,16 % mieszkańców Radomia. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz potrzeba ochrony macierzyństwa w 2020 roku był dominujący w przypadku 664 środowisk z 5.021 korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu. Należy zauważyć, że nie oznacza to jednak, że w przypadku pozostałych środowisk nie występował. Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta, czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. MOPS podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych, czy wsparcie asystentów rodziny. Istotą pracy socjalnej jest to, że w procesie naprawczym wykorzystywany jest potencjał osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych na rzecz rozwiązywania indywidualnych i lokalnych problemów. W 2020 roku pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPS w Dziale Pracy Socjalnej prowadzili działania z zakresu pracy socjalnej w stosunku do 1.384 rodzin.

Budowane są koalicje na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych rodzin w ramach programu „Rodzina w remoncie”. Jednym z głównych celów tego projektu jest stworzenie systemu pomocy rodzinom wychowującym dzieci, czyli planowe i wzmacniające oddziaływanie na rodziny zagrożone kryzysem, rodziny niewydolne wychowawczo, czy z uzależnieniami. Wzmacniające oddziaływanie na rodzinę odnosi się do określenia takiej strategii interwencji w życie rodziny, która zapobiegnie separacji członków rodziny oraz wzmocni rodzinę w procesach radzenia sobie z przyczynami i objawami przyczyn kryzysu. Jego realizacja polega na tym, że w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodzin powoływane są zespoły interdyscyplinarne, których celem jest oddziaływanie na rodzinę przy pomocy różnych czynników i budowanie dla niej sieci wsparcia. Do współpracy są zapraszani w zależności od sytuacji: policjanci, pedagodzy, wychowawcy, kuratorzy, psycholodzy itp. Członkowie zespołów wspólnie diagnozują sytuację danej rodziny, ustalają plan działań i realizują podjęte zobowiązania. Prowadzenie tego typu działań w stosunku do rodziny jest metodą, wypracowaną przez pracowników socjalnych a wynikającą z ich doświadczeń w pracy z rodziną. Taki sposób pracy pozwala na specjalistyczne i profesjonalne podejście do rozwiązywania problemów rodziny oraz zwiększa jej szanse na ich rozwiązanie lub zmniejszenie. Dzięki powołaniu zespołu interdyscyplinarnego dochodzi do wzbogacenia oceny sytuacji socjalno-bytowej o różne aspekty, które dostrzegają poszczególni specjaliści. Podstawą programu jest to, że rodziny

wokół których budowane są Zespoły, biorą czynny udział w jego pracach jako pełnoprawni partnerzy. W 2020 roku pracowały 4 Zespoły. Ponadto w ramach mobilizowania ludzi do działania pracownicy socjalni inicjują różnego rodzaju grupy, prowadzą punkty konsultacyjne, a także inne działania z zakresu aktywizacji społecznej.

W 2020 roku MOPS zatrudniał 7 asystentów rodzin, którzy pracowali w 82 rodzinach. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia w zakresie kształtowania i rozwijania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów podopiecznego, wzbudzaniu w nim wiary w swoje możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez niego za niemożliwe. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie osobom zagrożonym marginalizacją możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Nadrzędnym celem powinno być pozostawienie dziecka w stabilnym i bezpiecznym dla niego otoczeniu. W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny. W 2020 roku było 23 takie rodziny.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu wynika, że w 2020 roku w Radomiu funkcjonowały następujące formy rodzinnej pieczy zastępczej:

Dane: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MOPS Radom

W dwunastu zawodowych rodzinach zastępczych wychowywało się 42 dzieci, w tym:

- 6 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których wychowywało się 24 dzieci;
- 1 specjalistyczna dla dzieci chorych, w której wychowywało się 3 dzieci.

Ponadto zatrudniono 11 rodzin pomocowych, które sprawowały opiekę nad dziećmi w czasie urlopu wypoczynkowego zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka. Zatrudniono również 17 osób do pomocy przy sprawowaniu opieki

nad dziećmi i pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka. W 2020 roku w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 51 dzieci.

Na terenie Radomia funkcjonowały placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego i rodzinnego tj.:

- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Słoneczny Dom”, w której przebywało **48** dzieci.
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Mieszkanie Usamodzielnienia”, w której przebywało **16** dzieci.
- **6** placówek rodzinnych, w których przebywało **42** dzieci.

W 2020 roku instytucjonalnej pieczy zastępczej umieszczono **25** dzieci, dla których wydano skierowania do odpowiedniej placówki opiekuńczo – wychowawczej.

Procesem usamodzielnienia objęto 96 wychowanków z pieczy zastępczej, z tej liczby 81 osób kontynuowało naukę.

Na terenie Radomia w 2020 roku funkcjonowało 3 mieszkania chronione przeznaczone dla wychowanków z pieczy zastępczej zlokalizowane przy:

- ul. Sowińskiego,
- ul. Struga ,
- ul. Wośnickiej.

Przebywało w nich 8 osób, które opuściły pieczę zastępczą i wkroczyły w proces usamodzielnienia. Na utrzymanie mieszkań chronionych ze środków własnych powiatu wydatkowano kwotę 15.757,31 zł.

Rodziny zamieszkujące w Radomiu mają możliwość korzystania w sytuacjach tego wymagających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu m.in. z następujących form pomocy:

- pomoc społeczna - świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe),
- świadczenia niepieniężne (posiłek, schronienie, praca socjalna, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, usługi opiekuńcze, udział w programach z zakresu integracji społecznej, interwencja kryzysowa), wykonywanie prac społecznie użytecznych, pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne), pomoc asystenta rodziny,
- świadczenia rodzinne wraz z dodatkami (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze), jednorazowe świadczenie na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- fundusz alimentacyjny,
- stypendia i zasiłki szkolne,
- dodatki mieszkaniowe i energetyczne.

Poza wsparciem finansowym rodziny z dziećmi mają możliwość korzystania z ulg w ramach Programu „Karta Rodzina Plus”. Do Programu w ramach partnerstwa przystąpiło dotychczas 54 podmioty oferujące atrakcyjne cenowo usługi i produkty. W 2020 roku

w ramach Programu wydano 1.266 kart. Od początku realizacji programu tj. od 2014 roku z oferty skorzystało 4.768 rodzin.

Gmina Miasta Radomia realizuje zadania zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku (t.j.Dz.U. z dnia 2020 r. Poz. 2232) o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej. Na terenie miasta Radomia utworzono punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, zlokalizowane przy ul. Reja 5 i przy ul. Struga 88. Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługuje osobie fizycznej, zwanej dalej „osobą uprawnioną”, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. W 2020 roku zostało udzielonych 1073 porady prawne i poradnictwo obywatelskie. Rodziny korzystają również z pomocy rzeczowej, którą najczęściej w formie paczek żywnościowych, artykułów szkolnych, odzieży, zabawek świadczy wiele podmiotów. Poza pomocą finansową konieczne jest wsparcie rodzin innymi formami pomocy, które wzmocnią rodzinę. W celu skuteczności podejmowanych działań praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Organizując różnorodne formy pomocy na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy realizować zasadę podstawowej roli wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Wspieranie rodziny, to bowiem działania nakierowane na jej wzmocnienie i rozwój.

Na terenie Gminy Miasta Radomia w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną zaangażowane są instytucje oraz organizacje pozarządowe:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Limanowskiego 134,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Malczewskiego 20b,
- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna Domowe Ognisko ul. Malczewskiego 1,
- Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Kościelna 14b,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 1, ul. Kolejowa 22,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2, ul. Toruńska 9,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 3, ul. Główna 3,
- Radomskie Towarzystwo Dobroczynności, ul. Czachowskiego 42,
- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny „Karan”, ul. Pułaskiego 9,
- Katolicka Świetlica Profilaktyczno – Wychowawcza ”Oratorium” Zgromadzenie Sióstr Św. Michała Archaniola, ul. Wernera 7a,
- Świetlica Akademii Młodych Caritas Diecezji Radomskiej, ul. Kościelna 3,
- Parafia Rzymsko – Katolicka św. Jana Chrzciciela (Fara), ul. Grodzka 10,
- Stowarzyszenie na rzecz wspierania rodzin „Nowe Perspektywy, ul. Lubońskiego 2,
- Kluby o charakterze profilaktycznym dla dzieci i młodzieży „Arka”, ul. M. Gajl 24/1, ul. B. Chrobrego 7/9, ul. Plac Stare Miasto 2,
- Publiczny Ogródek Jordanowski, ul. Śniadeckich 9,
- Centrum Wolanowska, ul. Wolanowska 75C lok. 5.

Na terenie Gminy Miasta Radomia funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Podejmowane działania dotyczą zapewnienia systemu wsparcia poprzez prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Mieszkańcy gminy Radom w razie potrzeby mogą liczyć również na wsparcie w formie terapii psychologicznej i pedagogicznej oraz terapii uzależnień. Szereg placówek prowadzi również różnego rodzaju ogólnodostępne zajęcia korekcyjne, edukacyjne, warsztaty, wykłady, poruszające

zagadnienia wychowawcze, mające na celu budowanie prawidłowych więzi rodzinnych, rozwój kompetencji rodzicielskich i zapobieganie różnym dysfunkcjom.

Dla mieszkańców Radomia udostępniony jest również telefon zaufania 19288 prowadzony przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Radomska Pomoc linia 800 900 007 obsługiwana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Ta forma pomocy bardzo często okazuje się istotna z uwagi na anonimowość, jak również w wielu przypadkach jest pierwszym krokiem w poszukiwaniu profesjonalnej pomocy. W 2020 roku z pomocy w tej formie skorzystało 120 osób.

Gmina podejmuje różnorodne działania na rzecz wspierania funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży oraz form organizowania czasu wolnego, służących umacnianiu więzi rodzinnych. Bezpłatne kolonie, obozy oraz stacjonarne formy wypoczynku letniego i zimowego zabezpieczają rodziny w trudnej sytuacji finansowej. Działające na terenie Radomia placówki wsparcia dziennego prezentują bogatą ofertę dla dzieci z rodzin wykluczonych społecznie. Powyższe działania jak i usługi, wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. Instytucje wspierają i pomagają, w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej. Problem społeczny bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych oraz problemy rodziny były już wskazane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020.

Niewątpliwie kryzys rodziny, jej funkcjonowanie we współczesnym świecie cały czas się zmienia ale i czas wymaga szczególnej uwagi i wsparcia. Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego i odgrywa kluczową rolę w procesie socjalizacji i wychowania przyszłych pokoleń. Z powyższych względów wsparcie przez samorząd systemu opieki nad rodziną i dzieckiem staje się jednym z podstawowych zadań gminy. Konieczna jest zatem nie tylko pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, a przede wszystkim tworzenie dzieciom warunków do odpowiedniego rozwoju. Nadal rodzina powinna być podtrzymywana szeroko rozumianą pracą socjalną, asystentem rodziny czy pomocą finansową. Wzmacnianie prawidłowego funkcjonowania rodziny będzie kolejnym wyzwaniem na lata 2021-2025.

2.4. Seniorzy

Gmina Miasta Radomia reaguje na potrzeby zmieniającej się demografii w mieście i starzejącego się społeczeństwa, co niewątpliwie będzie wyzwaniem i problemem społecznym na kolejne lata. W związku z powyższym Uchwałą nr 639/2018 Rady Miejskiej w Radomiu z dnia 26 marca 2018 r. przyjęty został Radomski Program na Rzecz Seniorów - „Siła w Seniorach” na lata 2018-2023.

Siła w Seniorach jest lokalnym programem skierowanym do osób powyżej 60 roku życia zamieszkałych na terenie Miasta Radomia. Starość jest jednym z naturalnych etapów życia każdego człowieka, bez względu na płeć, status społeczny, kraj, miasto, czy też środowisko w jakim mieszka. Analizując dane dotyczące liczby starszej ludności naszego miasta, z myślą o tworzeniu lokalnego systemu wspierania seniorów, należy wziąć pod uwagę ludność już w wieku 60 lat, gdyż jest to obecnie jedna z grup społecznych najbardziej narażonych na wykluczenie ze względu na niski status ekonomiczny. Osoby starsze nie są

grupą jednorodną pod względem stopnia samodzielnego funkcjonowania, w zależności od wieku i płci różnie kształtują się ich potrzeby i problemy.

W Radomiu prowadzonych jest szereg działań z zakresu przeciwdziałania osamotnieniu i zagrożeniu marginalizacją społeczną osób powyżej 60 roku życia. Działania te realizowane są m.in. przez:

- Domy Pomocy Społecznej;
- Zakład Opieki Długoterminowej Radomskiego Szpitala Specjalistycznego im. dr Tytusa Chałubińskiego;
- Dzienny Dom „Senior+”;
- Centrum Aktywności Seniorów;
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu;
- Stowarzyszenie Bezpieczne Miasto;
- Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu;
- Ośrodek Kultury i Sztuki „Resursa Obywatelska” ;
- Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria „Łażnia” ;
- oraz partnerów programu „Radomska Karta Seniora” ;
- NGO, podmioty kościelne.

Stosunkowo nową formą dziennego pobytu dla seniorów jest Dzienny Dom „Senior+”, który funkcjonuje w Radomiu przy ul. Rwańskiej 7 od października 2015 roku i jest przeznaczony dla 30 osób. W trakcie kilkugodzinnego pobytu Seniorzy mają zapewnione zajęcia terapeutyczne i towarzystwo osób w podobnym wieku.

Na terenie Miasta Radomia funkcjonują również kluby seniora, które oferują swoim członkom różne formy aktywnego spędzania czasu. Co roku Gmina Miasta Radomia współfinansuje, w ramach otwartego konkursu ofert, kluby seniora działające przy organizacjach pozarządowych i parafiach. W ramach prowadzonych Klubów Seniora organizowane są różnego rodzaju prelekcje i pogadanki dotyczące między innymi zdrowia, czy bezpieczeństwa. Ponadto, w spotkaniach często uczestniczą policjanci, lekarze, historycy, psycholodzy i inni przedstawiciele służb pomocowych oraz grup pasjonatów. Seniorzy wychodzą do kina czy teatru oraz uczestniczą w wycieczkach krajoznawczych. Dzięki tym działaniom, osoby starsze nie ulegają marginalizacji społecznej, są w stałym kontakcie z innymi ludźmi, co z pewnością korzystnie wpływa na ich samopoczucie. Wraz z wiekiem wielu seniorów jest coraz słabszych, co powoduje konieczność uzyskania pomocy osób trzecich przy wykonywaniu codziennych, podstawowych czynności. Pogarszający się z wiekiem stan zdrowia zmusza seniorów do korzystania z pomocy placówek pomocy społecznej, placówek służby zdrowia, bardzo często oczekują pomocy w formie opieki długoterminowej. Szczególnej uwagi i pomocy ze strony profesjonalnych służb wymagają osoby w okresie tzw. „późnej starości”, czyli w wieku powyżej 75 roku życia. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej zapewnia usługi opiekuńcze, które są świadczone w miejscu zamieszkania oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane w Domu Pomocy Społecznej Weterana Walki i Pracy przy ul. Wyścigowej 16.

Osoby starsze i samotne, które wymagają stałej, całodobowej opieki i pomocy w codziennym funkcjonowaniu mogą skorzystać z ofert radomskich Domów Pomocy Społecznej. Gmina Miasta Radomia prowadzi 4 tego typu placówki:

- Dom Pomocy Społecznej Nad Potokiem im. Bohdany „Danuty” Kijewskiej przy ul. Struga 88 – przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób przewlekle psychicznie chorych;
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Holszańskiej 13 przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych;
- Dom Pomocy Społecznej Weterana Walki i Pracy przy ul. Wyścigowej 16 przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku oraz osób przewlekle somatycznie chorych;
- Dom Pomocy Społecznej im. św. Kazimierza przy ul. Garbarskiej 35 przeznaczony jest dla osób przewlekle somatycznie chorych.

Stan zdrowia powoduje konieczność korzystania przez seniorów z pomocy placówek służby zdrowia, szpitali, w tym również w formie opieki długoterminowej oraz porad lekarzy różnych specjalności. W wielu przypadkach są to choroby przewlekłe, wymagające zażywania różnorodnych leków. W tej sytuacji konieczne staje się objęcie seniorów pomocą przychodni lub oddziału geriatrycznego, których w chwili obecnej nie ma w Radomiu. W Radomskim Szpitalu Specjalistycznym im. dr. Tytusa Chałubińskiego przy ul. Lekarskiej 1 funkcjonuje Zakład Opieki Długoterminowej, w skład którego wchodzi:

- Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy;
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Chorych Mechanicznie Wentylowanych.

Zakład Opieki Długoterminowej jest placówką świadczącą kompleksowe, wielodyscyplinarne usługi pielęgniarstwa, opiekuńcze oraz terapeutyczne wobec osób przewlekle chorych, nie kwalifikujących się do leczenia szpitalnego i aktywnej rehabilitacji, a wymagających całodobowej profesjonalnej pielęgnacji i kontynuacji leczenia farmakologicznego. Oddział ten może zapewnić pomoc i opiekę medyczną dla łącznie 30 osób. Ilość miejsc jest jednak niewystarczająca, dlatego osoby muszą oczekiwać na przyjęcie do Zakładu Opieki Długoterminowej.

Gmina Miasta Radomia planuje utworzenie Poradni Geriatrycznej przy Radomskim Szpitalu Specjalistycznym. Celem działania poradni będzie kompleksowe podejście do pacjentów w wieku podeszłym, obarczonych chorobami przewlekłymi, wymagających wielokierunkowych działań: lekarskich, pielęgniarstwa, rehabilitacyjnych, socjalnych i psychologicznych. Wyjaśnienia udzielane pacjentom i ich opiekunom, a także szkolenie z zakresu postępowania w określonych sytuacjach zdrowotnych, poprawią komfort życia i bezpieczeństwo chorych oraz dadzą pewności opiekunom w ich działaniach.

Rada Miejska w Radomiu podjęła Uchwałę nr 703/2014 z dnia 17.03.2014r. w sprawie powołania Radomskiej Rady Seniorów i nadania jej statutu. Organ ten powstał w celu zwiększenia wpływu seniorów na sprawy dotyczące całej społeczności ze szczególnym uwzględnieniem najstarszej grupy mieszkańców miasta Radomia. Radomska Rada Seniorów ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny w sprawach ważnych dla osób starszych

i powoływana jest na 2-letnią kadencję. Głównym celem działania Rady jest integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska seniorów poprzez m.in.:

- współpracę z władzami miasta przy rozstrzyganiu istotnych spraw i oczekiwań,
- wspieranie wszelkich form aktywności seniorów,
- działania na rzecz umacniania międzypokoleniowych więzi społecznych.

Nabór na członków Radomskiej Rady Seniorów odbywa się w drodze ogłoszenia Prezydenta, dostępnego na stronie internetowej www.radom.pl. W skład Rady wchodzi 11 osób, w tym:

- 7 przedstawicieli osób starszych oraz podmiotów działających na rzecz osób starszych,
- 2 członków wskazanych przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w Radomiu,
- 2 członków wskazanych przez Prezydenta Miasta Radomia.

Program Siła w Seniorach jest narzędziem wyznaczającym kierunki działania podejmowane przez Gminę Miasta Radomia na rzecz osób starszych. Beneficjentami Programu są same osoby starsze, a także wszyscy ci, którzy działają na ich rzecz (m.in. służby społeczne, organizacje pozarządowe). Mając na względzie również zmianę postrzegania wizerunku osoby starszej, odbiorcami Programu, przynajmniej w sposób pośredni, mogą być wszyscy mieszkańcy miasta Radomia. Głównym celem jest zapobieganie osamotnieniu i zagrożeniu marginalizacją społeczną osób powyżej 60 roku życia poprzez stymulowanie ich do aktywnego udziału w życiu społecznym. Podstawą działań podejmowanych na rzecz osób starszych powinno być dążenie do udoskonalania ich sprawności funkcjonalnej, rozumianej jako aktywne funkcjonowanie w społeczeństwie. Oznaczać to będzie poprawę, gdzie to możliwe, istniejących już działań lub utrzymanie faktycznego stanu oraz tworzenie nowych działań. Radomski Program na Rzecz Seniorów Siła w Seniorach na lata 2018-2023 składa się z 3 elementów:

1. Siły w Seniorach Zdrowych, w tym:

- Bezpłatne szczepienia przeciwko grypie dla osób 65+ oraz wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców.
- Promocja zdrowego odżywiania, zdrowego stylu życia.

2. Siły w Seniorach Bezpiecznych, w tym:

- Punkt konsultacyjny dla Seniorów.
- Likwidacja barier architektonicznych zarówno w budynkach użyteczności publicznej, jak również w transporcie publicznym.
- Zapobieganie zatruciom czadem.

3. Siły w Seniorach Aktywnych, w tym:

- Radomska karta seniora.
- Imprezy dla seniorów.
- Centrum Aktywności dla seniorów.

W dobie starzejącego się społeczeństwa, niezwykle istotne staje się wsparcie społeczne dla seniorów, szczególnie potrzeba ta nasila się w miarę pojawiania się ich niesamodzielności, będącej skutkiem przewlekłej choroby lub niepełnosprawności. Stan zdrowia determinuje aktywność społeczną osób starszych, ich możliwości samodzielnego funkcjonowania, czy konieczności korzystania z pomocy innych. W zależności od stopnia samodzielności seniorzy mogą potrzebować wsparcia w różnych formach i zakresach, stąd też konieczne jest dostosowanie do ich potrzeb oferty pomocy. Wachlarz podejmowanych działań na rzecz osób starszych powinien być bardzo szeroki, począwszy od zapewnienia pomocy i opieki w domu, czy w instytucjonalnych formach opieki dla osób zależnych aż po formy aktywizujące dla seniorów sprawnych fizycznie i wymagających innego rodzaju wsparcia. W Radomiu realizowanych jest bardzo wiele przedsięwzięć skierowanych do seniorów, ale ze względu na szybko starzejące się społeczeństwo ich ilość może być w przyszłości niewystarczająca. Właściwe zatem pozostaje wskazanie jako jednego z priorytetów problemu społecznego, starzejącego się społeczeństwa miasta. Niezwykle ważne będzie rozwijanie form wsparcia dla osób starszych.

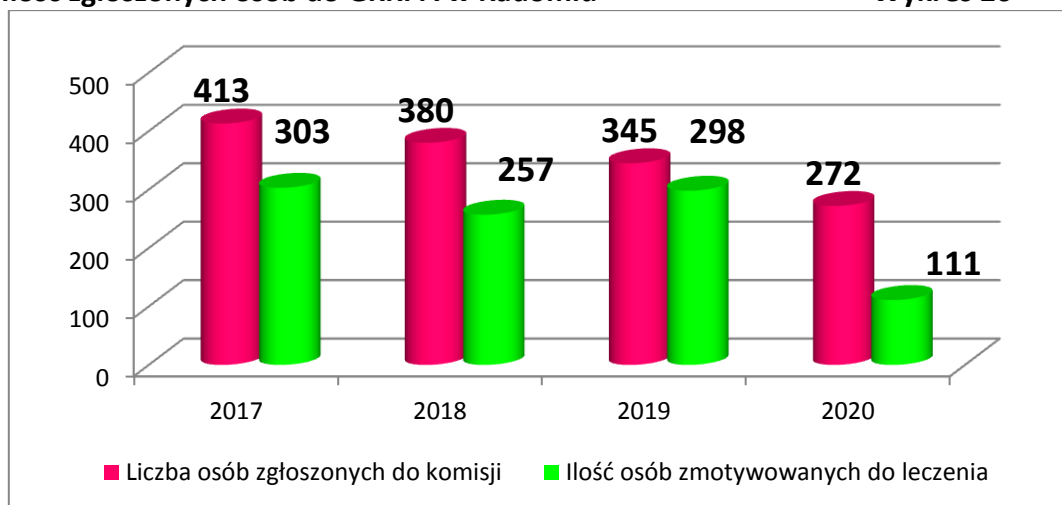
2.5 Uzależnienia – Przemoc

Praca z rodzinami, osobami uzależnionymi od różnych substancji psychoaktywnych jest procesem złożonym i długofalowym. Wydostanie się z nałogu wymaga ogromnego trudu i zaangażowania wielu osób. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Obecnie najpowszechniejszymi uzależnieniami są alkoholizm, nikotynizm, narkomania, zaburzenia odżywiania, sieciologizm. Coraz częściej do grona nałogów zalicza się uzależnienie od gier komputerowych, a także od telefonu komórkowego. Nadmierne picie alkoholu, branie narkotyków, nadużywanie leków, hazard, sieciologizm, generują różnego rodzaju problemy rodzinne. Uzależnienia wpływają na funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, stanowiąc jedną z największych zagrożeń współczesności. Obserwujemy gwałtowny wzrost liczby osób uzależnionych, a dotyczy to głównie dzieci i młodzieży. Pojawiają się kryzysy, nasilają się trudności interpersonalne oraz spada poziom bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania. Alkoholizm stanowi problem społeczny i przyczynia się do występowania dysfunkcji społecznych. Za rodzinę z problemem alkoholowym uważa się rodzinę, w której choćby jedna osoba pije w sposób przynoszący szkodę. Człowiek pijący w sposób uzależniony lub nadmierny dostarcza wszystkim innym problemów życiowych, finansowych i emocjonalnych, co sprawia, że cała rodzina boryka się z szeroko rozumianym "problemem alkoholowym".

W 2020 roku w 188 przypadkach, jako jedną z przyczyn korzystania z pomocy społecznej wskazywano problem uzależnienia od alkoholu. Działania podejmowane przez Gminę Miasta Radomia w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych są zgodne z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Radomiu nr XLVI/421/2020 z dnia 30 listopada 2020 roku. Z informacji z GKRPA można zaobserwować spadek w liczbie osób zgłaszanych do Komisji co nie przekłada się na obserwowane zachowania społeczeństwa. Problem ten zawsze był trudny do zdiagnozowania w ramach statystyki. Obecnie obserwowany jest wzrost zakładanych Niebieskich Kart, w których uczestniczą członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ilość zgłoszonych osób do GKRPA w Radomiu

Wykres 26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z działalności GKRPA w Radomiu

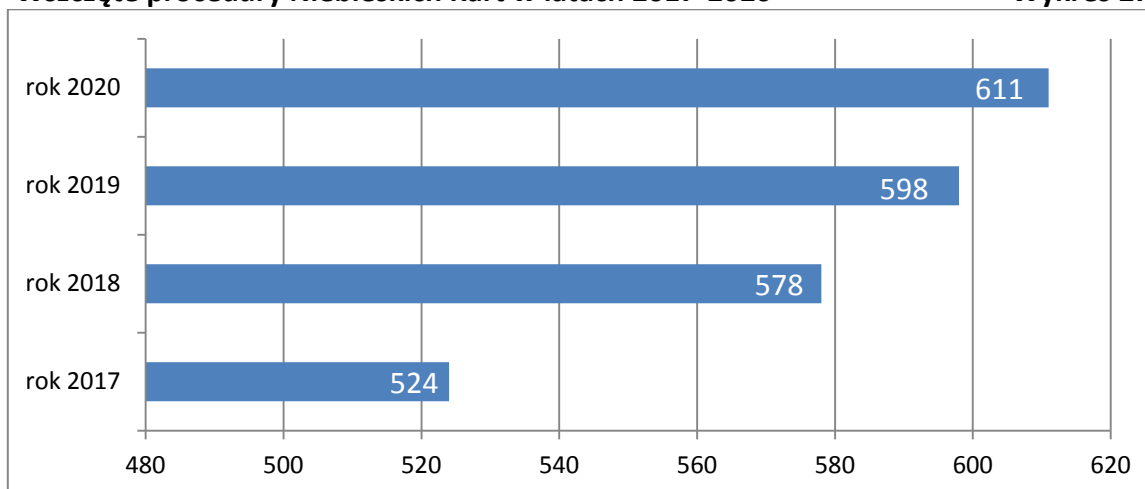
Uzależnienie i nadużywanie alkoholu oraz stres związany z problemami ekonomicznymi również przyczynia się do występowania zjawisk przemocy. Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie jest zazwyczaj zjawiskiem permanentnym. Do głównych czynników ryzyka przemocy należą normy społeczne, które objawiają się w postaci przyzwolenia i akceptacji środowiska na tego typu akty. Inne czynniki to dziedziczenie wzorca przemocy, który może być przekazywany przez starszych członków rodziny na młodsze pokolenia – dzieci będące świadkami przemocy internalizują tego typu zachowania, które następnie są utrwalane w procesie socjalizacji. Od wielu lat na terenie Radomia podejmowane są działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Uchwałą Nr LIII/470/2021 Rady Miejskiej w dniu 22 lutego 2021 roku został przyjęty do realizacji Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na rok 2021, Uchwałą Nr LIII/472/2021 Rady Miejskiej w dniu 22 lutego 2021 roku został przyjęty do realizacji Program Oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2021 – 2025 oraz Uchwałą Nr LIII/471/2021 Rady Miejskiej w dniu 22 lutego 2021 roku został przyjęty do realizacji Program oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie Gminy Miasta Radomia na lata 2021 - 2025.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Radomiu od 2016 roku funkcjonuje Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy, który podejmuje działania z zakresu przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, zajmuje się obsługą techniczno – administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Miasta Radomia i realizacją Procedury „Niebieskiej Karty”. Zgodnie z Regulaminem Zespołu Interdyscyplinarnego przy Zespole ds. Przeciwdziałania Przemocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonują stałe grupy robocze. W skład stałych grup roboczych wchodzi pracownik socjalny, psycholog, dzielnicowy, przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przedstawiciel oświaty, służby zdrowia, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych instytucji, specjaliści w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykres nr 24 przedstawia narastający

problem przemocy widoczny po ilości wszczynanych procedur Niebieskich Kart w okresie 2017-2020.

Wszczęte procedury Niebieskich Kart w latach 2017-2020

Wykres 27

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z MOPS Radom

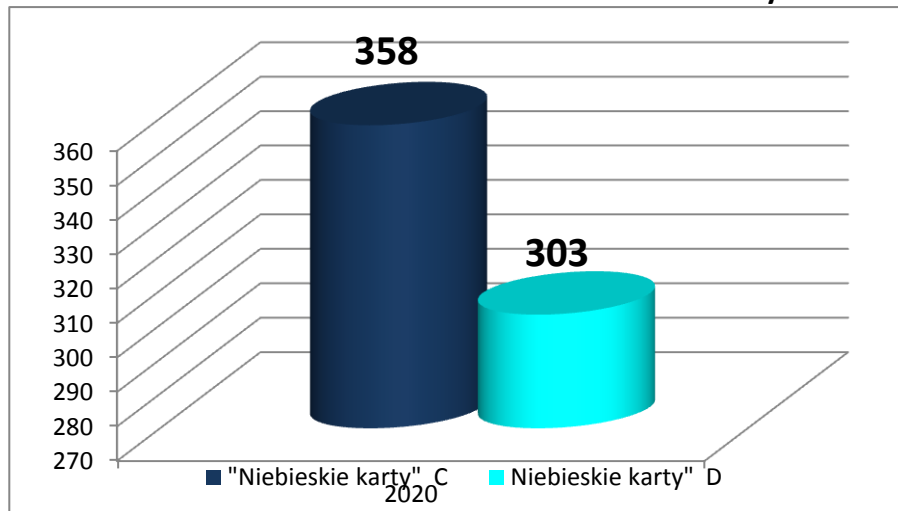
Analiza wykresu wskazuje na stały wzrost zakładanych procedur. Przyczynę większej ilości zakładanych procedur należy rozpatrywać w kontekście wzrostu świadomości społeczeństwa. Miały na to wpływ zarówno ogólnopolskie, jak i lokalne kampanie informacyjno-edukacyjne zwracające uwagę na istotę przemocy w rodzinie, na to że nie jest normą. Niezwykle istotna była informacja pokazująca jak działać w sytuacji zetknięcia się z przemocą oraz do jakich instytucji zgłaszać się po pomoc. Większa świadomość zjawiska przemocy, oraz przekonanie, że nie można przejść obok tego problemu obojętnie, spowodowały zwiększenie zgłoszeń anonimowych, najczęściej pochodzących od sąsiadów zaniepokojonych, tym co dzieje się za ścianą.

W 2020 roku odbyło się 880 spotkań grup roboczych. Spośród 611 założonych procedur „Niebieskie Karty” między innymi:

- 115 formularzy „Niebieska Karta - A” zostało przekazanych do wykorzystania w działaniach podejmowanych w rodzinie w ramach już funkcjonującej grupy roboczej (ponownie podpisany formularz „Niebieska Karta – A” w trakcie pracy grupy roboczej);
- w 81 przypadkach została po raz kolejny wszczęta procedura „Niebieskie Karty” w rodzinie, pomimo już zakończonego postępowania;
- 9 procedur „Niebieskiej Karty” zostało wszczętych wzajemnie przez członków rodziny;
- 31 procedur „Niebieskie Karty” dotyczyło przemocy wobec dzieci,
- w 53 przypadkach procedura „Niebieskie Karty” dotyczyła przemocy także dzieci obok osób dorosłych;
- 49 procedur „Niebieskie Karty” dotyczyło osób powyżej 67 roku życia.

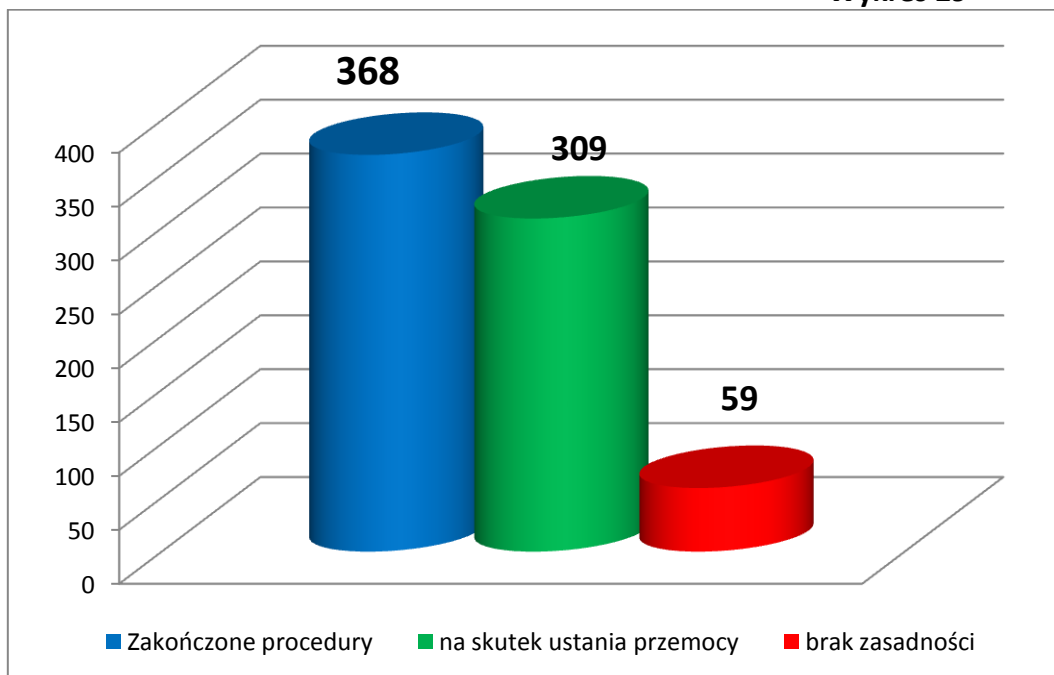
W 2020 roku podczas spotkań grup roboczych zostało wypełnionych 358 formularzy „Niebieskie Karty - C” i 256 formularzy „Niebieskie Karty - D”.

Wykres 28

Zakończono 368 procedur „Niebieskie Karty”: 309 na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy i 59 wobec braku zasadności podejmowanych działań.

Wykres 29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z MOPS Radom

Przemoc w rodzinie to wyjątkowo trudny problem, dotyczy bowiem najczęściej środowiska, gdzie mamy do czynienia z silnymi więziami rodzinnymi, zależnością uczuć i wartości jakimi rodzina się kieruje. Skuteczna pomoc ofiarom przemocy domowej możliwa jest tylko w przypadku komplementarnego działania różnych służb i instytucji. Należy pamiętać, że tylko jasne procedury oraz podejmowane w sprawny sposób działania poszczególnych instytucji mogą zapewnić nie tylko szybką, ale przede wszystkim kompleksową pomoc zarówno ofiarom, jaki i sprawcom przemocy w rodzinie. Musimy pamiętać, że podejmowane interwencje nie zawsze przynoszą oczekiwane rezultaty, zarówno ze względu na brak współpracy sprawcy, ale i ofiary. Niezwykle istotna staje się

profilaktyka i terapia rodziny jak również samego sprawcy. Koniecznym staje się również prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych ze szczególnym nastawieniem na ujawnianie zjawiska przemocy oraz promowanie instytucji, organów udzielających wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nie można pominąć problemu uzależnień i przemocy. Dysfunkcje, te bardzo często dominują w społeczeństwie nie ukazując realnej skali problemu. Strategia wskazuje możliwości rozwiązania tych zjawisk oraz możliwości zmiany negatywnych sytuacji występujących w społeczeństwie.

3. Prognoza zmian na lata 2021-2025

Prognozę zmian dla Radomia na lata 2021-2025 odniesiono do prognoz przygotowanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. Różnice są znaczące, a wpływ na nie zdecydowanie ma sytuacja społeczno-polityczno-gospodarcza. W związku z niekorzystnymi perspektywami demograficznymi, a zwłaszcza **starzeniem się społeczeństwa** i migracją młodych osób do dużo większych miast, koniecznym staje się nie tylko poszerzenie oferty wsparcia i pomocy seniorom, ale również dotarcia z odpowiednią ofertą pomocy do młodych wykształconych osób, aby zatrzymać niepotrzebną migrację. Doświadczenia we współpracy z seniorami wskazują na duże znaczenie podtrzymywania ich aktywności i samodzielności, jak również konieczność tworzenia warunków sprzyjających samoorganizacji seniorów. Niezwykle istotne jest edukowanie seniorów w zakresie korzystania z rozwiązań technologicznych pojawiających się wraz z rozwojem nowoczesnych możliwości. Bardzo trudnym zadaniem jest natomiast rozwiązanie problemu migracji osób młodych i znalezienie dla tej grupy atrakcyjnych rozwiązań, które zatrzymałyby ich w mieście. Ze względu na niestabilną sytuację na rynku pracy i spowolnienie gospodarcze nie można wykluczyć dalszego **wzrostu bezrobocia**. Koniecznym staje się innowacyjne rozwiązywanie tego problemu poprzez prowadzenie aktywnej polityki społecznej nie tylko na poziomie gminy, ale również na poziomie centralnym. Wskazane jest prowadzenie aktywnej polityki rynku pracy poprzez pozyskiwanie środków na realizację projektów aktywizujących i prewencyjnych, rozwój podmiotów ekonomii społecznej. Jedną z konsekwencji bezrobocia jest obniżenie poziomu życia rodzin i jednostek, często prowadzące do uzależnień i pogorszenia stanu zdrowia. W związku z powyższym należy spodziewać się zwiększenia zapotrzebowania na różne formy pomocy społecznej, w szczególności dla osób **z niepełnosprawnością, uzależnionych**, które często są osobami bezrobotnymi. Osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w wieku produkcyjnym najczęściej mają wskazania do zatrudnienia i mogłyby pracować w odpowiednich dla nich warunkach pracy lub na stanowisku przystosowanym do ich niepełnosprawności. Niestety nadal oferty pracy dla tej grupy są znacznie ograniczone. Niezwykle istotna jest zmiana podejścia do pomocy społecznej, która odeszła od pasywnych form udzielania pomocy na rzecz kreowania aktywności u osób bezrobotnych, z wykorzystaniem min. techniki kontraktu, którego celem jest aktywizowanie do podejmowania działań. Na szczególną uwagę nadal zasługują **problemy rodziny i pieczy zastępczej**. Wprowadzie rozwiązania finansowe wprowadzane w kraju od 2016 roku min. program 500+, program „dobry start, podnoszenie najniższego wynagrodzenia, itp. dają rodzinie szanse na dysponowanie większymi środkami finansowymi, jednakże wiele rodzin nadal nie posiada umiejętności gospodarowania

budżetem domowym. Konieczne jest zatem prowadzenie nie tylko pracy socjalnej, ale również ciągłe edukowanie rodzin, w tym niezwykle pomocny jest nie tylko pracownik socjalny, ale również asystent rodziny. Sytuacja jest o wiele bardziej trudna, gdy dochodzą w rodzinie uzależnienia, przemoc, czy zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze. Bardzo często przyczyną złego funkcjonowania rodziny jest zaburzenie równowagi systemu rodzinnego spowodowane trudnościami w pełnieniu ról społecznych. Pojawiają się postawy agresywne zarówno po stronie rodziców, jak i dzieci, może dochodzić do łamania obyczajów i norm społecznych. Niestety nie zawsze pomoc zmierzająca do udzielania rodzinie wsparcia w poprawie relacji, czy nauki prawidłowych postaw rodzicielskich jest skuteczna. W takiej sytuacji staje się niezbędne umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, niestety sytuacje takie są dość częste stąd też konieczność rozwijania form pieczy zastępczej. Bardzo istotnym staje się podejmowanie działań, naprawczych, które pozwolą powrócić dziecku do rodziny, ale przede wszystkim stosowanie działań profilaktycznych, chroniących rodzinę.

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Radomiu na lata 2021-2025 przyniesie:

- stałą diagnozę problemów społecznych i diagnozę potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- rozszerzenie zakresu usług dla seniorów, poprawę dostępności do usług dedykowanych seniorom oraz rozwój polityki senioralnej w Radomiu;
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych;
- wzmocnienie pozycji i roli seniorów w społeczności lokalnej;
- przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu seniorów;
- zwiększenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży;
- wspieranie działań mających na celu utrzymanie wysokiej jakości edukacji;
- wzrost liczby osób objętych działaniami aktywizacji zawodowej;
- poprawa dostępu do wysokiej jakości usług społecznych dla osób ze szczególnymi ograniczeniami z racji wieku, niepełnosprawności, długotrwałego bezrobocia;
- wzrost atrakcyjności Radomia jako miasta przyjaznego dla rodzin z dziećmi i seniorów;
- ograniczenie skali dysfunkcji rodzin i spadek liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej;
- ograniczenie skutków społecznych wynikających z nadużywania alkoholu i stosowania przemocy.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie miasta.

4. Analiza SWOT

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radomia zastosowano analizę SWOT (ang. Strengths – mocne strony, czyli uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią silne strony sfery społecznej sprzyjające rozwojowi, Weaknesses – słabe strony czyli uwarunkowania wewnętrzne, które stanowią słabe strony sfery społecznej, są barierą w rozwoju, dlatego należy je wyeliminować, Opportunities – szanse, czyli uwarunkowania zewnętrzne, które mogą sprzyjać rozwojowi, Threats – zagrożenia, czyli uwarunkowania zewnętrzne, które mogą stanowić zagrożenie dla rozwoju), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia wybranych problemów społecznych miasta Radomia.

Zmieniająca się demografia miasta. Starość.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Zwiększenie aktywności fizycznej i psychicznej seniorów. • Stałe źródło utrzymania (emerytura, renta). • Wsparcie rodziny. • Funkcjonowanie Rady Seniorów, • Realizowanie programów i projektów dla seniorów min. Przyjazny Dom. • Wzrost świadomości osób starszych w zakresie profilaktyki i zdrowego trybu życia. • Radomska Karta Seniora. • Centrum Aktywności Seniorów. • Funkcjonowanie Uniwersytetu III wieku. • Możliwość zapewnienia usług opiekuńczych ze strony MOPS-u. • Funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego. • Funkcjonowanie placówek zapewniających całodobową opiekę – domów pomocy społecznej, zakładów opiekuńczo-leczniczych.	• Słaba dostępność do usług zdrowotnych. • Niska umiejętność obsługi urządzeń elektronicznych. • Niewystarczająca promocja programów realizowanych na rzecz seniorów. • Niskie poczucie bezpieczeństwa w miejscach publicznych. • Brak poradni geriatrycznej. • Bariery architektoniczne w obiektach dostępności publicznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Popularyzacja pozytywnego wizerunku seniora. • Zwiększenie zainteresowania Państwa i władz miasta osobami starszymi. • Promowanie wolontariatu na rzecz osób starszych. • Rozwój e- usług dla seniorów. • Prowadzenie przez władze samorządowe bieżącej analizy potrzeb.	• Szybko starzejące się społeczeństwo. • Trudny dostęp do lekarzy specjalistów. • Niskie emerytury. • Brak lekarzy geriatrów. • Wzrost poczucia izolacji, osamotnienia. • Wysokie koszty usług opiekuńczych. • Niewystarczające środki z budżetu gminy na realizację usług opiekuńczych. • Stały wzrost kosztów utrzymania w domach

• Wyodrębnienie w szpitalu miejskim oddziału geriatrycznego. • Zlecanie opieki nad ludźmi starymi organizacjom pozarządowym.	pomocy społecznej. • Niskie zaangażowanie w sprawy publiczne. • Stereotypy dotyczące problemów osób starszych.
---	--

Bezrobocie

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Istnienie na terenie miasta wielu dużych zakładów pracy oferujących miejsca pracy. • Wydzielona strefa ekonomiczna sprzyjająca tworzeniu nowych miejsc pracy. • Oferta bezpłatnych kursów podnoszących kwalifikacje osób bezrobotnych. • Realizacja programów i projektów aktywizujących bezrobotnych, w tym możliwość korzystania z funduszy Unii Europejskiej. • Aktywnie funkcjonujące organizacje pozarządowe. • Potencjał osób bezrobotnych. • Sukcesywnie obniżająca się stopa bezrobocia. • Funkcjonowanie w MOPS Klubu Integracji Społecznej oferującego wsparcie osobom bezrobotnym. • Wolontariat osób bezrobotnych.	• Nadal wysoka stopa bezrobocia w porównaniu do innych dużych miast. • Brak jednej bazy informującej o wszystkich ofertach pracy, nie tylko tych zgłaszanych do PUP. • Niewystarczająca ilość miejsc pracy w stosunku do liczby bezrobotnych. • Niska motywacja bezrobotnych do poszukiwania pracy. • Niskie wykształcenie bezrobotnych. • Uzależnienie od systemu pomocy społecznej. • Zjawisko wyuczonej bezradności i dziedziczenia bezrobocia. • Starzenie się mieszkańców miasta.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Sukcesywny spadek bezrobocia. • Korzystne dla inwestorów położenie miasta. • Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom z projektów. • Identyfikacja władz lokalnych z problemami bezrobocia. • Otwarcie lotniska i związana z tym rozbudowa infrastruktury – nowe miejsca pracy. • Rozbudowa dróg krajowych, dojazdowych dzięki, którym możliwe będzie powstawanie nowych zakładów. • Rozwój ekonomii społecznej.	• Spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym. • Nieprzygotowanie rynku pracy do wydłużenia aktywności zawodowej. • Niewystarczająca ilość zatrudniania osób niepełnosprawnych. • Migracje zarobkowe. • Nielegalne zatrudnienia (szara strefa). • Wysokie koszty zatrudnienia. • Spowolnienia gospodarcze powodujące wzrost bezrobocia. • Następstwa spowodowane pandemią. • Pokoleniowe korzystanie z pomocy społecznej.

Niepełnosprawność i długotrwała choroba

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Rozwinięta baza instytucji i organizacji pozarządowych. • Dostosowana komunikacja miejska. • Dostosowanie dużej części obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. • Realizacja projektów i programów na rzecz osób niepełnosprawnych. • Funkcjonowanie WTZ. • Funkcjonowanie Środowiskowych Domów Samopomocy. • Funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej, w których zatrudnione są osoby z niepełnosprawnościami. • Cykliczne imprezy sportowe, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne dla osób z niepełnosprawnością.	• Brak spójnej bazy danych dotyczącej osób z niepełnosprawnościami. • Niska świadomość przedsiębiorców dotycząca zatrudniania osób z niepełnosprawnościami. • Niewystarczająca ilość placówek wsparcia dla osób niepełnosprawnych. • Brak Zakładu Aktywności Zawodowej. • Niedoskonałość ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, stąd brak skutecznego systemu pomocy dla osób zaburzonych psychicznie. • Niska aktywność osób bezrobotnych niepełnosprawnych na rynku pracy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Możliwość pozyskiwania środków unijnych i krajowych na rzecz osób niepełnosprawnych. • Pozytywne zmiany w postawie osób z niepełnosprawnościami. • Wzrost świadomości społecznej dotyczącej osób z niepełnosprawnościami (pozytywne postrzeganie/ społeczna akceptacja tych osób). • Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych.	• Ograniczenie środków finansowych PFRON na realizację zadań z rehabilitacji społecznej i zawodowej. • Długie okresy oczekiwania do specjalistycznych poradni powodujące pogarszający się stan zdrowia. • Wzrost liczby osób niepełnosprawnych. • Stereotypy dotyczące osób z niepełnosprawnościami, postrzeganie przez pracodawców jako osób o obniżonej "wartości na rynku pracy".

Uzależnienia i przemoc

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. • Środki finansowe na działania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom. • Dostęp do pomocy psychologicznej i terapeutycznej w punktach konsultacyjnych. • Działalność Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego. • Zespół Przeciwdziałania Przemocy w MOPS. • Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy. • Bezpłatna infolinia dla osób doświadczających trudnych sytuacji prowadzona przez MOPS wspólnie z OIK. • Działalność Caritas w zakresie przeciwdziałania przemocy. • Wzrost świadomości społecznej w zakresie przemocy. • Programy korekcyjne w zakresie przeciwdziałania przemocy.	• Niedostateczna liczba odpowiednio przygotowanej kadry do pracy z osobami uzależnionym. • Brak pełnej diagnozy problemu uzależnień. • Brak możliwości odizolowania osoby agresywnej od pozostałych członków rodziny. • Brak procedur dotyczących zobowiązania sprawcy przemocy do współpracy z grupami roboczymi.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Rosnąca świadomość społeczna w zakresie szkodliwości uzależnień. • Rosnąca świadomość społeczna w zakresie przeciwdziałania przemocy. • Prowadzenie kampanii edukacyjno – profilaktycznych w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy. • Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację programów i projektów.	• Niska skuteczność i efektywność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych. • Obniżający się wiek inicjacji alkoholowej. • Niewystarczające środki finansowe z NFZ przeznaczone na leczenie uzależnień. • Niska skuteczność działań podejmowanych w odniesieniu do sprawcy przemocy spowodowana brakiem woli współpracy. • Wzrost agresywnych zachowań w rodzinach oraz wśród dzieci i młodzieży. • Ukrywanie zjawiska przemocy domowej oraz przemocy wśród dzieci pomiędzy rówieśnikami. • Brak skutecznych rozwiązań systemowych dotyczących resocjalizacji sprawców.

Rodzina i piecza zastępcza

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Kompleksowe wsparcie rodzin. • Rozwinięta sieć placówek psychologiczno –pedagogicznych. • Współpraca instytucji podmiotów w obszarze rodziny. • Zabezpieczenie miejsc w żłobkach i przedszkolach. • Realizacja projektów i programów na rzecz rodzin przez różne podmioty i instytucje. • Stypendia dla dzieci i młodzieży za osiągnięcia. • Funkcjonujący wolontariat. • Dobrze funkcjonujący system oświaty, bogata oferta zajęć pozalekcyjnych i poza szkolnych. • Bogata oferta kulturalna i integracyjna, sportowo – rekreacyjna. • Placówki i ośrodki wsparcia dziennego. • Wsparcie asystenta rodziny. • Możliwość szybkiej i kompleksowej pomocy (interwencji) ze strony pomocy społecznej. • Istnienie systemu pieczy zastępczej. • Program szkolenia dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej • Działania promujące rodzinną pieczę zastępczą. • Dostęp do środków unijnych na realizację działań skierowanych do pieczy zastępczej. • Udział w programach i projektach organizowanych przez MRiPS. • Współpraca z OA. • Praca socjalna z rodzicem biologicznym. • Karta Dużej Rodziny.	• Niewystarczająca liczba rodzin zastępczych. • Niewystarczająca liczba mieszkań dla rodzin o niskich dochodach. • Rosnący problem zaniedbywania obowiązków opiekuńczo – wychowawczych przez rodzinę. • Niewystarczająca liczba specjalistów pracujących z dziećmi, młodzieżą i rodziną. • Wypalenie zawodowe rodzin zastępczych. • Problemy wychowawcze w pieczy zastępczej. • Przeciągające się postępowania sądowe dotyczące regulacji sytuacji prawnej dzieci.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie przemocy w rodzinie. • Doskonalenie współpracy z instytucjami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. • Podejmowanie działań przez władze lokalne na rzecz dziecka i rodziny.	• Niska świadomość społeczna dotycząca przemocy. • Rozwody. • Sieroctwo związane z emigracją zarobkową. • Brak chętnych rodzin do sprawowania funkcji rodziny zastępczej.

• Zintegrowanie systemu wsparcia dla dziecka i rodziny. • Możliwość pozyskiwania środków na programy i projekty z Unii Europejskiej.	• Powrót osoby po opuszczeniu pieczy zastępczej do dysfunkcyjnego środowiska. • Nasilenie zjawisk niekorzystnych w rodzinie z powodu pandemii, brak możliwości szybkiego reagowania na kryzys w rodzinie.
---	--

5. Misja, cele, kierunki działań i wskaźniki ich realizacji

Misja strategii:

Poprzez „Siłę w precyzji” stworzenie skutecznego, zintegrowanego i opartego na obywatelskiej odpowiedzialności systemu wsparcia mieszkańców Radomia.

Radom to miasto, które stawia na harmonijny rozwój, a hasłem przewodnim jest „Siła w precyzji”. Swoim mieszkańcom chce zapewnić jak najlepsze warunki życia w poczuciu bezpieczeństwa oraz umożliwić im realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych. Koniecznym jest zatem podejmowanie działań profilaktycznych poprzez zbudowanie lokalnego partnerstwa na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i lokalnych. Nadrzędnym celem podejmowanych działań jest doprowadzenie do samodzielności osób, rodzin, grup i społeczności lokalnych poprzez aktywne włączenie ich w rozwiązywanie najważniejszych problemów.

Na podstawie diagnozy i analizy danych przy uwzględnieniu założeń strategii na lata 2021 – 2025 wyodrębniono pięć najważniejszych problemów społecznych, które wymagają dalszego zainteresowania i wsparcia: starość, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba, uzależnienia i przemoc, rodzina i występujące problemy opiekuńczo-wychowawcze. W wyodrębnionych obszarach przedstawione zostały cele strategiczne, cele operacyjne, kierunki działań oraz wskaźniki ich realizacji.

I. Cel Strategiczny: Sukcesywny rozwój polityki senioralnej w mieście.

Cel operacyjny: Zwiększenie aktywności seniorów, integracja i przeciwdziałanie ich wykluczeniu.

Działania:

- Realizacja Radomskiego Programu na Rzecz Seniorów - „Siła w Seniorach”.
- Przeciwdziałanie izolacji, wykluczeniu społecznemu seniorów poprzez diagnozowanie potrzeb osób starszych i dostosowywanie do ich potrzeb realizowanego programu.
- Poszerzenie i poprawa świadczonych usług dla osób starszych, w tym usług geriatrycznych.
- Realizacja programów i projektów aktywizujących seniorów.
- Opracowanie i rozpowszechnianie informatorów o dostępnych formach pomocy dla seniorów.
- Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz seniorów.

Wskaźniki realizacji:

- Dane liczbowe pozyskane z monitoringu Radomskiego Programu na Rzecz Seniorów - „Siła w Seniorach” (UM).
- Raport z diagnozy potrzeb (UM , MOPS).
- Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi przez MOPS oraz liczba powstałych punktów świadczących usługi geriatryczne (UM , MOPS).
- Liczba programów/projektów aktywizujących seniorów (MOPS, UM, NGO).
- Liczba uczestników programów/projektów aktywizujących seniorów (MOPS, UM, NGO).
- Liczba wyprodukowanych i przekazanych osobom starszym informatorów o dostępnych formach pomocy dla seniorów (UM, MOPS).
- Liczba instytucji działających na rzecz seniorów (UM).

II. Cel Strategiczny: Aktywizacja bezrobotnych mieszkańców miasta.

Cel operacyjny: Wsparcie lokalnego rynku pracy i rozwijanie form pomocy dla bezrobotnych.

Działania:

- Wspieranie lokalnego rynku pracy poprzez wsparcie przedsiębiorców i pracodawców w tworzeniu nowych miejsc pracy.
- Realizacja programów i projektów na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych.
- Wsparcie osób bezrobotnych w wejściu lub powrocie na rynek pracy.
- Wsparcie osób niepełnosprawnych w wejściu lub powrocie na rynek pracy.
- Wspieranie zdolności klientów MOPS do zatrudnienia w oparciu o kontrakt socjalny.

Wskaźniki realizacji:

- Liczba miejsc pracy utworzonych w firmach działających w wydzielonej strefie ekonomicznej (UM).
- Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach wsparcia finansowego (PUP).
- Liczba zrealizowanych projektów i programów na rzecz bezrobotnych (PUP).
- Liczba przyjętych do realizacji ofert pracy (PUP).
- Liczba zorganizowanych giełd pracy (PUP).
- Liczba wydanych skierowań (PUP).
- Liczba targów, w których uczestniczył PUP (PUP).
- Liczba osób, które skorzystały z usług poradnictwa zawodowego(PUP).
- Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły aktywizację w ramach wsparcia finansowego (PUP).
- Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach wsparcia finansowego PFRON (MOPS).
- Liczba podpisanych kontraktów socjalnych aktywizujących bezrobotnych (MOPS).
- Liczba klientów MOPS, którzy podjęli zatrudnienie (MOPS).

III. Cel Strategiczny: Poprawa jakości życia osób długotrwale chorych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Cel operacyjny: Integracja, aktywizacja, wsparcie i pomoc osobom długotrwale chorym oraz osobom z niepełnosprawnościami.

Działania:

- Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób z niepełnosprawnościami.
- Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami poprzez tworzenie miejsc pracy chronionej.
- Aktywizacja społeczna osób z niepełnosprawnościami poprzez wsparcie różnych form integracji, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu, likwidacja barier, itp. (UM, MOPS, NGO)
- Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania (MOPS).
- Tworzenie i realizacja projektów i programów dotyczących rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami (UM, MOPS, NGO).
- Upowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób z niepełnosprawnościami oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem Internetu i mediów lokalnych (UM, MOPS, NGO).
- Przekazywanie, poprzez lokalne media, informacji dotyczących praw osób niepełnosprawnych, możliwości zatrudnienia oraz ulg przysługujących pracodawcom zatrudniającym osoby z niepełnosprawnościami (UM, MOPS, NGO).
- Przekazywanie organizacjom pozarządowym działającym na rzecz osób z niepełnosprawnościami informacji z zakresu ustawowych praw przysługujących osobom z niepełnosprawnościami (UM, MOPS).

Wskaźniki realizacji:

- Systematyczne diagnozowanie sytuacji osób niepełnosprawnych (UM, MOPS, NGO).
- Ilość utworzonych miejsc pracy chronionej ze środków PFRON(MOPS).
- Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie na likwidację barier architektonicznych, komunikacyjnych i technicznych (MOPS).
- Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie na zakup sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych (MOPS).
- Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie na udział w turnusach rehabilitacyjnych (MOPS).
- Liczba zorganizowanych imprez integrujących środowisko (UM, MOPS, NGO).
- Ilość osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych (MOPS).
- Ilość wydanych orzeczeń (MOPS).
- Ilość zrealizowanych projektów/programów (MOPS, PUP, NGO).
- Liczba beneficjentów projektów i programów (MOPS, PUP, NGO).
- Ilość organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z niepełnosprawnością (UM).

IV. Cel Strategiczny: Profilaktyka uzależnień oraz zapobieganie przemocy.

Cel operacyjny: Skuteczna pomoc osobom uzależnionym i doświadczającym przemocy.

Działania:

- Profilaktyka zdrowia i promocja zdrowego stylu życia.
- Zapobieganie powstawaniu nowych problemów w obszarze uzależnień.
- Systematyczna diagnoza problemu uzależnień poprzez prowadzenie badań i monitorowanie sytuacji dotyczącej zagrożenia uzależnieniem.
- Dążenie do zmiany zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.
- Opracowanie i wdrażanie miejskich programów dotyczących problemu uzależnienia.
- Stworzenie bazy podmiotów specjalizujących się w leczeniu uzależnień na terenie miasta.
- Podejmowanie działań profilaktycznych i pomocowych przez Zespół Przeciwdziałania Przemocy w MOPS.
- Opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- Podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”
- Realizacja działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutycznych i innych związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w oparciu o pozyskane środki zewnętrzne.
- Upowszechnienie informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie m.in. poprzez stworzenie informatora zawierającego podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie.
- Współpraca służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki realizacji:

- Liczba placówek terapeutycznych prowadzących terapię dla osób zagrożonych uzależnieniem (UM, GKRPA).
- Liczba osób biorących udział w terapii (GKRPA).
- Liczba podjętych działań informujących o możliwości pozyskania wsparcia w leczeniu uzależnień (UM, GKRPA).
- Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki uzależnień (UM).
- Liczba przygotowanych programów dotyczących uzależnień oraz informacje z monitoringu (UM).
- Zamieszczenie na stronie miasta informatora o podmiotach specjalizujących się w leczeniu uzależnień (UM).
- Liczba zarejestrowanych "Niebieskich Kart" (MOPS, Policja, oświata, GKRPA, służba zdrowia).
- Liczba osób biorących udział w szkoleniach dla pracowników zaangażowanych w tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (MOPS).

- Liczba zgłoszeń dot. podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie (MOPS, Policja, oświata, służba zdrowia).
- Liczba osób doznających przemocy i stosujących przemoc (MOPS)
- Ilość kampanii informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy (ZI, MOPS).
- Zamieszczenie na stronie MOPS informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie (MOPS).
- Liczba osób objętych programem korekcyjno-edukacyjnym (UM).
- Liczba osób objętych programem psychologiczno – terapeutycznych (UM).

V. Cel Strategiczny: Doskonalenie systemu wsparcia rodziny.

Cel operacyjny: Skuteczne wsparcie rodziny a zwłaszcza systemu pieczy zastępczej.

Działania:

- Zapewnienie możliwie pełnego dostępu do świadczeń wspierających rodzinę, w tym systemu stypendialnego.
- Zapewnienie posiłku lub pomocy finansowej na zakup posiłku.
- Tworzenie placówek opiekuńczych dla dzieci do lat 3.
- Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem.
- Organizacja festynów rodzinnych, spotkań integracyjnych, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, itp.
- Tworzenie optymalnych warunków rozwoju kompetencji rodzicielskich i zaspokajania potrzeb dziecka pozbawionego opieki rodziców.
- Kompleksowe wspieranie dzieci i rodzin celem odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych i przywrócenia właściwego funkcjonowania w społeczeństwie.
- Wsparcie rodzin asystenturą rodziny oraz pracą socjalną.
- Propagowanie i rozwijanie rodzinnej opieki zastępczej – pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.
- Rozwijanie kompetencji utworzonych rodzin zastępczych.
- Dofinansowanie do letniego wypoczynku dzieci i młodzieży pozostających w pieczy zastępczej.
- Pomoc materialna na ekonomiczne usamodzielnienie i kontynuowanie nauki dla dzieci opuszczających pieczę zastępczą.
- Zabezpieczenie z zasobów miasta lokali socjalnych i komunalnych dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych.
- Opracowanie Programów Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Wskaźniki realizacji:

- Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej oraz świadczeń realizowanych przez MOPS (MOPS).
- Liczba rodzin objętych dożywianiem, w tym liczba dzieci. (MOPS).
- Ilość przyznanych stypendiów dla dzieci (UM, MOPS).
- Liczba otwartych placówek dla dzieci do lat 3 (UM).

- Ilość zorganizowanych festynów rodzinnych, spotkań integracyjnych, działań na rzecz dzieci i młodzieży, itp. (MOPS, NGO).
- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny oraz pracą socjalną (MOPS).
- Liczba osób, które zrealizowały działania podnoszące kompetencje rodzicielskie (MOPS).
- Liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (MOPS).
- Liczba osób skierowanych na szkolenia dla rodzin zastępczych (MOPS).
- Liczba szkoleń/warsztatów skierowanych do rodzin zastępczych (MOPS).
- Liczba osób usamodzielnianych korzystających ze świadczeń pieniężnych (MOPS).
- Liczba lokali socjalnych i komunalnych przeznaczonych dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych (MZL)

6. Sposób realizacji strategii oraz jej ramy finansowe

Realizatorami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radomia na lata 2021-2025 będzie Gmina Miasta Radomia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy partnerskiej z m.in:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Powiatowym Urzędem Pracy;
- placówkami służby zdrowia;
- Policją;
- placówkami oświatowymi;
- organizacjami pozarządowymi;
- społecznością lokalną.

Wdrażanie strategii będzie polegało na realizacji sformułowanych w niej celów strategicznych, operacyjnych oraz realizowanych w tym zakresie zadań. Przy realizacji strategii zostaną wykorzystane wszystkie programy i projekty realizowane na terenie Gminy Miasta Radomia w latach 2021-2025. W celu skutecznego realizowania założeń strategii konieczna jest jej akceptacja przez mieszkańców, stąd też przeprowadzono konsultacje jej założeń poprzez zamieszczenie projektu na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Poinformowano Radomian za pośrednictwem mediów o możliwości przekazywania swoich uwag, które zostały przeanalizowane i w miarę możliwości uwzględnione.

Planując ramy finansowe na lata 2021-2025, które będą służyć realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radomia należy mieć na uwadze czynniki ryzyka w postaci zmieniających się przepisów prawa. Realizacja zadań wynikających ze strategii będzie finansowana ze środków przeznaczonych na realizację poszczególnych celów zawartych w niniejszym dokumencie, a środki finansowe przeznaczane będą rokrocznie, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji.

Podstawowe źródła finansowania działań wskazanych w ramach aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radom na lata 2021-2025 będą stanowić:

- środki finansowe z budżetu państwa;
- środki finansowe samorządowe;
- PFRON;
- Fundusze europejskie;
- Środki własne organizacji pozarządowych i innych podmiotów zaangażowanych w realizację działań;
- sponsorzy;
- inne.

7. Monitoring i Ewaluacja

W celu osiągnięcia zakładanych rezultatów i jak największej efektywności planowanych działań Strategia musi być poddana monitoringowi i ewaluacji. Jest to związane nie tylko z oceną efektywności zaplanowanych działań, ale również z założeniem, że pod wpływem różnych czynników zawarte w niej potrzeby mogą ulec zmianie. Monitoring Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radomia na lata 2021-2025 będzie oznaczał systematyczne (raz do roku) zbieranie, analizę i interpretację danych w celu skutecznej realizacji aktualnie przyjętych problemów społecznych. Koordynatorem monitoringu będzie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu. Zebrane i opracowane dane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji strategii, który polegać będzie na zbieraniu informacji od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację zadań strategicznych. Podstawą do ich odniesienia będą przede wszystkim wskaźniki określone w strategii odnoszące się do poszczególnych celów szczegółowych. Dane do weryfikacji wskaźników będą pozyskiwane z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UM, Komendy Policji, PUP, ze sprawozdań MOPS, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację w przypadku istotnych zmian społecznych, bądź też narastanie niektórych problemów społecznych. Zakładany coroczny przegląd strategii, może skutkować modyfikacją jej zapisów.

Informacja dotycząca realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowana będzie przez MOPS w formie raportów rocznych. Raport roczny może zawierać również propozycje nowych rozwiązań bądź modyfikację dotychczasowych działań stosownie do zmieniających się potrzeb. Monitoring będzie dokonywany w trakcie prac nad rocznym raportem z wdrażania strategii, który będzie corocznie przekazany Prezydentowi Miasta Radomia. Wnioski z monitoringu i rekomendacje na przyszłość będą stanowić jeden z elementów aktualizacji strategii.

8. Wykaz tabel i wykresów

1. Wykaz tabel:

strona

Tabela nr 1	Struktura wiekowa mieszkańców	7
Tabela nr 2	Informacja o stanie i strukturze bezrobocia	11
Tabela nr 3	Zmiany w poziomie bezrobocia	12
Tabela nr 4	Powody korzystania z pomocy	23
Tabela nr 5	Wsparcie asystentów w rodzinie	25
Tabela nr 6	Zestawienie ilości miejsc w żłobkach prowadzonych przez Gminę	35
Tabela nr 7	Zestawienie niepublicznych żłobków działających na terenie Gminy	36
Tabela nr 8	Zestawienie niepublicznych klubów dziecięcych	36
Tabela nr 9	Zestawienie dziennych opiekunów zatrudnianych przez niepubliczne podmioty	36
Tabela nr 10	Zestawienie podmiotów, którym udzielono dofinansowania na organizację opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w formie żłobka	37
Tabela nr 11	Analiza dostępności miejsc w żłobkach publicznych	38
Tabela nr 12	Analiza dostępności miejsc w żłobkach niepublicznych	38
Tabela nr 13	Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2017	39
Tabela nr 14	Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2018	40
Tabela nr 15	Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2019	41
Tabela nr 16	Liczba uczniów i szkół publicznych stan na dzień 31.03.2020	42
Tabela nr 17	Dane dotyczące wszczętych przez policję procedur „Niebieska Karta”	46
Tabela nr 18	Charakterystyka zdarzeń drogowych zaistniałych w Radomiu	47
Tabela nr 19	Charakterystyka najczęściej zgłaszanych zagrożeń	48

2. Wykaz wykresów:

strona

Wykres nr 1	Osoby zameldowane w Radomiu	7
Wykres nr 2	Liczba urodzeń i zgonów	8
Wykres nr 3	Bezrobocie wg stanu na koniec danego miesiąca – miasto Radom	9
Wykres nr 4	Stopa bezrobocia w % na podstawie danych GUS – miasto Radom	10
Wykres nr 5	Mieszkańcy Radomia wyłączeni z ewidencji PUP	12
Wykres nr 6	Rozpoczęcie stażu	13
Wykres nr 7	Podjęcie działalności gospodarczej	13
Wykres nr 8	Podjęcie pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	13
Wykres nr 9	Rozpoczęcie prac społecznie użytecznych	13
Wykres nr 10	Podjęcie pracy interwencyjnej	13
Wykres nr 11	Zatrudnienie bezrobotnych powyżej 50 roku życia	13
Wykres nr 12	Zgłoszone wolne miejsca pracy – miasto Radom	14
Wykres nr 13	Dynamika spadku liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2020	22

Wykres nr 14	Powody korzystania z pomocy w 2020 roku	23
Wykres nr 15	Praca socjalna prowadzona w latach 2017- 2020	24
Wykres nr 16	Kontrakty socjalne w latach 2017-2020	25
Wykres nr 17	Grupy wsparcia i edukacyjne prowadzone w latach 2021-2020	25
Wykres nr 18	Dane dotyczące ilości zgłoszonych zagrożeń KMP w Radomiu	48
Wykres nr 19	Ilość lokali będących w zasobie Gminy z podziałem na własność	53
Wykres nr 20	Ogólna liczba lokali będących w zasobie gminy lata 2017-2020	54
Wykres nr 21	Procentowy udział dodatków mieszkaniowych wypłacanych użytkownikom lokali w 2020 roku	55
Wykres nr 22	Liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia	58
Wykres nr 23	Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności - lata 2017-2020	60
Wykres nr 24	Wnioski złożone o dofinansowanie ze środków PFRON	62
Wykres nr 25	Formy rodzinnej pieczy zastępczej z ilością dzieci	65
Wykres nr 26	Ilość zgłoszonych osób do GKRPA w Radomiu	73
Wykres nr 27	Wszczęte procedury Niebieskich Kart w latach 2017-2020	74
Wykres nr 28	Procedura „Niebieska Karta” typu C i typu D	75
Wykres nr 29	Zakończenie procedury „Niebieska Karta”	75

Wykaz skrótów użytych w Strategii:

BDL - Bank Danych Lokalnych GUS
CAL - Centrum Aktywności Społecznej
CIS - Centrum Integracji Społecznej
EFS - Europejski Fundusz Społeczny
GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
GUS - Główny Urząd Statystyczny
KIS - Klub Integracji Społecznej
KMP – Komenda Miejska Policji
MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu
MPiPS - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MZDiK - Miejski Zarząd Dróg i Komunikacji w Radomiu
MZL – Miejski Zarząd Lokalami
MOK – Miejski Ośrodek Kultury
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NGO - Organizacje Pozarządowe
PFRON - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PUP - Powiatowy Urząd Pracy
RKŚTiG – Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria
ROK – Radomska Orkiestra Kameralne
UE - Unia Europejska
UM - Urząd Miejski w Radomiu
WTZ - Warsztat Terapii Zajęciowej
WZiPS - Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej UM Radomia
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych